

T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

147972

ÇOKLU ZEKA KURAMINA GÖRE HAYAT BİLGİSİ
DERSİNDE SINIF İÇİ ETKİNLİKLERİNİN İNCELENMESİ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Danışman
Doç.Dr.Asude BİLGİN

Yavuz AKPINAR

BURSA 2004

147972

TC.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Yavuz AKPINAR'a ait Oklu Zeka Kuramına Göre Hayat Bilgisi Dersinde Sınıf İçi Etkinliklerinin İncelenmesi adlı çalışma, jürimiz tarafından İlköğretim Anabilim / Anasanat Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalında Yüksek Lisans/ Doktora/ Sanatta Yeterlik tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan .....
Akademik Ünvanı, Adı Soyadı

İmza

Üye (Danışman) ..... Üye .....
Akademik Ünvanı, Adı Soyadı Akademik Ünvanı, Adı
Soyadı Doç. Dr. Asude BİLGİN

İmza

Üye ..... Üye .....
Akademik Ünvanı, Adı Soyadı Akademik Ünvanı, Adı
Soyadı Yar. Doç. Dr. Aynur OKSAL Yar. Doç. Dr. jale ELÖBLEKLİOĞLU

ÖZET

Bu araştırmada çoklu zeka kuramının Hayat Bilgisi dersindeki ğrenci başarısı üzerindeki etkinliğinin ne olduğu araştırılmıştır. Araştırma, 2004-2005 Eğitim - ğretim Yılı gz döneminde Dr.Necla Yazıcıoğlu İlköğretim Okulu'ndaki 3-B ve 3-F sınıflarında "Sağlıklı Büyüyelim" nitesi işlenerek uygulanmıştır. Çalışma 20 Eylül –8 Ekim tarihleri arasını kapsamaktadır. Her bir ders saati 40 dakika olmak üzere toplam 600 dakikalık 15 ders saati süresi içinde uygulama bitirilmiştir.

Bu uygulamada ilkin rastgele seçilen iki sınıf deney ve kontrol grubu olarak değerlendirilmiştir. Çoklu zeka kuramının etkinliğini ortaya çıkarmak için, işlenecek ünitenin hedeflerinden oluşan 20 maddelik bir başarı testi oluşturulmuştur. Her iki grubun düzeylerinin eşit olduğunu belirlemek için bu sorular ön test olarak uygulanmıştır. Grupların n test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur. Araştırmacı tarafından çoklu zeka kuramına göre düzenlenen planlar deney grubuna, standart planlar ise kontrol grubuna uygulanmıştır. Uygulama bittikten sonra her iki gruba da son test uygulanmıştır.

Öğretmen ve okul yöneticilerin çoklu zeka kuramı hakkındaki düşüncelerini öğrenmek amacıyla 5 maddelik bir görüşme metni hazırlanmıştır. Velilerin, yapılan çalışmalar hakkındaki düşünceleri görüşme metni ile öğrenilmiştir. Öğrencilerin oklu zeka kuramına göre hazırlanan Hayat Bilgisi planlarının uygulanmasından sonra, dersin işlenişi konusundaki görüşlerini öğrenmek amacıyla günlükler tutturulmuştur. Çalışmanın ğrenci düşüncelerine etkisi nitel araştırma teknikleriyle incelenip, ğrenci başarısına etkisinin nasıl olduğunu öğrenmek için başarı testi uygulanmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar şunlardır:

1.Çoklu zeka kuramına göre hazırlanmış olan Hayat Bilgisi planlarının uygulanmasından sonra deney grubunun n ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. ($p < .05$) Kontrol grubunda böyle bir fark saptanamamıştır.

2.Deney ve kontrol gruplarının son test puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. ($p > .05$)

3.Öğrencilerin "Sağlıklı Büyüyelim" nitesinde çoklu zeka kuramının belirlediği davranışlara uygun olarak derse katıldıkları tespit edilmiştir. Çoklu zeka kuramına göre hazırlanmış olan planların uygulanmasından sonra, ğrencilerin Hayat Bilgisi dersine olan ilgilerinin daha da artmış olduğu gözlemlenmiştir. Öğrencilerin gerek ders sırasında gerekse ders sonrasında çok mutlu oldukları grlmştir. Günlüklerine yazdıkları yazılardan bunlar anlaşılmaktadır.

4.Uygulama sırasında sınıf içerisinde etkin olmayan, kendine güveni az olan öğrencilerin, farklı öğrenme ve öğretme etkinliklerine olumlu cevap verdikleri grlmştir. Bu ğrenciler zaman zaman derse katılıp arkadaşlarıyla beraber heyecan duydukları, zerilerinden kingenliklerini attıkları grlmştir.

5.Teknolojik araçlarla (projeksiyon makinesi, eğitim CD, müzik CD, slaytlar, fotoğraf makinesi) desteklenen çalışmalara öğrencilerin, ilgilerinin arttığı ve çalışmaları dikkatlice izledikleri grlmştir. Ayrıca oklu zeka kuramına göre hazırlanan planların uygulanması sırasında yapılan canlandırma, rol yapma, tartışma, hikaye tamamlama, şarkı oluşturma çalışmalarından, temizlik maddelerinin ne işe yaradığını anlatan etkinliklerden, oyun hamurlarıyla vücudumuzun organlarının yapılması

çalışmalarından, organlarımızın nasıl çalıştığını anlatan etkinliklerden, sağlıklı beslenmenin nasıl olduğunu anlatan oyunlardan olumlu yönde etkilendikleri gözlemlenmiştir.

6.Çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme – öğretme etkinliklerinin uygulanması sonucunda, öğrenci velilerinden de olumlu tepkiler alındığı görülmüştür. Bu tür çalışmaların öğrencileri, derse daha iyi motive ettiklerini belirtmişlerdir. Velilere verilen görüşme metinlerinden, öğrencilerin okulda yapılan çalışmalarını evde istekli bir biçimde aileleriyle paylaştıkları görülmüştür.

7.Çalışmanın yapıldığı okuldaki öğretmenlere çoklu zeka kuramı hakkında düşüncelerini öğrenmek için bir görüşme metni sunulmuştur. Bu görüşme metninden çıkan sonuçlara göre; öğretmenlerin tamamı bu konuda kendilerini yeterli görmediklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenler tarafından çoklu zeka kuramına ön yargıyla yaklaşılmadığı, planların sınıflarda uygulamalarında olumlu sonuçlar elde ettiklerini ifade etmişlerdir. Farklı zeka tiplerine sahip öğrencilerin de derse katıldıklarını gözlemlediklerini belirtmişlerdir. Bu konuda hizmetiçi eğitim çalışmalarıyla, görsel ve yazılı materyallerle desteklenmek istediklerini ifade etmişlerdir. Çoklu zeka kuramının öğrenci kazanımları açısından olumlu olduğunu ancak programın çok yüklü olmasından dolayı konuları yetiştirmede sıkıntılar yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

8.Çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme - öğretme etkinliklerinin uygulanması sonucunda okul yöneticilerinin de görüşleri alınmıştır. Okul yöneticileri yeni yeni eğitim sistemimize giren çoklu zeka kuramı hakkında kendilerini yeterli görmediklerini ifade etmişlerdir. Bu konuda şiddetle hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Çoklu zekanın öğrenciler için faydalı olacağına inandıklarını ancak sınıf mevcutlarının buna uygun olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

9.Çoklu zeka kuramının uygulanması ile eğitim sistemimize sihirli bir değnek değmiş olmayacaktır. Ancak öğrencilere farklı yöntemlerle ders anlatma, onları daha etkin duruma getirci çalışmalar yapma ve bireysel farklılıklarını kabul ederek yaklaşma bir çok şeyi değiştirecektir. Bu çalışmada böyle bir uygulamanın öğrenciler üzerinde olumlu izleri görülmüştür.

ABSTRACT

THE INVESTIGATION OF CLASSROOM ACTIVITIES WHICH ARE ORGANIZED IN TERMS OF MULTIPLE INTELLIGENCE THEORY IN THE LESSON OF LIFE SCIENCES

The study was intended to investigate the impact of Multiple Intelligence Theory on the school success of students. The study was realized at Dr.Necla Yazıcıoğlu Elementary School during the autumn term of 2004-2005 instruction year. Application was given to the classes of 3-B and 3-F by means of a life sciences unit “Lets grow up as Healthy”,between 28 September-8 October.The study was finished totally in 600 minutes (every class was 40 minutes).

At first step two classes was randomly selected as experimental and control groups.For understanding the effect of multiple intelligence theory, a knowledge test with 20 items which were prepared in accordance with the aims of the unit was given both groups. There was no significant difference between the mean scores of the groups .The lesson plans which were prepared according to the Multiple Intelligence Theory was applied to the experimental group and the standart plans was given to the control group by the researcher.

An interview form with 5 items was developed for learning the thoughts of teachers and school menagers about Multiple Intelligence Theory.Another form was given to the parents of the students to check the opions of them about the application. During the study the students was asked to write on their diaries what they think and feel.In the study qualitative and quantitative methods were used.

The results which were handled at the end of the study was given below:

- 1)A significant difference was found between the pre and post test scores of the experimental group which they were given a lesson as instructed according to the multiple intelligence theory ($p < .05$).There was not such a difference between the pre and post test scores of the control group.
- 2)A significant difference was not found between the post test scores of experimental and control group ($p > .05$).
- 3)According to the observation notes of the researcher (that was the teacher) the students of the experimental group were very interested and included with the class. They also reported their interest and happiness in the diaries.
- 4)During the treatment passive and low self esteem studentsalso reacted positively to the instructional environment. They were motivated and left their shyness in the class.
- 5)Technological material that were used in the study (as projection machine,educational CDs,music CDs,slights,fotograph machine) was caused a great increase at the interest of the students. All the students in the experimental group were effected positively by the activities as role playing,animations,singing,finishing the story,activities with the game dough etc...
- 6)The parents of the experimental group students were also reported that their children shared positive reactions about the studies in the class.

7)An interview form was given to the teachers. The results showed that the teachers weren't consider themselves as sufficient in this issue. They were not approaching to this theory as having negative prejudices. Rather they reported positive consequences when they tried new plans that are developed in terms of multiple intelligence theory.

8)The thoughts of the school manegers were also asked. They said that they ddon't know much enough about multiple intelligence theory. They need severely to workshops about this area. They believe the application of this theory will be very useful but it is needed to have smaller number of students in the classes.

9)It is sure that it is not a magical thing the using of this theory,but it will cause the teachers to become sensitive to the individual differences of the students. The teachers will try to instruct in different ways and the success of the studentss will arise. In this study a positive effect on student success was seen.

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, Çoklu Zeka Kuramının Hayat Bilgisi dersindeki sınıf içi etkinlikleri üzerine etkisi araştırılmıştır. 2004-2005 Eğitim Öğretim Yılı'nın Güz Döneminde Dr. Necla Yazıcıoğlu İlköğretim Okulu'nda bulunan 3-B ve 3-F sınıfları arasında uygulanmıştır. Uygulama Hayat Bilgisi dersinin "Sağlıklı Büyüyelim" ünitesini kapsamaktadır. 3-F sınıfında Çoklu Zeka Kuramına uygun olarak ders işlenmiştir. 3-B sınıfında ise geleneksel yöntemlerle ders işlenmiştir. Çalışma 20 Eylül - 8 Ekim tarihleri arasında 600 dakikalık 15 ders saati süresi içinde tamamlanmıştır.

Çalışmamda bana büyük destek veren Hocam Doç.Dr. Asude Bilgin'e, sınıfını kullanmama izin veren öğretmen arkadaşım İsmail Sevinç'e, uygulamayı gerçekleştirmemde yardımcı olan okul yöneticilerime ve gece gündüz hep bana destek olan eşime teşekkür ederim.

Aralık 2004

İÇNDEKİLER

ÖZET.....	Sayfa iii
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ.....	vii
İÇNDEKİLER.....	viii
ŞEKİLLER.....	x
TABLolar.....	xi

BÖLÜM I

GİRİŞ.....	1
1.1.Zeka Nedir?.....	2
1.2.Beynin Yapısı ve Özellikleri.....	3
1.3.Zekayı Tek Faktörle Açıklayan Kuramlar.....	5
1.4.Zekayı Çok Faktörle Açıklayan Kuramlar.....	6
1.5.Çoklu Zeka Kuramı.....	11
1.6.Çoklu Zeka Kuramına Göre Zeka Türleri.....	12
1.6.1.Sözel-Dilsel Zeka.....	12
1.6.2.Mantıksal-Matematiksel Zeka.....	13
1.6.3.Görsel -Uzaysal Zeka.....	14
1.6.4.Müziksel -Ritmik Zeka.....	15
1.6.5.Bedensel –Kinestetik Zeka.....	16
1.6.6.Sosyal Zeka.....	17
1.6.7.İçsel Zeka.....	18
1.6.8.Doğacı Zeka.....	19
1.6.9.Varoluşçu Zeka.....	20
1.7.Eski ve Yeni Zeka Anlayışlarının Karşılaştırılması.....	21
1.8.Zeka Gelişimini Etkileyen Faktörler.....	22
1.8.1.Biyolojik Nitelik.....	22
1.8.2.Kişisel Hayat Hikayesi.....	22
1.8.3.Tarihsel ve Kültürel Özgeçmiş.....	23
1.8.4.Kristalleştirici ve Felce Uğratici Deneyimler.....	23
1.9.Çoklu Zeka Kuramı Doğrultusunda Gerçekleştirilen Projeler....	24
1.9.1.Okul Öncesi.....	24
1.9.2.Temel Öğretim.....	25
1.9.3.Orta Öğretim.....	26
1.9.4.Orta Öğretim Sonrası.....	27
1.10.Çoklu Zeka Kuramının Sınıfta Kullanımı.....	28
1.11.Çoklu Zeka Teorisi Bilimsel Bir Teori midir?.....	31
1.12.Problem Cümlesi.....	32
1.13.Araştırmanın Amacı.....	32
1.14.Alt Amaçlar.....	33
1.15.Sayıtlar.....	33
1.16.Sınırlılıklar.....	34

1.17.İlgili Araştırmalar.....	34
-------------------------------	----

BÖLÜM II

YÖNTEM.....	44
2.1.Yöntem.....	44
2.2.Denekler.....	44
2.3.Veritoplama Araçları.....	45
2.4.Veritoplama Tekniği.....	45

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM.....	47
3.1.Birinci Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar.....	47
3.2.İkinci Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar.....	47
3.3.Üçüncü Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar.....	48
3.4. Dördüncü Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar.....	49
3.5.Beşinci Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar.....	107
3.6. Altıncı Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar.....	110
3.7. Yedinci Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar.....	117

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	120
Sonuçlar.....	120
Öneriler.....	121
KAYNAKLAR.....	123
EKLER.....	127
EK 1:Günlük planlar.....	127
EK 2: Öğrenci Fotoğrafları.....	140
EK 3.Öğrenci Başarı Testi.....	144
EK 4.Veli Görüşü Metni.....	147
EK 5.Öğretmen Görüşü Metni.....	148
EK 6.Okul Yöneticisi Görüş Metni.....	149
EK 7.Hikaye Tamamlama.....	150
EK 8. Öğrenci Günlüğü.....	151

ŞEKİLLER

Şekil 1.Guilford'un Zeka Küpü.....

9

TABLolar

Tablo1.Eski Ve Yeni Zeka Anlayışlarının Karşılaştırılması.....	21
Tablo.2.Deney – Kontrol Gruplarının Ön Test Puanlarının Karşılaştırılması.....	44
Tablo 3. 3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersinin “Sağlıklı Büyüyelim” Ünitesinin Geleneksel Yöntemle İşlenen Kontrol Grubunun Son Test Puan Ortalamaları,Standart Sapmaları, T Testi Sonuçları İle Çoklu Zeka Kuramı Dikkate Alınarak İşlenen Deney Grubunun Son Test Puan Ortalamaları, Standart Sapmaları, T Testi Sonuçları.....	47
Tablo 4. Kontrol Grubunun Ön Test Ve Son Test Aritmetik Puan Ortalamaları , Standart Sapmaları, T Testi Sonuçları.....	48
Tablo 5.Deney Grubunun Ön Test Ve Son Test Aritmetik Puan Ortalamaları, Standart Sapmaları, T Test Sonuçları.....	48

BÖLÜM I

GİRİŞ

Giriş

İnsan doğadaki varlıkların en akıllısı olarak bilinir. Bu onu diğerlerinden ayıran kuşkusuz en önemli özelliktir. Belki insan var oluşunun farkında olan tek canlı değildir. Ama "Varoluşunun farkında olduğunun farkında olan" tek canlı olduğu kesinlikle söylenebilir. Doğadaki diğer canlılara baktığımızda sadece temel ihtiyaçlarını karşılama ve türünü devam ettirmeye yönelik iç güdüsel davranışlar sergilediğini görürüz. Ancak insan bunların ötesinde düşünerek, araştırarak, dil ve yazıyı geliştirip elde ettiği bilgileri diğer insanlara ve gelecek nesillere ileterek, gerektiğinde çevreyi değiştirerek engellenemez yükselişini sürdürmektedir.

İnsan çevresine esnek bir uyum gösteren, çevresini etkileyip değiştirerek gereksinimlerini karşılama becerisi gösterebilen bir varlıktır. Bu sayede insanın gereksinimlerini karşılama yöntem ve araçlarında her an ilerlemeler olabildiği gibi, gereksinimleri de artabilmekte ve çeşitlenebilmektedir (Kuzgun 2004:13).

Sosyal ve kültürel bir varlık olan insanın zamanla ihtiyaçları çeşitlenip artmıştır. Eski çağlarda sadece avcılık ve toplayıcılıkla uğraşıp yaşamını sürdüren insan, çağımızda bu ihtiyaçların ötesine geçmiştir. İşte bu noktada insanlar farklı gereksinimlerini karşılamak zorundadırlar. Artık insanlar teknolojik aletlerle iç içe yaşamaktadırlar. Eski çağlarda bedenini kullanarak yaşamını devam ettiren insan, bu çağda artık beynini daha fazla kullanmak zorunda kalmıştır. Teknoloji çağındaki gelişmeler insanı buna zorlamaktadır. İnsan kasıtlı olarak davranış değişikliği yapabilen bir varlıktır. Bu varlığın tek bir yetenekle yaşamını sürdürmesi mümkün değildir. Doğadaki çeşitliliğin olması, insanın da doğanın bir parçası olması nedeniyle her insanın farklı olabileceği düşünülmektedir.

Çağlar boyunca toplumlar günlük işlerin üstesinden rahatlıkla gelen, engelleri kaldırarak çözüm üreten yada yeni ve gelişmiş yöntemler geliştirerek yaşamı kolaylaştıran kişilere zeki kişiler denilmiştir (Kuzgun2004).

1.1.Zeka Nedir?

Zeka nedir? Bu soru yüzyıllardan beri araştırla gelmiştir. Günümüze dek pek çok tanım yapılmış olmasına karşın üzerinde görüş birliğine varılmış tek ve kesin bir tanım yoktur.

Türkiye Zeka Vakfı zekayı "Kavramlar ve algılar yardımıyla soyut yada somut nesnelere arasındaki ilişkiyi kavrayabilme, soyut düşünme muhakeme etme ve bu zihinsel işlevleri uyumlu şekilde bir amaca yönelik olarak kullanabilme yetenekleri" olarak tanımlamaktadır.

Wechsler zekayı "Bir bütün olarak amaçlı hareket etme, mantıki düşünme ve çevresine etki edebilme konularında bireyin genel kapasitesi" olarak tarif etmektedir (Özgüven 1994).

Stordad ise zekayı "Bireyin zor, karmaşık,soyut, ekonomik gayeye uygun, sosyal değeri olan ve orijinal nitelikleri taşıyan zihinsel davranışları yapabilme ve bu koşullar altında bireyin enerjisini davranışlar üzerine toplayabilme ve heyecanlara karşı koyabilme yeteneği" olarak tarif etmiştir (Özgüven 1994).

Piaget'e göre zihnin özümleme ve uyma yoluyla gelişmesi, onun zeka kuramının temelini oluşturmaktadır. Özümleme ve uyma olayları her zihni süreçte bir arada ve aynı zamanda rol oynarlar. Onlar bir paranın iki yüzü gibidirler, biri yoksa diğeri düşünülemez. Her yaştaki, her çeşit zihni süreçte mutlaka bu iki işlem vardır.Çocuk bir nesneye bakarken veya dokunurken nesneyi daha önce edindiği yaşantılar bakımından değerlendirmekte, onu bu yaşantılara uyacak şekilde değiştirerek, yaşantılar bütününe katmaktadır. Zekayı insanın çevresine uyumunu sağlayan, özümleme ve uyma süreci ile işleyen tek bir güç olarak kabul etmiştir (Kuzgun2004:19).

Bir Fransız psikologu olan Alfred Binet tarafından öğrenme güçlüğü olan ve olmayan öğrenciler uzun süre gözlemlenmiş ve bu öğrencilerin özellikleri birbirinden ayrılmaya çalışılmıştır. Binet gözlem sonuçlarından topladığı bilgilere dayanarak bir zeka ölçeği geliştirmiştir.Binet'in geliştirdiği ölçek 1905 yılında Terman tarafından adapte edilerek,1916 yılında Stanford - Binet testi olarak yayınlanmıştır (Ülgen1995:21).

Binet (1905) zekayı “ İyi muhakeme edebilme, iyi hüküm verebilme eleştirisel bir görüşe sahip olma” şeklinde ifade etmektedir (Özguven 1994).

Gardner zekayı “ Problem çözme kapasitesi, bir veya daha fazla kültürel düzeyde moda oluşturma “ olarak tanımlamıştır (Gardner&Hatch,1989).

1999 yılında ABD’de internet aracılığı ile yayınlanmış “Zeka Konusunda Ortak Bilimsel Sonuçlar” adını taşıyan ve altına elli profesörün imza attığı bildiriye zeka, “Diğer şeyler arasında, akıl yürütme(mantıklı düşünme yeteneği), plan yapma, problem çözme, soyut düşünme, karmaşık fikirleri kavrama, çabuk ve deneyimlerden öğrenme yeteneklerini içeren genel bir zihinsel kapasite” olarak tanımlanmıştır.

İnsanların bu kadar ilgisini çeken zeka kavramının açıklanması konusunda iki görüş olduğu söylenebilir. Birinci olarak zekanın tek olduğunu savunan görüş, diğeri ise zekanın birden fazla çeşidi olduğunu savunan görüştür.

1.2.Beynin Yapısı ve Özellikleri

İnsan beyni yaklaşık olarak 1.4 kg ağırlığındadır. Beynin içinde dünyadaki şehirlerden herhangi birini tekrar kurmaya yetecek derecede atom enerjisi vardır. Beyindeki nöronların ve sinir hücrelerinin sayısı yaklaşık olarak 12 trilyondur. Bu sayı şu anda dünyada yaşayan insan sayısının 2500 katıdır. Beyin hücreleri 1000 trilyon protein molekülü içermektedir. Her bir beyin hücresinin kendisinden sonra gelen en az 100000 beyin hücresine bağlanması fiziksel olarak mümkündür. Elektrik akımı, iki beyin hücresi arasında kimyasal iletiler gönderir ve böylece düşünce iletilmiş olur.Bunun nasıl gerçekleştiği bilinmemektedir (Buzan ve Keene 1998:21).

Birçok önemli görevleri olan beynin yapısı ve nasıl çalıştığına ait bilgilerin kesinlik derecesi tartışmalıdır. Ancak beyni 3 ana bölüme ayırarak incelemek mümkündür. Bunlar: 1) Arka Beyin 2) Orta Beyin 3) Ön Beyin.

1)Arka Beyin:

Arka beyin medulla, serebellum ve ponsdan oluşur. Medulla kalbin atışını, nefes almayı ve kan basıncını denetler. Serebellum (Beyincik) kas faaliyetlerinin kontrol edildiği ve hareketlerin düzgün ve akıcı hale getirildiği beyin bölgesidir (Cüceloğlu 1991:71;Arkonaç1998:38). Beyinle ilgili şimdiki bilgilerimizin çerçevesinde; beyinciğin görevi, kas faaliyetlerimizi koordine ederek hareketlerimizi düzgün ve akıcı bir hale getirmektir. Arka beynin bu kısmını, ipliği iğneye geçirirken, ameliyat

yaparken, piyano çalarken, bisiklete binerken gerekli koordinasyonlarda kullanırız (Cüceloğlu 1999:71,72). Pons ise beyinciğin iki lobu arasındaki bağlantıyı sağlayan bir köprü vazifesi görmektedir.

2)Orta Beyin:

Orta beyin, ön beyni ve arka beyni birbirine birleştirir. Orta beyin nispeten küçük bir yapıya sahiptir. Orta beyinde işitme ve görme ile ilgili önemli işlevler gören nöronlar vardır. Bu bölüm aydınlığa ve ışık kaynağına yönelmemizi sağlar (Cüceloğlu 1999 :72).

3)Ön Beyin:

Ön beyin; talamus(thalamus), hipotalamus(hypothalamus), limbik sistem (limbic system), serebrum(cerebrum) ve beyin kabuğundan (cerebral cortex) oluşur. Sinir sisteminin diğer kısımları gibi ön beyin de simetrik bir yapıya sahiptir. Serebrum, evrimleşmede son basamaklardan birini gösterir. İlkel hayvanlarda bulunmaz. İnsanlarda bulunan her dört nöronun üçünün serebrumla ilişkisi vardır (Cüceloğlu 1997:74).

Talamus, duyu organlarından gelen nöronların beyin kabuğuyla olan ilişkisini sağlar. Talamusun belirli bir kısmı, gözden gelen uyarıcıları alarak beyin kabuğunun görme ile ilgili bölgesine yansıtırken; başka bir kısmı kulaktan gelen simgesel uyarıcıları işitmeyle ilgili beyin kabuğu bölgesine iletir. Talamustaki üçüncü diğer bir bölgenin işlevi, omurilikten gelen nöronların beyin kabuğunun dokunma ve bedenin durumunu algılama ile ilgili kısımlarına yansıtılmaktadır (Cüceloğlu 1999:74).

Hipotalamus; heyecanların, arzuların, cinsel davranışların, yeme ve içme isteğinin denetlendiği merkezdir. Saldırganlık duygusu ve saldırganlık ifadesi, uyanıklık ve uyku davranışı, iç salgı bezlerinin çalışmalarını denetleyen süreçlerin işleyişi yine hipotalamusta yer alır. Hipotalamusta yer alan hipofiz salgı bezi, orkestra şefi gibi bedende yer alan diğer iç salgı bezlerinin çalışmalarını denetler ve onların birbiriyle uyum içinde işlemesini sağlar (Cüceloğlu 1999:74).

Limbik sistem, beyin sapının yukarı kısmıyla ön beyin arasında yer alan nöron ağından oluşur.Heyecan yaşantısı, saldırma ve kaçma davranışlarıyla ilişkisi vardır.Limbik sistemin, bellek fonksiyonlarıyla ilgili olduğunu söylenebilir (Cüceloğlu 1999:74).

Beyin sapı (brain stem), beynin her üç kısmıyla – arka beyin, orta beyine ön beyin - ilişki halinde olan bir yapıdır. Omurga kemiklerinden çıkan omurilik, beyine girerken beyin sapçığını oluşturur. Beyin sapında olan nöron faaliyetlerinin büyük bir çoğunluğu, düşüncenin kontrolü altında olmayan otomatik refleks hareketlerdir. Evrim basamağı yükseldikçe, beyin sapından beynin üst kısımlarına giden nöronların sayısı artar, bu yeni bağlantılar sayesinde refleks hareketlerimizin farkına varmaya başlarız (Cüceloğlu 1999 :72).

1.3.Zekayı Tek Faktörle Açıklayan Kuramlar

Zeka konusunda deneysel çalışmalar yapan ilk araştırmacılardan biri Galton'dur. Galton, zekayı öğrenme gücü olarak görmüştür. Bu alandaki bireysel farkların duyumlardan başladığını, insanın duyu organları ne derece keskin ise zekasının da o derece iyi işleyeceğini, duyum keskinliği ile zeka arasında bağıntı kurulabileceğini düşünmüştür. O zamana kadar duyu organlarının bütün insanlarda aynı şekilde işlediği ve sonuç olarak insanlar arasında duyum keskinliği bakımından fark bulunmadığı kabul ediliyordu. Gözlenen farkların ölçme hatasından ileri geldiği iddia ediliyordu. Galton, insanlar arasında duyum keskinliği yönünden farklar olabileceği düşüncesi ile önce duyumları ölçme gereğini duymuştur. Bu amaçla uzunlukları ölçmek için Galton Barı, sesleri ayırt etmek için Galton Düdüğü ve Serbest Çağrışım Testleri gibi araçları geliştirmiştir (Kuzgun2004:16).

Galton 'un başlattığı bu geleneği psikolog Mc Keen Cattell ABD'ye taşımıştır.Thorndike ile birlikte zeka testleri ve zeka ölçümü için gereken temel kuramsal çalışmayı gerçekleştirmiştir (Saban 2001).

Galton, Gauss'un "Hatanın Normal Dağılımı Kanunu " nu ilk olarak zihinsel işlerdeki başarı dağılımını göstermekte kullanmıştır. Ortalamadan sapma ve korelasyon kavramlarını da ilk defa ortaya atan Galton, bireyler arasındaki zihinsel yetenek farklarının incelenmesinde istatistiği ilk kullanan araştırmacıdır (Kuzgun 2004:16).

Binet bir süre kendisinden önce gelenlerin yaptığı gibi, zekayı duyum keskinliğini saptamaya yarayan araçlarla ölçmeye çalışmıştır. Fakat aldığı sonuçlardan hoşnut olmamıştır. Binet 'e göre(1916) duyum keskinliği ve tepki hızı gibi basit zihinsel öğeleri dakik olarak ölçmek olanaklıdır. Bu alanlarda bireyler arasında farklar

olduğu açıktır. Ancak bu beceriler, zeka denilen gücün güvenilir göstergeleri değildir. Çünkü zeka karmaşık işlemlerde kendini gösteren bir yetidir. Bu karmaşık işlemleri Binet şöyle belirtmektedir:

- Anlamak.
- Hüküm vermek.
- Akıl yürütmek.
- Düşünceye belirli bir yön vermek ve bunu devam ettirmek.
- Düşünceyi arzu edilen bir amacın gerçekleşmesine uyarlamak.
- Kendi kendini eleştirmek. Kendi yanlışlarını bulup düzeltmek (Kuzgun 2004:16,17).

Piaget'e (1959) göre, zeka organizmanın çevre ile etkileşiminde denge demektir. Her etkinliğin amacı dengeye ulaşmaktır. Organizma ile çevresi arasında hiçbir zaman tam ve sürekli bir denge kurulmasa da tüm çabalar daima ona dönüktür. Piaget, zekanın insanın çevresine uyumunu sağlayan, özümleme ve uyma süreci ile işleyen tek bir güç olduğunu önermektedir (Kuzgun 2004:18,19).

1.4.Zekayı Çok Faktörle Açıklayan Kuramlar

Zekayı çok faktörle açıklayan kuramlardan biri Spearman'ın çift etmen kuramıdır. Spearman, faktör analizi tekniğini kullanarak, test puanları üzerinde yaptığı analizlerin sonucunda ulaştığı görüşlerini "İnsanın Yetenekleri" kitabında belirtmiştir. Bu kuram zihnin tek ve genel bir yetenekten değil, iki temel faktörden oluştuğunu açıklamıştır. Spearman bu faktörlere "g" genel yetenek ve "s" özel yetenek faktörü adını vermiştir. Spearman'ın kuramına "çift etmen" kuramı denilmektedir (Özgüven1994).

Bu kurama göre zeka, bir genel yetenek ile bir çok özel yetenekten meydana gelmiştir. Genel yetenek "g" faktörü, tüm zihinsel faaliyetlerde rol oynayan, ortak ve genel bir zihinsel enerji; özel yetenek "s" faktörü ise bir işin yapılmasında gerekli olan zihinsel yetenekten ayrı olarak ihtiyaç duyulan zihinsel enerji olarak algılanmıştır. Buna göre bir zihinsel etkinliğin meydana gelebilmesi için, zihinsel etkinliklerde ortak olan bir genel yeteneğe ve söz konusu zihinsel etkinliğe özgü özel yeteneklere ihtiyaç bulunmaktadır (Özgüven1994).

Spearman'a göre zekayı ölçmek demek "g"yi ölçmek demektir. Genel zihinsel yeteneğin başlıca belirtileri şunlardır:

- Kendi yaşatlarını anlamak, yani yaşantılarının farkında olmak ve onlardan yararlanabilmek.
- İki nesne veya kavram arasındaki benzer olan veya olmayan yönleri görmek.

Benzer ilişkileri bulmak, iki nesne veya kavram arasındaki ilişkiyi bulmak ve bu ilişkiyi başka iki nesne veya kavram arasında da kurmaktır (Kuzgun 2004:20).

Thorndike'a göre zeka, birbirinden bağımsız çok sayıda değişik faktörden oluşmuştur. Bu durumda bir çeşit değil, çok çeşitli zekalardan söz edilebilir. Ancak her etkinlik türü için ayrı bir faktör tanımlansa bile, bunun pratikte yeri ve önemi yoktur. İnsanın yaşamında yaptığı etkinlikler genellikle birden fazla zihinsel faktörü gerektirecek kadar karmaşıktır. Bir zihinsel etkinlik, birden fazla faktörün ortak işlevi ile yerine getirilebilir (Kuzgun 2004:21).

Thorndike zekayı; soyut zeka, sosyal zeka ve mekanik olmak üzere üç tür içinde sınıflamıştır. Soyut zeka; sözcükler, sayılar, formüller gibi sembollerle düşünmede, bilimsel ilkeleri kavramada kendini gösterir. Sosyal zeka; insanları anlama, kişiler arası ilişkileri görüp bunlara göre davranabilme gücüdür. Mekanik zeka ise; alet, cihaz kullanma, makine işletebilmede kendini gösterir (Baymur 1969).

Zihnin ayrı güçleri (faktörleri) olduğu, bunların ortak özelliklerine göre gruplanabileceği görüşünden hareket eden Thorndike, çalışmaları sonucu aşağıdaki grupları oluşturmuştur:

- Kelime anlamı
- Aritmetik akıl yürütme
- Kavrama
- İlişkileri görsel algılama (Akt. Özgüven 1994:166).

Thorndike tarafından ileri sürülen zekanın, farklı boyutlarla açıklanabileceği görüşü günümüzde yeniden önem kazanmıştır. Buzan ve Keane (1994) Thorndike'in bakış açısını daha da geliştirmiş ve zekanın boyutlarını daha kapsamlı bir biçimde açıklamışlardır. Buzan ve Keane zekayı dokuz farklı boyutta ele almışlardır. Bu zekalar :

1. Sözel Zeka

- 2.Mantıksal-Matematiksel Zeka
- 3.Mühendislik-Uzam Zekası
- 4.Duyusal Zeka
- 5.Bedensel-Devinimsel Zeka
- 6.Yaratıcı- Zeka
- 7.Kişiliği Zeka
- 8.Kişilerarası Zeka
- 9.Ruhsal Zeka

Grup Faktör Kuramcısı Thurstone(1887-1955) ise, yaptığı çalışmalar sonucu, zekanın her biri diğerinden farklı bir zihin gücü gerektiren gruplardan (yetenek) oluştuğunu öne sürmüştür (Erkuş 1998)

Thurstone, çalışmalarında 12 faktör bulmuşsa da bunlardan ancak 7 tanesini adlandırabilmiştir. Bu yedi temel faktör şunlardır:

Sayısal: Sayısal işlemleri doğru ve çabuk yapabilme yeteneği.

Sözel: Sözcükler arasındaki ilişkileri görebilme yeteneği.

Uzamsal: Bir cismin uzaydaki çeşitli durumlarını göz önünde canlandırabilme yeteneği.

Sözcük Akıcılığı: Belirli bir süre içinde olanaklı olduğu kadar çok sözcük söyleyebilme yeteneği.

Akıl Yürütme: Bir kural veya ilkeyi bulabilme yeteneğidir. Burada tümevarımsal ve tümdengelimsel düşünme kastedilmekle beraber tümevarımsal düşünme daha önemli sayılmıştır.

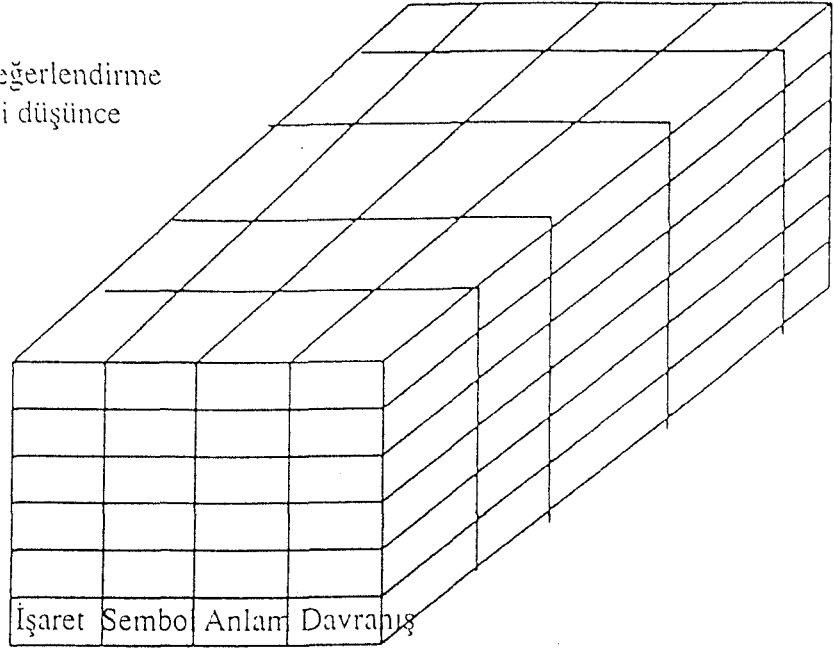
Anlamsız Belleme: Olanaklı olduğu kadar çabuk belleme yeteneği.

Algısal: Çeşitli şekiller arasındaki ince farkları algılayabilme yeteneği (Kuzgun, 2004:22).

Ü
R
Ü
N
L
E
R

İŞLEMLER

Değerlendirme
Bütünleştirici düşünce
Ayrımcı Düşünme
Bellek
Biliş
Birimler
Gruplar
İlişkiler
Sistemler
Transformasyon
Doğurgular

İÇERİK

(Başal 2001)

Şekil 1. Guilford'un Zeka Küpü

Zihin faktörlerinden her biri, belirli bir içeriği, belirli bir işlemden geçirdikten sonra, belirli bir ürün haline getiren zihin gücüdür. Guilford, insan zihninin yapısı içinde 120 küp bulunan dikdörtgenler prizması biçimi ile açıklamaya çalışmıştır. Prizmanın eninde 4 çeşit içerik vardır. Bunlar; şekiller, semboller, anlamlar ve davranışlardır (Kuzgun 2004:23).

$5 \times 4 \times 6 = 120$ birbirinden ayrı faktörden oluşan zekanın içerik, işlem ve ürün olmak üzere üç yönü vardır. Bunlardan bir tekinin bile olmaması zekanın varlığından söz etmememiz için yeterlidir (Erkuş 1998). Çoklu zeka anlayışını benimseyen Guilford, Thurstone'un belirlediği 7 faktörün daha ince parçalara ayrılması ve bunların bir sistem içinde düşünülmesi gerektiği görüşündeydi.

Prizmanın boyunda 5 çeşit işlem bulunmaktadır. Bunlar; biliş, bellek, bütünleştirici düşünme, ayrımcı düşünme ve değerlendirmedir. İşlemler sonucunda ortaya çıkan ürünler de 6 çeşittir. Bunlar; birimler, gruplar, ilişkiler, sistemler, transformasyon ve doğurgulardır.

Guilford'a göre bireyler zekaları bakımından birbirinden ayırım göstermektedirler. Sahip olunan bireysel ayrımlar kalıtım ve çevrenin etkileşimindeki farklılıklara dayanmaktadır.

Cattell (1957-1971) tek faktör kuramının, temel zihinsel yetenekleri ve zekayı açıklamada yeterli olmadığı görüşündeydi. Gözlem ve araştırma bulgularına dayanarak, zekanın bölünmez tek bir yeti olmadığını ama faktör analizi ile belirlenen zeka faktörlerinin de birbirinden bağımsız olmadığını, aralarında ortak yönler bulunduğunu

ve bunların daha kapsamlı kavramlar ve yapılar altında toplanabileceğini düşünüyordu. Yaptığı çözümler sonucunda akışkan (fluid) ve billurlaşmış (crystallized) zeka adını verdiği belli başlı iki yapı belirlemiştir. Catttle'ın kuramı zaman içinde geliştirilmiş ve şu zeka türlerini de içine alacak şekilde genişletilmiştir.

Genel görsel tasarım (gv): Görme keskinliği, ışığa duyarlılık, görsel algıda derinlik.

Genel akıcılık: Kültürel kavramların adını tanıma ve anımsama.

Genel çabukluk (gs): Basit zihinsel işlemleri çabuk yapabilme.

Akışkan zekası güçlü olan öğrenciler için soyutlama yapmayı ya da soyut kavramları, bağlantıları ve ilişkileri algılamayı ve kullanmayı, şekilsel - uzaysal, sembolik (simgesel) öğretim malzemesi kullanmayı, temel anahtar fikirleri analiz etmeyi, tümevarımlı öğretim yöntemini kullanmayı güdüleyen öğretim yaklaşımlarının dikkate alınmasını önerilmektedir.

Billurlaşmış zekası güçlü olanlar, okuma ve bilgi edinme gibi sözel içerikli işlerde, sayılarla basit işlemler yapabilmeye, belirli bir konu alanında fikir ve kavramların farkında olmada, genel kültürde ve basit kavramlar arasındaki benzerlikleri görebilmeye başarılı olmaktadır. Billurlaşmış zekası gelişmiş olanlar için, öğretimde geleneksel okuma ve ders anlatmaya dayalı ve tümdengelimli öğretim süreci benimsenmeli, öğrencinin özetler yapabilmeye, öğrenmenin amacını belirtmesine, çeşitli örnekler sunmasına, içeriği yeniden kendi ifadeleri ile anlatmasına olanak verecek düzenlemeler yapılmalıdır (Kuzgun 2004:24,25).

Stenberg'in tanımına göre zeka, çevresel unsurları seçmede ve değiştirmede gerekli olan zihinsel yeteneklerdir. Bir başka ifade ile, ona göre kişinin zeki davranması çevresel bağlama göre değişir (Akt.Erkuş 1998:31).

Sternberg; analitik, yaratıcı ve pratik olarak 3'e ayırdığı bir zeka modeli ortaya atmıştır. Yazara göre sadece birincisi var olan testlerle ölçülebilmektedir. Analitik zeka, kuramsal içerikli eğitimde başarı için gerekli zeka olup akademik zeka olarak adlandırılır. Yaratıcılık, bilinenlerden yararlanarak yeni bir ürün ortaya koymaktır. Yaratıcı düşünme Guildford'un alışılmamış düşünme (divergent thinking) adını verdiği düşünme tipi olup bilinen testlerle ölçülmesi olanaklı olmayan bir zihinsel güçtür (Kuzgun 2004:26).

Gardner (1983,1999), insan zekasının objektif bir şekilde ölçülebileceği tezini savunan geleneksel anlayışı eleştirerek, zekanın tek bir faktörle açıklanmayacak kadar çok sayıda yetenekleri içerdiğini ileri sürmektedir.Gardner zekayı ;

1.Bir kişinin bir veya birden fazla kültürde değer bulunan bir ürün ortaya koyabilme kapasitesi.

2.Gerçek hayatta karşılaştığı problemlere etkili ve verimli çözümler üretebilme becerisi. 3.Çözüme kavuşturulması gereken yeni ve karmaşık yapılu problemleri keşfetme yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Saban 2003:5).

Daha özel bir ifadeyle Gardner zekayı;

- Problem çözme kapasitesi.
- Problemin çözümü için farklı çözüm yolları üretebilme kapasitesi.
- Yaşadığı topluma değerli, kültürel ürünler katma gücü olarak tanımlanmaktadır (Akt.Demirel 1999:142:Akt. Kaptan 1998:112).

1.5.Çoklu Zeka Kuramı

Gardner, zeka kavramına farklı bir yönden bakmıştır. “Çoklu Zeka Kuramı” adı verilen bu yeni yaklaşım Harvard Üniversitesi öğretim üyelerinden Howard Gardner tarafından 1983 yılında geliştirilmiştir. Gardner, zekanın biyolojik yapı ve kültürel ilişkisinin önemini vurgulamış ve zekanın bireysel ayrılıkları oluşturan önemli bir özellik olduğunu kabul etmiştir. Ancak bu noktada sözü edilen farklılıklar zeka testleriyle bireylerin birbirleriyle karşılaştırılmasından ortaya çıkan farklılıklar değil, insanların biyolojik yapısıyla ortaya çıkan farklılıklardır (Ülgen 1995 :23).

Çoklu Zeka Kuramı öncesinde, çoğunlukla sağ beyinin gelişimi üzerinde durulmaktaydı. Okul sıralarında okuma, yazma, matematik, mantık gibi alanlarda başarılı öğrenciler ödüllendirilmektedir. Sanat resim, müzik gibi alanlar yeterince desteklenmemektedir. Standart zeka testleri de bu yönde ölçümler yapmaktadır. Howard Gardner 1983’de ortaya koyduğu kuramla, zekanın toplumlar ve eğitim üzerinde yıllardır sürüp giden etkisini yani sadece dil ve matematik zekasını hesaba katan klasik zeka testi ve zeka tanımlamasını tarihe karıştırmıştır. Gardner, zekanın iki değil yedi yönü olduğunu savunmuştur. Böylece sadece matematikte ve dilde başarılı olanları değil, müzikte, sporda, dansa, iletişimde, doğada, resimde kendini

gösterenlerin ve kendini iyi tanıyanların da zeki olduğunu ortaya çıkarmıştır (Demirel 2000:149).

Gardner, 1983 yılında yayınladığı ‘‘Frames of Mind (Zihnin Çerçevesi)’’ adlı eserinde insanın en az yedi tane zeka alanına sahip olduğunu belirtmiştir. İnsanın yeteneklerinin çok çeşitli olması sebebiyle zeka alanlarının bu belirlenen alanlardan fazla olabileceğini öne sürmüştür. Gardner, daha sonradan sekizinci zeka alanının var olduğu belirlemiş ve çoklu zeka teorisini yeniden yapılandırmıştır. İleri sürülen zeka alanları şunlardır:

- Sözel - Dilsel Zeka
- Mantıksal - Matematiksel Zeka
- Görsel - Uzaysal Zeka
- Müziksel - Ritmik Zeka
- Bedensel - Kinestetik Zeka
- Sosyal Zeka
- İçsel Zeka
- Doğacı Zeka
- Varoluşçu Zeka

1.6.Çoklu Zeka Kuramına Göre Zeka Türleri

Howard Gardner ‘ın ileri sürdüğü 8 tür zekanın içeriğine ilişkin bilgiler ayrıntılı olarak aşağıda verilmiştir.

1.6.1.Sözel – Dilsel Zeka: Dili hem sözlü hem de yazılı olarak kullanma yeteneğini içermektedir. Sözel – dilsel zekaya sahip kişiler kendi dilini iyi bir biçimde kullanabilirler. Dilin gramer yapısını bilirler. Soyut simgesel düşünme ile kavram oluşturma ve kelime yazma, dilbilgisi, şiir, hikaye anlatma, mizah gibi karmaşık kavramları kolaylıkla kavrayabilirler. Dili iyi kullandığı için başkalarını kolayca ikna edebilirler. Sözel – dilsel zekaya sahip kişiler kendi dilini iyi kullandığı gibi yeni bir yabancı dil öğrenmede de güçlük çekmezler. Sözel dilsel zekası kuvvetli olan kişiler okuma,tartışma, konuşma ,karşısındaki kişilerle iletişim kurmada oldukça isteklidirler.

Gardner’a göre sözel - dilsel zekanın dört ana elemanı vardır: Fonoloji, sentax, semantik ve pragmatik.

1.Ses bilgisi (Fonoloji): Kelimelerin seslerinden haberdar olmaktır.

2.Söz dizimi (Sentaks):Dilin yapısıyla ilgilidir. Gramer kurallarını ve kelimelerin sıralanmasını içerir.

3.Anlam bilgisi (Semantik):Kelimelerin anlamlarından haberdar olmak ve bu anlamlar çerçevesinde insanlarla etkileşime girmekle ilgilidir.

4.Kullanım (Pragmatik):Açıklamak, ikna etmek, cesaretlendirmek ya da herhangi bir amaç için dilin kullanılmasıdır. Birey dilin yapısıyla ya da kullanılan kelimelerin gerçekten doğru olup olmadığıyla ilgilenmez. Amaç karşıdaki kişilerle gerçekten başarılı bir şekilde etkileşim kurmaktır (Selçuk 2003:44).

Sözel – dilsel zekaya sahip kişiler şu mesleklere ilgi duymaktadırlar: Öğretmenlik, çevirmenlik, gazetecilik, yazarlık, avukatlık, satıcılık, edebiyatçı, komedyen, yayıncı, sunucu, politikacı. Sözel – dilsel zekaya sahip kişilere şu etkinlikler önerilmektedir: Hoşlandığınız bir hikayeyi okuyun ve hikayenin sonunu kendiniz tamamlayın. Birilerinin kendi fikirleri hakkındaki açıklamalarını dinleyin ve onlarla bir tartışmaya girin. Her gün, yeni ve ilginç bir kelimenin anlamını öğrenin ve kelimeyi kullanmaya çalışın. Sizi en çok ilgilendiren ve heyecanlandıran bir konuda bir söylev verin. Bir dergiye abone olun ya da günlük olaylardan izlenimlerinizi bir günlüğe yazın (Demirel 1999:145; Kaptan 1998:114; Tarman 1998:12; Campbell 1996:XVI; Ülgen 1995:24; Gardner 1983:21).

Selçuk ise, sözel – dilsel zekaya sahip kişilere şu etkinlikleri önermektedir: Venn şeması kullanın. Çapraz bulmaca yapın. Biyografi yazın. Bir ses kaseti hazırlayın. Kukla tiyatrosu yapın. Karikatür çalışmaları yapın. Diyalog tamamlama çalışması yapın. Bir konuşmayı doğaçlama olarak yapın (Selçuk 2003:45).

1.6.2.Mantıksal –Matematiksel Zeka: Bilimsel düşünme, objektif gözlem yapma, elde edilen verilerden sonuç çıkarma, yargıya varma ve hipotez kurma yeteneklerini içeren bu zeka; kavramları tanıma sayılarla ve geometrik şekillerle, soyut sembollerle çalışma kapasitesini gerektirmektedir. Bu tür zekaya sahip kişiler olaylar arasında neden-sonuç ilişkisini kolayca kurabilirler. Sayılarla çalışmaktan ve hesaplamalar yapmaktan zevk duyarlar. Mantıksal - matematiksel zekaya sahip kişiler tahmin yapma, hipotez kurma, problem yazma, sınıflama yapma, çözümlenme – analiz yapma gibi konularda başarılıdırlar. Zihinden işlemleri kolaylıkla yaparlar. Bilgiler arasında bağlantılar kurarak bir konudan diğerine kolaylıkla geçiş yapabilirler.

Mantıksal - matematiksel zekaya sahip kişiler şu mesleklere ilgi duyarlar: Bilim adamlığı, mühendislik, bilgisayar programcısı, muhasebeci, yargıç, matematikçi, eleştirmen, ekonomist, fen bilimleri ile ilgili meslekler, hesap uzmanlığı. Mantıksal-matematiksel zekaya sahip kişilere şu etkinlikler önerilmektedir: Hobinizin dört ana noktasını belirleyin ve bu noktaların her biri altında dört alt başlık ve bu alt başlıkların her biri altında dört alt nokta oluşturun. İki nesneyi kıyaslama yoluyla çözümsel düşünme egzersizleri yapın. Örneğin bir daktilo ve bilgisayarın kendine has dört tipik özelliğini ve sonra da bu iki nesnenin ortak dört tipik özelliğini bulun. Genelde saçma olduğu düşünülen bazı konularda, gerekçeleri ile ikna edici bir konuşma yapın. Örneğin futbolu basketbol topu ile oynamanın yararlarını anlatın. Bilimsel yöntem kullanımı gerektiren bir projede yer alın (Demirel 1999:145; Kaptan 1998:114; Tarman 1998:12; Campbell 1996:XV1; Ögen 1995:24; Gardner 1983:21).

1.6.3.Görsel – Uzaysal Zeka: Bu zekanın temelinde görme duyusuna bağlı şekiller tasarlama, zihinden resimler oluşturma, çevresini ve olayları objektif olarak gözleyerek çıkarımlar yapma yeteneği bulunmaktadır. Görsel – Uzaysal zekaya sahip insanlar renk, şekil, çizgi, biçim, desen, doku gibi varlıklara karşı oldukça duyarlıdırlar. Bu zekaya sahip kişiler bir konuyu öğrenirken, konunun anlatılmasında kullanılan renk, çizgi, biçim, desen, şekil gibi durumların göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu zekaya sahip kişiler olguları zihinde canlandırma yeteneği gelişmiş olduğu için sanatsal aktivelere oldukça başarılıdırlar. Varlıkların durumlarını üç boyutlu olarak gözlerinin önünde kolaylıkla canlandırabilirler. Gardner görsel – uzaysal zekanın kör çocuklarda da oluştuğunu belirtmiştir. Görsel – uzaysal zekaya sahip kişiler şu mesleklere ilgi duymaktadırlar: Güzel sanatlarla ilgili uğraşlar, tasarımcı, denizci, mimar, heykeltıraş, avcı, satranç uzmanı, ressam, mühendis, pilot, izci, cerrah, haritacı. Görsel-Uzaysal zekaya sahip kişilere şu etkinlikler önerilmektedir: Fikir veya düşüncelerinizi ifade etmek için estetik araçlarla (boya, kil, renkli ve keçeli kalemle) çalışın. Örneğin 21. yüzyılın neye benzeyeceği hakkındaki düşüncelerinizi bu araçlarla anlatın. Bilerek düş kurun. Örneğin hayaliniz, ideal bir tatil yeri ve olabildiğince oranın görsel detaylarıyla ilgili olmalıdır. Hayal gücünüzü artıracak çalışmalar yapın. Kendinizi tarihin farklı bir döneminde hayal edin veya kahramanınızla hayali bir sohbet yapın. Fikir veya düşüncelerinizi başkalarına

anlatmak için resim, mimari grafik veya poster gibi çeşitli tasarım becerilerini kullanın (Demirel 1999:145; Kaptan 1998:114; Tarman 1998:12; Campbell 1996:XVI; Ülgen 1995:24; Gardner 1983:21)

Selçuk ise, görsel – uzaysal zekaya sahip kişilere şu etkinlikleri önermektedir: Elbise tasarımı yapın. Bir hikayeyi, matematik problemini resimlendirin. Fotoğraf çekin. Bir çizgi film, karikatür yapın. Bir duvar resmi yapın. Sanat galerilerine gezi düzenleyin. Pantomim yapın. Kuklalar yapın. Bir poster yapın. Üç boyutlu nesnelere tasarlayın. Slayt gösterisi yapın (Selçuk 2003:55).

1.6.4. Müziksel - Ritmik Zeka: Müziksel ve ritmik zekaya sahip bireyler çevresindeki varlıkların çıkardıkları seslere ilgi duyarlar. Müzik eserlerindeki notaya, melodiye, ses düzenine müzik parçasındaki müziğin hızına dikkat ederler. Bu zekaya sahip insanlar bir müzik aleti çalmaktan, beste yapmaktan hoşlanırlar. Farkında olmadan sınıfta ders anlatılırken kalemle, eliyle, ayağıyla ritim tutarlar. Şarkıların melodilerinden kolayca şarkının sözlerini hatırlayabilirler. Duygularını müzik aracılığıyla karşısındakilere kolayca anlatırlar. Normal konuşma içerisindeki bir kelimedenden, kolayca bir ritim tutarak şarkı söyleyebilir. Ders çalışırken, kitap okurken veya herhangi bir işle uğraşırken farkında olmadan herhangi bir nesneyle ritim tutarlar. Çevreden gelen bir melodi duyduğunda hemen ona eşlik ederler. Müziksel – ritmik zekaya sahip kişiler şu mesleklere ilgi duymaktadırlar: Müzisyen, orkestra şefliği, enstrüman üreticisi, besteci, korist, müzik öğretmenliği, tiyatrocu, müzik market sahipliği, söz yazarlığı, şarkıcı. Müziksel ve ritmik zekaya sahip kişilere şu etkinlikler önerilmektedir: Ruh halinizi düzeltecek farklı müzikler dinleyin. Örneğin, stresli bir durumda veya öncesinde, sınav gibi korku yaratan durumlarda, gevşemek için enstrümantal müzik çalın. Duygularınızı anlatmak için, duşta bile şarkı söyleyin ve ailenizle ilgili basit bir şarkı besteleyin. Mırıldanarak, kafanızın içinde değişik titreşimler oluşturun. Örneğin, her seferinde ünlü harflerden birini, değişik yükseklikte ve kalınlıkta kullanın. Doğadan farklı sesleri içeren kasetler çalın. (Dalgalar, bir şelale, rüzgar fırtınası ve hayvan sesleri gibi). Kendinize doğanın görüntüsünden ve ritminden ne öğrenebileceğinizi sorun (Demirci 1999:145; Kaptan 1998:114; Tarman 1998:12; Campbell 1996:XVI; Ülgen 1995:24; Gardner 1983:21).

Selçuk ise, müziksel - ritmik zekaya sahip kişilere şu etkinlikleri önermektedir: Sesler ve melodiler kopyalayın. Sınıfça bir müzik aleti çalın. Farklı kültürlerin müziğini dinleyin. Bir müzisyen, bir enstrüman veya bir müzik akımı hakkında bir rapor yazın. Sözcükleri cıngıllara dönüştürün. Ses efektleri kullanın. Geçmiş dönemlere ait müzikler dinleyin. Müzikle farklı kültürleri tanıyın. Dans etme, ritim tutma öğrenin. Matematikle ilgili şarkılar söyletin. Müzikallere gidin. Sınıfa misafir konuşmacılar, şarkıcılar, besteciler getirin (Selçuk 2003:60).

1.6.5.Bedensel – Kinestetik Zeka: Bu zeka türünün gelişmiş olduğu insanlar vücudunu ve ellerini kullanarak, oyun oynayarak duygularını ifade etmede yeteneklidirler. Bedensel – kinestetik zekaya sahip bireyler daha çok yaparak, yaşayarak öğrenirler. Okullarımızda daha çok sözel – dilsel zekaya ağırlık verilmektedir. Bedensel – kinestetik zekaya ilişkin eylemlerin sadece beden eğitimi dersinde kullanılması gerektiği gibi bir inanç vardır. Oysa bu düşünce yanlıştır. Bu zeka türü diğer derslerde de harekete geçirilebilir. Bu zekaya sahip insanlar sportif faaliyetlerde oldukça başarılıdır. Okuduğu bir parçada geçen olayları kolayca sınıfta canlandırabilir. Drama yöntemini kullanarak duygularını ifade edebilir. El becerisi gerektiren çalışmalara zevkle katılırlar. Oyun hamuru, çamur, tahta kesme, yontma, boyama gibi etkinliklere katılmaktan hoşlanırlar. Zekası bu yönde gelişmiş olan bireylerin koordinasyon, hız, denge, el becerisi, esneklik gibi özellikleri dikkat çekicidir. Bu zekaya sahip kişiler beden dilini oldukça iyi kullanırlar. Sözlerini desteklemek için bedenlerini iyi biçimde kullanırlar. Bu zekaya sahip kişiler sadece atletik yapıda olmalarıyla sınırlamak yanlış olur. Bir cerrahın açık kalp ameliyatı yaparken gösterdiği ince devinim kontrolü, ya da bir uçakta pilotun göstergelerin ince ayarını yaparken gösterdiği performans bu zekanın gelişimini ortaya koyar (Bümen 2001). Aşağıdaki meslek gruplarının bedensel – kinestetik zekaya sahip kişilerden oluştuğu söylenebilir: Dansçı, palyaço, tiyatro sanatçısı, atlet, aktör, pandomim sanatçısı, cerrah, heykeltıraş, teknisyen, balerin, balet, koreograf, sihirbaz, beden eğitimi öğretmeni, sporcu.

Bedensel – Kinestetik zekaya sahip kişilere aşağıdaki etkinlikler önerilmektedir:

- Dramatik bir oyunda görev verilmesi. Bir fikir, düşünce veya duyguyla ilgili bir rol yaptırılması. Güncel olayları ya da modern buluşları inceleyerek mimiklerle anlatılması (Sessiz film oynamak gibi).
- Fiziksel etkinlik ve fazla devinim gerektiren, yarışma olmayan bir oyun oynattırılması. Örneğin düşündüklerini el ve kol hareketleriyle ifade eden bir grup içindeki insanların isimlerinin öğrenilmesi.
- Halk dansları, koşma, yüzme ve yürüme gibi fiziksel etkinlik gerektiren çalışmalara katılma.
- Ruh halini değiştirmek ya da karşılaştırmak için farklı yollardan yürüme deneyi.
- Vücudun işlevlerinin nasıl olduğunun farkına varmak için her gün yapılan ve fiziksel güç gerektiren yürüme, tabak yıkama gibi işlerde dikkatlice kendini gözleme (Demirel 1999:145; Kaptan 1998:114; Tarman 1998:12; Campbell1996:XV1; Ülgen 1995:24; Gardner 1983:21).

Selçuk ise, bedensel- kinestetik zekaya sahip kişilere şu etkinlikleri önermektedir: Bir kelime, kavram canlandırın. Bir dans hareketi üretin, koreograf yapın. İşaret dilini öğrenin. Pantomim sergileyin. Sessiz sinema oyunu oynayın. Tek ayak üzerinde sek sek, atlama, zıplama yapın. Somut nesnelere matematik yapın. Bu alanda ünlü biri hakkında rapor yazın. Jestler ve beden dili kullanın. Sırada otururken egzersizler yapın. Alan gezileri düzenleyin. Kostümler hazırlayın, drama oynayın. Vücut heykelleri yapın (Selçuk 2003:64).

1.6.6.Sosyal Zeka: Sosyal zekaya sahip bireyler, insanlarla karşılıklı kolayca iletişim kurabilirler. Bu iletişimler sözlü veya sözsüz şekilde olabilir. Karşısındaki kişiyle empati kurabilirler. Grup içerisinde rahatlıkla iletişim kurdukları için, grubun doğal lideri pozisyonundadırlar. Sorun yaşayan insanlara yardım etmekten zevk alırlar.Bir konunun anlatılıp öğretilmesinden hoşlanırlar. Dışadönük olarak yaşarlar. Sosyal zekaya sahip birey, karşısındaki kişinin mimiklerinden, sesinden, davranışlarından kolayca anlam çıkarabilir. Bu davranışları analiz edip yorumlayabilir. Sosyal zekaya sahip kişiler şu mesleklere ilgi duymaktadırlar: Politikacı, liderlik, psikolog, öğretmenlik, aktör, turizmci, din ile ilgili görevler, satış elemanı, danışmanlık, antropolog, doktor, hemşire, showmen, sosyolog, iş adamı, ses ve sinema sanatçısı, gösteri dünyası .

Sosyal zekaya sahip kişilere aşağıdaki etkinlikler önerilmektedir:

- Başarıyla tamamlanması gereken bir proje için farklı görevdeki güvenilir insanlarla takım etkinlikleri ya da komite çalışmaları yapmak üzere bir araya gelin .
- Bir başkasını derinden ve olduğu gibi dinleme çalışması yapın. Konuşan birini dinlerken genellikle aklı kurcalayan düşüncelere engel olma ve sadece bir noktaya onların ne dediğine dikkat edin.
- Bir kimsenin mimiklerinden, (sözsüz ipuçlarından) onun duygularını ve ne düşündüğünü tahmin etmeye çalışın. Daha sonra tahminlerinizin doğruluğunu kontrol edin.
- Herhangi biriyle -konuşmadan- iletişim kurmak için farklı yollar bulun. Örneğin yüz ifadeleriyle, vücut şekilleriyle, jestlerle ve seslerle iletişim kurun (Demirel 1999:145; Kaptan 1998:114; Tarman 1998:12; Campbell 1996:X\T, Ülgen 1995:24; Gardner 1983:21).

Ziya Selçuk ise, sosyal zekaya sahip kişilere şu etkinlikleri önermektedir: Eşli tartışma yapın. Karşılıklı röportaj yapın. Gerçek ya da hayali çatışmalar çözün. Roller ve görevler verin. Bu alanda ünlü biri hakkında bir rapor yazın. Bir sosyal sorun gösterin ve çözün. Dinleyicileri bir birleriyle etkileşim haline getirin. Gruplar oluşturulup müzik aleti çalın. Spor takımları oluşturun. Deney düzenleyin (Selçuk 2003:75).

1.6.7.İçsel Zeka: İçsel zekaya sahip insanlar kendilerini iyi tanıyan insanlardır.Bu zekaya sahip insanlar kendi duygularını iyi bilir, geçmiş tecrübelerinden hareket ederek daha ileriye gitmeyi hedeflerler. İç dünyasını iyi tanıdığı için kendisiyle barışık bir biçimde yaşar. Bu zekaya sahip kişiler kendi kendini tanıdıkları için hangi yönlerinin güçlü, hangi yönlerinin zayıf olduğunu bilirler. Kendisini gözlemleyerek bu zayıflıklarını gidermeye çalışır. Bu zeka türü çok özel olup tüm zeka türlerini kapsadığı savunulmaktadır. Bu zekaya sahip bireyler kendilerine çok güvenirlir. Yalnız başlarına çalışmaktan hoşlanırlar. İçsel zekaya sahip kişiler şu mesleklere ilgi duymaktadırlar: Din adamlığı, psikolog, filozof, yazar, şair, müzisyen, güzel sanatlarla uğraşanlar, ilahiyatçı, zanaatçı, araştırmacı.

İçsel zekaya sahip kişilere aşağıdaki etkinlikler önerilmektedir:

- Rutin bir etkinlik sırasında pür dikkat göstermeye çalışın. Bu olup biten her şeyin farkında olunmasını sağlar. Örneğin düşünceler, duygular hareket değişiklikleri ve ruhsal durumlar.
- Tarafsız olarak, dışardan bir gözlemci gibi duygu, düşünce ve ruh halinizi izlemeye çalışın. Belirsiz durumları, bilinen örneklere uydurmaya çalışın. Örneğin kızgınlık durumu , korku durumu .
- “Ben kimim” sorusuna 25 kelimeyle, kısa bir cevap yazın. Bir hafta süreyle her gün yeniden gözden geçirme ve gerekli olduğu düşünülen düzeltmeleri yapın (Demirel 1999:145; Kaptan 1998:114; Tarman 1998:12; Campbell 1996:XV1; Ülgen 1995:24; Gardner 1983:21).

Selçuk ise, içsel zekaya sahip kişilere şu etkinlikleri önermektedir: Bir günlük veya seyir defteri tutun. Meditasyon yapın. Gevşeme alıştırmaları yapın. Bir otobiyografi yazın. Sevilen, sevilmeyen şeyler ifade edin. Bireyselleştirilmiş öğretim uygulayın. Sınıf kütüphaneleri düzenleyin. Farklı sınıflardan öğrencilerle öğretim yapın. Kişisel görüşlerin ifade edilmesine olanak sağlayacak açık uçlu sorular sorun. Öğrencilerin içsel değerlendirilmesi için derslerde zaman ayırın. Yapılacak işler öncelik sırasına koyun (Selçuk 2003:77,78).

1.6.8.Doğacı Zeka: Howard Gardner tarafından, çoklu zeka kuramı oluşturulduğunda yedi çeşit zekanın var olduğu öne sürülmüştü. Howard Gardner, 1996 yılında sekizinci zeka çeşidi olarak doğacı zeka söylemiştir. Doğacı zekaya sahip bireyler çevresinde bulunan canlı cansız tüm varlıklarla ilgilidirler. Çevresindeki varlıkları tanımaya isteklidirler. Bu varlıkları belli özelliklerine göre sınıflayabilir. Bu tür zekaya sahip insanlar doğa yürüyüşlerini severler. Parklarda dolaşmaktan hoşlanırlar. Kamp yapmayı severler. Hayvanat bahçelerini gezmekten hoşlanırlar. Çevresinde olan doğa olaylarına ilgisiz kalamazlar. Doğadaki canlı ve cansız varlıkları gözlemlemekten, onlarla ilgili notlar almaktan hoşlanırlar. Evlerinde doğal bir ortam oluşturmaya çalışırlar. Bitki yetiştirip, toprakla uğraşmaktan zevk duyarlar. Doğadaki varlıkların fotoğraflarını çekerek koleksiyon yapmaktan hoşlanırlar. Doğal ortama zarar veren olaylara karşı oldukça duyarlıdırlar. Çevre bilinci üst düzeydedir. Doğacı zekaya sahip kişiler şu mesleklere ilgi duymaktadırlar: Tıp, botanik, veteriner, fotoğrafçı,

ziraatçı, avcı, bahçıvan, çiçekçi, jeolog, peyzaj mimarı, hayvan terbiyecisi ,evcil hayvan satıcısı, çiftçi.

Selçuk is, doğacı zekaya sahip kişilere şu etkinlikleri önermektedir: Küçük bir doğa gezisi ve kamp yapın. Bir nehir, ırmak, göl, doğal park ziyareti gerçekleştirin. Doğayla ilgili videolar seyredin. Renk, boyut, şekil, işlev özelliklerine göre sınıflandırmalar yapın. Doğal nesnelere kategorize edin. (Deniz kabuğu, yapraklar, hayvanlar, bitkiler, çiçekler, böcekler, taşlar, mineraller) Doğadan fotoğraflar çekin. Bir bahçe düzenleyin. Taş koleksiyonu yapın. Bir hayvan, bitki hakkında rapor yazın. Bu alanda ünlü biri hakkında rapor yazın. Merceklerle, büyüteçlerle incelemeler yapın. Doğaki sesleri dinleyin. Ağaç kabukları inceleyin. Meyve ve sebze çekirdeklerini inceleyin. Doğa ve canlılarla ilgili belgeseller izleyin (Selçuk 2003:70).

1.6.9.Varoluşçu Zeka: Howard Gardner çoklu zeka kuramını açıklamaya başladığında 8 tane zeka çeşidinden bahsetmiştir. Son zamanlarda ‘‘ Varoluşçu Zeka’’ kavramı gündeme gelmiştir. Bu zekaya sahip kişiler daha çok yaşamak, var olmak, ölüm, ölümden sonraki hayat, kader gibi kavramlar üzerinde yoğunlaşırlar. Dünyanın bilinmeyen yanlarını merak ederler. Açıklaması zor olan konular ilgileri çeker. Kendilerine göre bu konularda sonuçlar çıkarırlar. Varoluşçu zekaya sahip kişiler şu mesleklere ilgi duymaktadırlar: Din adamlığı, filozof, felsefeyle uğraşanlar, toplum bilimcileri, medyum, astronomi ile uğraşanlar. Gardner yapmış olduğu çalışmalar sonucunda sekiz zeka çeşidi belirlemiş ancak zeka çeşitlerini bunlarla sınırlı tutmamıştır. Yeni zeka türlerinin ortaya çıkabileceğini savunmuştur.

- Ahlak duyarlılığı
- Cinsellik
- Mizah yeteneği
- Yaratıcılık
- Yemek yapma
- Sezgi
- Koklama duyusu yeteneğidir (Armstrong 1994:13).

1.7.Eski Ve Yeni Zeka Anlayışlarının Karşılaştırılması

Çoklu zeka kuramının ortaya çıkmasından önceki zeka anlayışı ile çoklu zeka kuramı ortaya çıktıktan sonraki zeka anlayışı arasındaki farkları gösteren tablo aşağıda verilmiştir.

Tablo1.Eski Ve Yeni Zeka Anlayışlarının Karşılaştırılması

ZEKAYA İLİŞKİN ESKİ ANLAYIŞ	ZEKAYA İLİŞKİN YENİ ANLAYIŞ
1. Zeka doğuştan kazanılır,sabittir ve bu nedenle de asla değiştirilemez.	1.Bir bireyin kalıtımla birlikte getirdiği zeka kapasitesi iyileştirilebilir, geliştirilebilir, değiştirilebilir.
2. Zeka, niceliksel olarak ölçülebilir ve tek bir sayıya indirgenebilir.	2.Zeka, herhangi bir performansta,üründe veya problem çözme sürecinde sergilenir.
3. Zeka,tekildir.	3.Zeka, çoğuldur ve çeşitli yollarla sergilenebilir.
4. Zeka,gerçek hayattan soyutlanarak (yani,belli zeka testleri ile) ölçülür.	4.Zeka, gerçek hayat durumlarından veya koşullarından soyutlanamaz.
5. Zeka, öğrencileri belli seviyelere göre sınıflandırmak ve onların gelecekteki başarılarını tahmin etmek için kullanılır.	5.Zeka, bireylerin sahip oldukları gizil güçlerini veya doğal potansiyellerini anlamak ve onların başarmak için uygulayabilecekleri farklı yolları keşfetmek için kullanılır.

(Saban 2003:4)

Yukarıda eski zeka anlayışı ile günümüzde kabul gören çoklu zeka anlayışı arasındaki farklar belirtilmiştir. Zekaya ilişkin olarak geliştirilen geleneksel yapıdaki anlayış genel bir zeka üzerinde durmakta ve zeka “Zeka Bölümü (Intelligence Quatation,-IQ) ile tanımlanmaktadır. “IQ tarzı düşünme” sonucu insanlar genel olarak iki kategoriye ayrılmaktadır. Zeki olanlar ve zeki olmayanlardır . IQ testleri de bir bireyin zeki kişiler arasında yer alıp almadığını belirleyen yegane kriter olarak

kabul edilmiştir. Geleneksel anlayışa göre, bireyler doğuştan zekidir ya da değillerdir ve onların durumunu değiştirebilmek için yapılabilecek hiçbir şey yoktur (Saban2003:5). Gardner'ın, çoklu zeka kuramında ileri sürdüğü zeka anlayışının anahtar sözcüğü "çoğul" dur, yani zeka çok yönlüdür. Ayrıca bir bireyin doğuştan getirdiği zekası iyileştirilebilir, geliştirilebilir ve değiştirilebilir (Silver, Strong ve Perini, 2000).

1.8.Zeka Gelişimini Etkileyen Faktörler

Çoklu zeka kuramında insanların bütün zeka alanlarına imkan sağlanıldığında geliştirileceği fikri savunulmaktadır. Zeka alanının gelişmesinde veya gelişmemesinde etkili olan bazı faktörler bulunmaktadır. Bu faktörleri Armstrong, 1998'de şu şekilde belirtmiştir:

- Biyolojik Nitelik.
- Kişisel Hayat Hikayesi .
- Tarihsel ve Kültürel Özgeçmiş .
- Kristalleştirici ve Felce Uğratici Deneyimler.

1.8.1.Biyolojik Nitelik

Zekanın kalıtımla geçen bir yeti olduğunu savunan yazarların başında Galton gelir (Kuzgun2004:48).

Birey kalıtımsal olarak doğuştan getirdiği özelliklerle yaşama başlar. Birey, doğum öncesinde, doğum sırasında ve doğumdan sonra meydana gelecek olan tüm olaylardan olumlu veya olumsuz etkilenir. Kimi olumsuz durumlara maruz kalmış çocuklar diğer çocuklara göre zeka alanlarını geliştirmede engellerle karşılaşabilir. Birkaç adım geriden başlayabilir.

1.8.2.Kişisel Hayat Hikayesi

Kişisel hayat hikayeleri içerisinde bireyin hayatı boyunca karşılaştığı olumlu veya olumsuz etkileşimleri kapsamaktadır. Örneğin, bir bireyin ailesi tarafından sportif faaliyetlere katılması yasaklanıp, desteklenmiyorsa bu bireyde bedensel – kinestetik zekanın gelişimine uygun zemin hazırlanmamış demektir.

Şayet bireyin ailesinde müzik etkinlikleri oldukça sık oluyor ve aile çocuklarını bu etkinliklere katıp, destek veriyorsa bu aile ortamında yetişen çocuğun müziksel-ritmik zekasının gelişmesine fırsat tanınmış olur. Günümüzde birçok sanatçının çocuklarının da müzikle ilgilenmesi bunun göstergesidir. Hiç müzik etkinliklerine

katılmamış olan bireylerin müziksel – ritmik zekasının gelişmesi sınırlı olacaktır. Köy ortamında yetişip, hayvanlar arasında hayatının büyük bölümünü geçiren bir bireyin, büyük kentlerde büyüyen kişiden daha çok doğacı zekasını geliştirmeye fırsatı olacaktır.

1.8.3.Tarihsel ve Kültürel Özgeçmiş

Bu kategori, bireyin doğduğu, büyüdüğü yer ve zamanla bu bireyin doğumdan sonra içinde yaşadığı toplumun çeşitli boyutlarındaki tarihsel ve kültürel değişim ve gelişimlerin doğasını kapsar. Örneğin, bir birey öğretim programı dışındaki sosyal etkinliklerin maddi ve manevi olarak desteklendiği, bir dönemde öğrenci olarak tiyatroya karşı doğal bir ilgi duyduysa, muhtemelen bu bireyin sosyal ve bedensel zeka alanlarının gelişimi, aynı fırsatı bulamayan başka bir bireye kıyasla daha iyi bir düzeyde olacaktır (Saban2003:22).

Gardner, çoklu zekaya kültürel ardalının etkisi olduğunu vurgulamaktadır. Her bir kültür belli zekalara önem vermeye yönelmiştir. Örneğin, Gardner (1983) Caroline adalarındaki Pluwat halkıyla görüşüp, onlarda yüksek oranda uzamsal zekanın olduğunu görmüştür. Bu halk bu zekasını okyanusta gemi idare etmede kullanmaktadır. Gardner, Japon toplumunda da kişisel zekanın dengeli olduğunu belirtmiştir.

1.8.4.Kristalleştirici ve Felce Uğratici Deneyimler

Bireyin çoklu zeka alanlarının gelişiminde kristalleştirici ve felce uğratici deneyimlerin rolü vardır. Bir öğrenci okul hayatındaki çalışmalarında yüreklendirilip, yetenek ve ilgileri doğrultusunda çalışmaya yönlendirilirse, ilgili olduğu zeka alanının gelişmesine fırsat bulacaktır. Kristalleştirici ve felce uğratici deneyimler çocukluk döneminde ortaya çıktığından çok etkili olmaktadır. Birçok tanınmış ünlü kişilerin hayat hikayelerinde bunu görmek mümkündür. Çocukluk döneminde ilgi ve yeteneklerini geliştirmeye imkan tanınmamış bireylerin ilgi duydukları alanlar körelmiştir. Bir çocuğun resmini öğretmenine göstermesi ve öğretmenin” Hiç güzel olmamış! ”veya “Sen zaten yapamazsın!” şeklindeki sözleri çocuğun resme olan tüm ilgisini felce uğratacaktır. Bu da görsel –uzaysal zeka alanının gelişmesine engel olacaktır. Örneğin, Albert Einstein için bu deneyim, beş yaşında iken babasının ona hediye ettiği basit bir manyetik pusula sonucunda ortaya çıkmıştır. Einstein’a göre, bu yaşantı onda içinde yaşadığımız evrenin gizemlerine karşı büyük miktarda merak ve

keşif isteği uyandırmıştır. Bir başka örnek de Mozart'tır. Mozart'ın babası oğlunun müziksel zeka alanındaki gelişimini desteklemek için kendi kariyerini sona erdiren başarılı bir besteciydi. Ayrıca Mozart, zamanın Avrupa'sında müzik dahil bütün sanat faaliyetlerinin, performansların veya eserlerin maddi ve manevi olarak her yönden desteklendiği bir dönemde yaşadı. Dolayısıyla, Mozart'ın bir yetişkin olarak müziksel dehası hem biyolojik, hem ailevi, hem de toplumsal etkenlerin bir bileşkesi ile doruğa ulaşmıştır (Saban2003:22).

1.9.Çoklu Zeka Kuramı Doğrultusunda Gerçekleştirilen Projeler

Çoklu zeka kuramının ortaya çıkmasıyla beraber konuyla ilgili bir çok projeler oluşturulmuştur. Bu projelerde çoklu zeka uygulamalarının nasıl sonuçlar verdiğine bakılmıştır. Aşağıda bu projeler ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

1.9.1.Okul Öncesi: Bu projelerden biri, öğrencilerin zeka profillerinin, çalışma biçimlerinin, yenilikçi bir tarzda değerlendirildiği "Project Spectrum" 'dur. Bu proje Harvard Üniversitesi'nde "Sıfır Projesi (Project Zero)" adlı projenin içerisinde bir çok araştırmacının katılımıyla gerçekleşmektedir. Projenin başlangıç noktası her çocuğun bir veya birkaç alanda gelişme gösterecek kapasiteye sahip olduğu gerçeğinden oluşturulmuştur. Projenin hedef grubunu okul öncesi çocuklar oluşturmaktadır. Bunun nedeni şöyle açıklanmaktadır: Birincisi işin bilimsel tarafıyla ilgilidir. Küçük yaşlarda bireysel farklılıkların güvenilir bir şekilde nasıl saptanacağı ve bu saptamanın erken yaşlarda anlaşılmasının olası önemidir. İşin pratik tarafı ise, çocukların zihinsel yapılarının tam anlamıyla şekillenmediği bir dönemde, daha esnek ve serbest programların kullanıldığı okullarda, çocukların bilişsel yeterliliklerinin gelişmesiyle ilgili bilgilerden en fazla ailelerin ve öğretmenlerin yararlanacağıdır.

"Spektrum" projesinin uygulanması amacıyla çocukların her gün farklı zekalarını kullanabilmelerine imkan sağlayan ancak hangi zekanın kullanıldığına dair bir etiketi içermeyen materyallerin bulunduğu, zengin sınıflar oluşturulmuştur. Örneğin; "Spektrum" sınıfında aralarında incelenmesi ve diğer materyallerle karşılaştırılması için getirilmiş ve duyuşsal kapasitenin yanı sıra, mantık ve çözme gücünü de ortaya çıkarmaya yardım edecek, biyolojik örneklerin bulunduğu bir doğa kösesi, çocukların dil, rol yapma ve yaratıcı taraflarını ortaya çıkarmaya yarayacak, kendi hikaye panolarını oluşturabilecekleri hikaye anlatma alanları, uzaysal ve bireysel zekalarını

geliştirmeye yardım edecek ve çocukların kendi sınıflarını oluşturabilecekleri, kendi arkadaş ve öğretmenlerinin fotoğraflarını kullanabilecekleri bir "İnşa Etme Kösesi"'nin de bulunduğu pek çok zeka ve zeka bileşimleri yer almaktadır. Yıl sonunda, araştırma grubu tarafından her çocuktan toplanmış bilgiler "Spektrum Raporu" adlı kısa bir yazı ile özetlenir. Bu doküman, çocuğun kişisel profilini, kuvvetli ve zayıf yanlarının yanı sıra, okulda, evde veya daha geniş bir çevrede kuvvetli tarafını daha da güçlendirmek ve zayıf tarafını kuvvetlendirmek için neler yapması gerektiğini anlatır. Çoklu Zeka adlı kitabın basım yılı olan 1993 yılında halen gelişim sürecinde olan bu proje kapsamında, Çoklu Zekanın erken yaşlarda oluşturulmasına, ortaya çıkarılmasına ve geliştirilmesine yönelik malzemeler meydana getirilmiş, elde edilen bilgiler detaylı raporlar halinde yayınlanmıştır.

1.9.2.Temel Öğretim: Çoklu Zeka teorisinin temel öğretimde uygulanması ile ilgili olarak da " Anahtar Okul (Key School)" projesine ait bilgilere ulaşmak mümkündür. Bu okulda üç çalışma türü üzerinde yoğunlaşmıştır. Bunlar: a)Her öğrencinin her gün bir zanaatı veya ilgi duyduğu bir alanı, yeterliliğe sahip bir öğretmen veya farklı yaşlardan öğrencilerle birlikte çırak gibi çalıştığı; aralarında mimarlıktan bahçeciliğe, aşılıktan para kazanmaya yönelik pek çok mesleğin bulunduğu gruplar. b) Haftada bir dışarıdan bir uzmanın okulu ziyaret etmesi ve bir zanaatı veya bir mesleği öğrencilere sergileyen veya tanıtan gruplar. c) Öğrencilerin on hafta arayla verilen uç farklı konu üzerinde bir yıl boyunca hazırlayacakları projelerdir. Dönemin bitimiyle birlikte, bu projeler sergilenmekte, her öğrencinin diğer öğrencilerin neler yaptığını hakkında bilgi sahibi olması sağlanmakta ve bütün proje sunuları videoya alınarak her öğrenci için bir video portföyü oluşturulmaktadır. Geleneksel okul sisteminde, her öğrenci yıllar içinde yüzlerce çeşit test almakta fakat bu testler okulun bitimiyle birlikte bir daha işe yaramamaktadır. Okul sonrası yaşam göz önüne alındığında, proje hazırlayarak bunları başarıyla sunmanın önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Projelerin değerlendirilmesinde; a) Projenin öğrencinin eğilimlerini ve bilişme ait kuvvetli ve zayıf yönlerini ne kadar yansıttığını tespit etmek için kişisel profile, b) Öğretilen konularla ilgili gerçeklerin, becerilerin ve kavramların öğrenilip öğrenilmediğine, c) Yapılan işin niteliğine, d) Ne tür bir iletişimin sağlandığına; ve e) Yapılan işin ne ölçüde gerçekleştirilebildiğinin, sınıfta diğerlerinden öğrenilen

bilgilerden nasıl yararlanılabileceğinin açıklandığı ve dersin bir değerlendirmesinin, bulunduğu bir yansıtma ve paylaşma bölümünün ne derece yapıldığına bakılır.

1.9.3. Orta Öğretim: ‘‘ Ortaokul Düzeyinde Pratik Zeka (Practical Intelligence at the Middle School Level)’’adlı bir proje gerçekleştirilmiştir. Bu proje kapsamlı bir şekilde üç alan bilgisini içermektedir. Bunlar: a) Kişinin kendi zeka profili, öğrenme biçimi ve stratejisi, b) Akademik konuların yapısı ve öğrenilmesi, c) Karmaşık sosyal bir sistem olan okul. Bu üç maddeyi çoklu zeka kuramı ile de açıklamak mümkündür. Birinci madde, kişinin kendi iç dünyası ile ilgili olan bireysel zekayı, ikinci madde akademik zekaların veya zeka bileşimlerinin belli bir alanda gösterilmesini, üçüncü madde ise bireyler arası zekayı yansıtır. Bu projede, böyle bir yöntemin seçilmesindeki ana görüş; ortaokul yıllarındaki çocukların artık, okul atmosferi ile ilgili bilgilere sahip oldukları düşüncesidir. Fiziksel, zihinsel ve duygusal yönden gelişen ve değişen çocukların giderek artan bir şekilde bağımsız olmaya başlamaları ve bunu projelerinde ve etkinliklerinde yansıtma da önem kazanmaktadır. Bu amaçla, çocukların öğrenci olarak rollerinin ne olduğu konusuna açıklık getirmek amacıyla, görüşme yapılmış ve yapılan analizler sonucunda "ileri", "orta" ve "düşük" "Okul için Pratik Zeka" profilleri gösteren gruplar oluşturulmuştur. Görüşmeler yoluyla her bir "Okul için Pratik Zeka" program üniteleri tespit edilmiştir. Bunlar: a) Öğrenci olarak aktif görev alma isteği ve yeteneği. b) Farklı akademik aktivitelerdeki öğrenme süreçlerini anlama. c) Okul çalışmalarını ve rollerini çok yönlü ele alma yeteneğidir.

Genel olarak ele alındığında ise hazırlanan programın özelliği, öğrencinin dikkatini farklı alanlardaki problemlerin nasıl birbirleriyle ilişkili olduğunu kavramaya yöneliktir. Bu yöntem de yine çoklu zeka kuramının iki temel varsayımından hareketle oluşturulmuştur. Bunlar: a) Bir insan bir şeyi en zengin biçimde sunulan ortamda en iyi öğrenir. b) Okulda, yaşamda beklenmedik bir şekilde karşımıza çıkan birbirinden apayrı problemler karşısında farklı konulardaki bilgilerimizi ve birbirinden kopuk tanımları güvenli bir şekilde yaşanan problemlere aktaramayacağımızdır. Her bir "Okul için Pratik Zeka" ünitesi aşağıda verilecek bazı ilkeleri yansıtır:

a) Pratik zeka becerileri en verimli olarak alana özel içeriklerde öğrenilir. Bu bakımdan matematik için önemli olan kaynaklar, sosyal bilgiler için önemli olan kaynaklardan ayrı olarak değerlendirilir.

- b) Öğrenciler için zorluk çıkaran kavramlar özenle seçilmiş etkinliklerle yardımıyla analiz edilir ve anlaşılır hale getirilir.
- c) "Okul için Pratik Ceza" ünitelerinin etkinliği özel bir amaca yönelik kullanıldığında ortaya çıkar.
- d) Öğrenciler bir bilgiyi en iyi o bilginin kendi yetenekleri ve ilgileriyle ilişkisi oranında kavrar.
- e) Pratik zeka becerileri en iyi hem okul hayatına hem de gerçek hayata ait içeriklerle sunulduğunda birbiriyle kaynaşır.
- f) Öğrenciler ortaya çıkan ürün kadar takip edilen süreçten de yararlanırlar.
- g) Kendi kendini izleme öğrencilerin kendi öğrenmeleri ile ilgili aktif sorumluluk almalarına yardım eder. Bu projenin en çekici hedeflerinden biri, belki de öğrencilerin okul bittikten sonra dahi kendi eğitimlerinin sorumluluğunu üstlenebileceklerini ve böylece okul için olan pratik zekanın, yaşam boyu bir öğrenme ve bilgilenmeye yardımcı olacaktır.

1.9.4.Orta Öğretim Sonrası: 1985 yılında Rockefeller Vakfı'na bağlı "Sanat ve İnsani Bilimler Bölümü"nin desteği ile Harvard Üniversitesi'ndeki Proje Sıfır grubu, Ulusal Test Merkezi ve Pittsburgh Devlet Okulları ile güç birliği yaparak "Artsa PROPEL" adlı orta Öğretim sonrasında sanatsal öğrenmeyi dokümanlaştıracak, değerlendirme araçları oluşturmaya yönelik bir proje başlatılır. Bu proje kapsamında müzik, görsel sanatlar ve yaratıcı yazma sanat dalında çalışmaya ve üç tür yeterliliğin incelenmesine karar verilmiştir. Düzenleme yapma, müzik icra etme, resim yapma, çizme, yaratıcı veya hayal mahsulü yazmayı içeren üretimdir. "PROPEL" kelimesi de bu üç yeterliliğin İngilizce karşılıklarının (production - perception - reflection) ilk harflerine öğrenmenin İngilizce karşılığının (learning) ilk harfinin eklenmesinden türetilmiştir. Bu amaçla program modülleri oluşturulmuş ve bu modüllerin değerlendirme araçlarıyla eşgüdümlü olmaları sağlanmış. Ayrıca programlara ait değerlendirme araçlarını geliştirmek için dikkatli bir süreç izlenmiştir. Her bir aday, yeterlilik için "Alan Projesi" adıyla algılama, üretme ve yansıtma unsurları içeren bir takım çalışmalar hazırlamıştır. Alan projeleri kendi başlarına birer program olmayıp standart bir sanat öğretimi programına rahatlıkla eklenebilecek yapıdadır. Alan projeleri için "Prosesföy" adı verilen değerlendirme sistemi oluşturulmuştur. Prosesföyleri,

portföylerden ayıran en önemli özellik ise bunların içinde; sadece bitmiş,gösterime veya yarışmaya hazır ürünlerin değil, aynı zamanda karalama, skeç ve tasarı durumundaki eserlerin de yer almasıdır. Bu bakımdan, sistem hem sanat hem de diğer alanlardaki eğitimciler tarafından oldukça dikkat çekmiştir. Bu proje 1991 yılında Newsweek tarafından A.B.D.'deki model eğitim programları arasında en seçkin iki modelden biri olarak seçilerek onurlandırılmıştır. Bu projenin başarılı olup olmayacağını tıpkı diğer projelerde olduğu gibi zaman gösterecektir. Yukarıdaki temel projelere ilaveten şu an dünyada pek çok okul kendi projesini yürütmekte ve sonuçları kamuoyuyla paylaşmaktadır. Örnek vermek gerekirse; Greenhawk (1977) Maryland ilkokulunun çoklu zeka kuramını uygulamaya sokmasıyla bu reformun öğrencilerin devlet sınavlarındaki performanslarını artırdığı ve okul çapında bir başarı kültürü yarattığını söylemektedir (Altan 1998:140,29,35).

1.10.Çoklu Zeka Kuramının Sınıfta Kullanımı

Bir çok öğretmenin kafasında oluşan soru çoklu zeka teorisinin sınıfta nasıl uygulanacağı konusudur. Teorik olarak sorun olmamasına rağmen uygulamada sıkıntılar yaşanma kaygısı bulunmaktadır. Öğretmenler bütün zeka türlerinin önemli olduğunu düşünmelidirler. Geleneksel eğitim sisteminde sözel ve matematiksel alanlarda güçlü olanlara değer veriliyordu. Çoklu Zeka Kuramı eğitimcilerin olaya geniş bir açıdan bakıp tüm yetenek çeşitlerini tanımalarını sağlamıştır. Herkes doğuştan 8 farklı zekaya sahip olarak doğar. Öğretmenin bir derse bu 8 zekayı sığdırması imkansız gibidir. Ancak öğretmen müzik alanında zeki olan bir öğrenciyi, bir savaşı anlatan bir şarkı vererek onun bu şarkıyı yaparak yaşayarak arkadaşlarına öğretmesine izin verebilir. Öğretmen bir savaş konusunu anlatırken öğrencilere savaş haritaları gösterebilir. Savaş şarkıları öğretebilir. Bağımsızlık üzerine oyunlar oynatabilir. Bir roman okuyabilir. Bütün çocuklar 8 zekayla doğarlar fakat okula geldiklerinde bu 8 zekaları aynı düzeyde geliştirmiş değildir.Öğretmen onların zayıf olan zeka alanlarını geliştirmek için güçlü oldukları alanlardan hareket edebilir. Çocuklar aynı yolla öğrenmezler. Onların değerlendirilmesi de aynı tarzda olmamalıdır. Öğretmen her öğrenci için “Zeka Profilleri” oluşturmalıdır. Öğrenci işlemini değerlendirilmesinde nasıl öğrendiğini bilerek değerlendirilmelidir

(Lazear,1992)Teaching for Multiple Intelligences fast back 342 Bloomington ,M.Phi Delta Kappa Educational Foundation(ED356 227).

Gardner'ın kuramında öğrencilere farklı zekaları kullanarak kendilerinin oluşturduğu yollarla bildiklerini açıklamalarına izin verilmiştir. Değerlendirme yöntemleri olarak şunlar sunulmuştur: Öğrenci çizimleri, bağımsız projeler, öğrenci günlükleri, yaratıcı değerlendirme ödevleri, mükemmel başarı için bağımsız tartışmalar farklı değerlendirme pratikleridir (Lazear,1992) Teaching for Multiple Intelligences fast back 342 Bloomington ,M.Phi Delta Kappa Educational Foundation(ED356 227).

Geleneksel değerlendirmede öğrencilerin öğrendikleri kağıt, kalem ve testlerle ölçülmektedir. Çoklu zeka kuramında ise bir çok değerlendirme teknikleri kullanılmaktadır. Öğrencilere anladıklarını göstermelerine izin verilmektedir. Yeni bilgiyi kullanma yollarına fırsat tanınmaktadır. Değerlendirme seçenekleri içinde defterler, gazeteler, dergiler, grafik düzenleme, gözlemler, kontrol listeleri, video, modeller, eğitim için hazırlanmış düzenekler vardır. Öğrencileri çoklu zeka kuramına uygun bir değerlendirmeye tutarsak onların kişiliğini de desteklemiş oluruz.

Gardner 'ın iddiası bu 8 zeka çeşidinin nadiren bir birinden bağımsız olarak kullanıldığıdır. Zekaların birbiri içine geçmiş ve bir birinin tamamlar nitelikte olduğunu ifade etmiştir. Örneğin, Bir dansçının sanatını gerçekleştirirken müzik çeşitleri ve ritmi anlaması güçlü bir müziksel zekaya işaret etmektedir. Yaptığı hareketlerin seyirciler arasında oluşturduğu duyguyu anlaması kişiler arası zekaya girmektedir. Yapmış olduğu hareketlerle bedensel ve kinestetik zekayı kapsamaktadır. Sınıf ortamında yapılacak bir drama çalışması bir çok zekanın kullanılmasını sağlayacaktır.

Gardner, doğuştan herkesin eşit zekalara sahip olduğunu söylemektedir. Ne yazık ki bir çok çocuk okullarda sahip oldukları zekaları kuvvetlendirip geliştirecek ortamlar bulamamaktadır. Bir çoğu da sonunda''Öğrenmede Başarısız'' olarak etiketlenmektedir. Sınıflarda tek yolla düşünme, öğrenme,yüksek dilsel ve mantıksal matematiksel alanlar ön plana çıkmaktadır. Çoklu zeka kuramı ile okullarımızda bilgi akışının daha hızlı olacağı önerilmektedir. Bu bilgi akışının hızlı olmasını sağlayan bazı yollar şunlardır: Müzik, işbirlikli öğrenme, sanat aktiviteleri, rol yapma, kitle iletişim araçları, kır yürüyüşleri bazı etkinlikler olarak önerilmektedir (Armstrong

Thomas. Multiple Intelligences in the Classroom .Alexandria, VA :Association for Supervision and Curriculum Development, 1994).

Çoklu zeka kuramı için iyi haber bir çok eğitmenin şehirlerde bunu uyguladığı ve yüzlerce okullarda geçerli biçimde kullanıldığı, psikolojide de yararlanıldığı bilinmektedir. Kötü haber ise, binlerce okulda hala aynı eski sıkıcı yollarla öğretim, kuru ders anlatma ve sıkıcı çalışma şekilleri ve test kitaplarının kullanılmakta olduğudur.Bu bilgi bir çok öğretmene çağrıdır. Okullarda çocuklara standart öğrenme yolları dışında, farklı öğrenme yollarıyla fırsatlar tanınmalıdır. Örneğin, müzik, işbirlikli öğrenim, sanat etkinlikleri, rol yapma, kır yürüyüşleri, kitle iletişim araçları ve daha bir çoğu (Armstrong Thomas.In Their Own Way :Discovering and Encouraging Your Child's Personal Learning Style, New York : Tarcher / Putnam ,1987).

Çoklu zeka kuramı çeşitli öğrenme stratejilerinin kapılarını açmaktadır. Sınıflarda kolayca uygulanabilir. İyi öğretmenler tarafından bu taktikler 10 yıldır kullanılmaktadır. Çoklu zeka kuramı öğretmenlere gelişme fırsatı, yenilikler ve öğretim stratejileri sunmaktadır. Çoklu zeka tüm öğrenciler için her zaman aynı stratejinin işe yarayacağını önermez. Bütün çocuklar 8 zeka türünden farklı eğilimlere sahiptir. Her hangi bir strateji yüksek başarı sağlarken diğer gruplarda daha az başarı sağlayabilir (Silver et al.1997). Örneğin, öğretmenler ritim tutarak ve müzik aletleri kullanarak müziksel zekaya sahip öğrencilere cevap verirken diğer zekalara sahip öğrencilere cevap veremeyebilir. Çeşitli resimler göstererek konuların anlatılması sırasında görsel – uzamsal zekaya sahip kişilere cevap verirken diğer zeka türlerine cevap veremeyebilir.

Çoklu zeka kuramı sadece öğrenciler için geçerli fırsatlar sunmamaktadır. Yetişkinlerin öğrenmeleri ve kendilerini geliştirmeleri için de bir fırsattır. Bir çok yetişkin gelişmiş bir çok zekaya sahipken farklı bir zeka alanında ki işte çalışmakta ve mutsuz olmaktadır. Bedensel kinestetik zekaya sahip birisi dilsel ve mantıksal masa işlerine takılıp kalmaktadır. Bedensel ve kinestetik zekalarına uygun işlerde çalışmış olsalar daha mutlu olacaklardır. Kendi zeka alanlarına uygun işlerde çalışmaları iş veriminin de artmasına sebep olacaktır. Yetişkinler için çoklu zeka yaşamlarına yeni bir yolla bakmalarına ve potansiyellerini açığa çıkarmalarına fırsat

verecektir. Yetişkinlerin çocuklukları geçmişte kalmıştır. Ancak hala kendilerini geliştirip hobileri ve güçlü olduğu alanlarda daha başarılı olmalarına fırsatları vardır.

1.11.Çoklu Zeka Teorisi Bilimsel Bir Teori midir?

Bilişsel kuramcılar çoklu zeka kuramına yönelik eleştiriler getirmektedirler. Bunlar genellikle şu şekilde gruplanabilirler: “Bu kuram bir tür “pop psikoloji” olarak görülebilir.Şu anda modadır ve sağlam bir temeli olmadığı için bir süre sonra gündemden düşecektir.” “Kuramı doğrulayacak işevuruk veri yoktur.” “Tanımlanan zeka alanlarının birbirinden bağımsız olduğunu kanıtlayan veri yoktur.” Çoklu zeka kuramının geliştirilmesi sırasında Gardner, çeşitli kültürlerdeki yetişkinlerle çalıştı. Önceki zeka tanımlarıyla ilgilenmedi ve zekayı işe vuruk bilgiyle tanımlamayı denedi. Bu tanımlamada 8 ölçüt kullandı. Bu ölçütler kültürel antropoloji, gelişimsel psikoloji, nöropsikoloji ve biyoloji çalışmalarından sistematik buluş açısıyla elde edilen bilgiler yoluyla ayrıştırıldı. Buna göre bir yeterliğin zeka olarak tanımlanabilmesi için şu ölçütlere sahip olması gerekmektedir:

- Bir zeka türü beyin hasarları sırasında belirgin bir şekilde ayrışmalı ve aynı zamanda özerk olduğuna ilişkin bulgular olmalıdır. Bu ölçütler nöro – biyoloji ile ilgilidir.
- İki ölçüt gelişim psikolojisinden elde edilmiştir. Bir zeka alanı uzman görüşleriyle de desteklenen farklı bir gelişim öyküsüne sahip olmalıdır ve değişik zihinsel engelli gruplarında da rastlanmalıdır.
- İki ölçüt geleneksel psikoloji ile bağlantılıdır. Bir zeka alanı özel bir eğitim sonucunda ortaya çıkmalı ve diğer zeka alanlarıyla düşük korelasyon vermelidir.
- İki ölçüt de mantıksal analizden yararlanılarak ortaya çıkarılmıştır. Bir zeka alanı kendine has, ayrıştırılabilir zihinsel operasyonlara sahip olmalı ve dil, nota, grafik, sayı gibi özel sembol ve kodlama sistemlerine sahip olmalıdır (Chen,2004).

Tanımlanan bu farklı zeka türleri öğretmenler tarafından da günlük yaşamda karşılaşıldığı söylenerek desteklendi bu kuramın çeşitli öğrenme biçimlerini daha iyi tanımladığı görüldü. Bireylerin farklı işlerde değişkenlik gösteren başarıları daha kolay açıklandı. Oysa bilinen ve yaygın biçimde kullanılan zeka testlerinde Zeka Bölümü (IQ) tek bir sayı ile ifade edilmektedir. Alınan puan bireyin genel ve tek bir

ölçütle sınıflanması amacına yöneliktir. Çoklu zeka kuramı ise zekaya radikal bir anlam yüklemektedir. Bu noktada eğer psikolojik değerlendirme testleri çoklu zeka temel alınarak oluşturulursa hangi özellikleri taşıyacağı sorusu kritik sorudur. Bu anlamda gelişmiş bir ölçüm aracı henüz elimizde yoktur (Chen 2004).

Çoklu zeka kuramının bilimsel olup olmadığına ilişkin tartışmalarda iki nokta dikkat çekicidir: Birincisi zeka elle tutulur, gözle görülür bir şey değildir. Zeka psikologların tanımladığı bir yapıdır. Kuramsal hipotezlerin farklılık taşıdığı gibi kullanılan yöntemler de farklılıklar taşıyabilirler. İkincisi kuramlar, özellikle de sosyal bilimlerdeki kuramlar nadiren tam olarak kanıtlanmıştır. Bir kuramın değeri tam olarak kanıtlanmasıyla değil, onun alana getirdiği katkılarla ilgilidir ve çoklu zeka alanda pek çok başarılı uygulamaya konu olmuştur (Chen 2004).

Özetle Howard Gardner tarafından 1983 yılında ortaya atılan çoklu zeka kuramı eğitime yeni bir bakış açısı kazandırmıştır. Bu kuram hem tanımlayıcı hem de yaratıcı işlevlere sahiptir. Yaklaşım öğrencileri geleneksel ders anlatım yöntemlerinin dışına çıkararak, bireysel farklılıkları ön plana alan, zengin öğrenme yaşantıları sunan bir anlayışı merkeze oturtmaya çalışmıştır. Öğretmenler ister istemez sağlıklı gözlemler yapmak zorunda kalmakta, akademik olarak yetersiz olduğu düşünülerek bir kenara bırakılan çocuklarla da yapılacak şeyler olduğunu görmekteyiz. Ancak çoklu zeka kuramının uygulanmasında yeterince deneysel çalışmalara yer verilmemiştir. Bu konuyla ilgili doyurucu veriler henüz elimizde bulunmamaktadır. Gerçekten çoklu zeka kuramına dayalı ders işlemenin öğrenciler üzerinde olumlu etki yapıp yapmayacağı araştırılması gereken bir konudur.

1.12.Problem Cümlesi

Çoklu zeka kuramı temel alınarak gerçekleştirilen öğrenme - öğretme etkinliklerinin, ilköğretim 3. sınıf öğrencileri üzerindeki etkisinin ortaya çıkarılması bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.13.Araştırmanın Amacı

İnsan gibi tepkileri son derece karmaşık ve akıllı bir yaratığın bir veya birkaç yetenek kullanarak bilgi çağındaki yaşamını devam ettireceğini düşünmek mümkün değildir. Oysa okul, çocukların birkaç yeteneği üzerinde (sayısal - sözel) yoğunlaşır. Bu yeteneklerin düzeyine göre öğrencilere yön verir. Gelişmiş batı toplumlarında eğitim

sistemi bireysel farklar üzerine kuruludur. Asıl amaç zengin yaşantılar sunarak her öğrencinin kendini tanımasına yardım etmek ve potansiyellerini kullanır hale getirmektir.

Ülkemizde de çoklu zeka kuramına uygun olarak hazırlanan ders planlarının kullanılması ve öğrencilerin bireysel özelliklerinin dikkate alınması daha sık gündeme gelmektedir. Geleneksel yöntemlerin ve çoklu zeka kuramı dikkate alınarak zengin öğrenme yaşantıları sunulan öğrenme – öğretme etkinliklerinin ilköğretim 3. sınıf hayat bilgisi dersindeki öğrenci başarısı üzerindeki etkinliğinin araştırılması, bu iki yöntemin karşılaştırılması ve bu konuda öğrenci, öğretmen ve veli görüşlerinin alınması bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlar belirlenmiştir.

1.14.Alt Amaçlar

1. 3. sınıf Hayat Bilgisi dersi “Sağlıklı Büyüyelim” ünitesinin geleneksel yöntemle işlendiği kontrol grubunun son test puan ortalamalarıyla, aynı ünitenin çoklu zeka kuramı dikkate alınarak işlendiği deney grubunun son test puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Kontrol grubunun ön ve son test puan ortalamaları arasında fark var mıdır?
3. Deney grubunun ön ve son test puan ortalamaları arasında fark var mıdır?
4. Çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme - öğretme etkinliklerinin uygulanması sonucunda öğrenci görüşleri nelerdir?
5. Çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme - öğretme etkinliklerinin uygulanması sonucunda velilerin görüşleri nelerdir?
6. Çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme - öğretme etkinliklerinin uygulanması sonucunda öğretmen görüşleri nelerdir?
7. Çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme - öğretme etkinliklerinin uygulanması sonucunda yönetici görüşleri nelerdir?

1.15.Sayıtlar

1. Çalışmada kullanılan hedef ve davranışlar Milli Eğitimin İlköğretim Programı kitabından alınmış olup, konuyla ilgili hedef ve davranışlar yeterlidir.
2. Konuyla ilgili olarak hazırlanmış olan günlük planlar konusunda uzman görüşleri yeterlidir.

3. Yapılan çalışma sırasında kontrol ve deney gruplarına aynı araştırmacı tarafından ders anlatıldığı için öğrenciler benzer şekilde etkilenmiştir.

4. Çalışmada uygulanan ön test ve son test ölçme araçları konusunda uzman görüşleri yeterlidir.

1.16.Sınırlılıklar

1. Bu çalışma Dr. Necla Yazıcıoğlu İlköğretim Okulu 3-B sınıfı kontrol grubu ile 3-F sınıfı deney grubu ile sınırlıdır.

2. Çalışma Hayat Bilgisi dersinin” Sağlıklı Büyüyelim “ ünitesi ile sınırlıdır.

3. Çalışma 20 Eylül 2004 ile 8 Ekim 2004 tarihleri arasındaki süre ile sınırlıdır.

4. Çalışma yurt içinden ve yurt dışından ulaşılan kaynaklarla sınırlıdır.

1.17.İlgili Araştırmalar

Çoklu zeka kuramı ile ilgili yapılmış olan araştırmalar bu bölümde ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Çoklu zeka ile ilgili yapılan araştırmalardan birisi Demirel (1998) tarafından yapılan çalışmadır. Bu çalışma ile çoklu zekanın yabancı dil öğretimi üzerine etkisi araştırılmıştır. Ankara Üniversitesi İngilizce hazırlık sınıfında okuyan 62 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı çoklu zeka kuramına göre hazırlanmış ders planlarının öğrenci başarısı üzerine etkisi araştırılmıştır. Öğrenciler iki gruba ayrılmış ve her iki gruba ön test uygulanmıştır. Testler sonucunda her iki grubun aritmetik ortalamaları birbirine yakın bulunmuştur. Araştırma sonucunda çoklu zeka kuramına uygun hazırlanan ve deney grubuna uygulanan ders planlarının öğrenciler üzerinde olumlu sonuçlar verdiği görülmüştür. Öğrenciler bu şekilde işlenen derslerin daha eğlenceli geçtiğini ve daha rahat öğrenilebileceğini belirtmişlerdir.

Yapılan bir başka çalışma da Coşkungönüllü'nün (1998) gerçekleştirdiği çalışmadır. Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır. Çoklu zeka kuramının beşinci sınıfların matematik başarısına etkisi olup olmadığı araştırmıştır. Çalışmada öğrenci ve öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. 1997 – 1998 eğitim – öğretim döneminin II. Döneminde TED Ankara Koleji Vakfı İlköğretim Okulu ilk kademe 5. sınıf öğrencileriyle üç hafta çalışılmıştır. Beşinci sınıflardan iki şube seçilmiştir. Kontrol ve deney grupları oluşturulmuştur. Kontrol grubuna geleneksel ders anlatış tekniği ile ders anlatılmış. Deneysel gruba ise çoklu zeka

kuramına uygun ders anlatılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler T testi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin matematik dersi başarıları arasında anlamlı bir fark bulunurken, matematiğe karşı tutumlarında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

1998 yılında Demirel ve arkadaşları tarafından Ankara Özel Tevfik Fikret Lisesi İlköğretim Okulu 4. sınıfların Sosyal Bilgiler dersinde çoklu zeka kuramına göre hazırlanmış bir öğretim etkinliğine ilişkin bir çalışma yapılmıştır. Araştırmada öğrenci, öğretmen görüşleri alınarak derse karşı olan tutumları öğrenilmeye çalışılmıştır. Öğrenciler kontrol ve deney grubu olarak iki gruba ayrılmıştır. Sosyal bilgiler dersine karşı olan tutumları konusunda deney grubunun lehine bir sonuca ulaşılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının başarılarına T testi ile bakılmıştır. Test sonucunda bilgi düzeyinde deney grubu aleyhinde, kavrama düzeyine ise lehinde bir sonuca ulaşılmıştır. Toplam başarıda anlamlı bir fark bulunamadığından, yapılan çalışmanın standart testlerle ölçümünün doğru olmayacağı şeklinde bir yorum getirilmiştir.

Tarman (1999) tarafından yapılan çalışmada çoklu zeka kuramından program geliştirme sürecinde nasıl yararlanılacağı araştırılmıştır. Bu çalışma betimsel yöntemle yapılmış olup literatür taramasına ağırlık verilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda elde edilen verilere göre çoklu zeka kuramına uygun hedef belirlenirken klasik şekilde hedef yazılmadığı, öğrenci merkezli eğitim durumları oluşturulmuştur. Öğrencilerin konuyu sekiz zeka türünde öğrenmelerini kapsayacak hedefler oluşturulmuştur. Yapılan çalışmada değerlendirme bireyin potansiyelini ortaya çıkaran, bireye yaralı geri bildirimler vermek olduğu belirtilmiştir.

Demirel ve Şahin (1999) tarafından yapılan çalışma ile çoklu zeka kuramı tabanlı Türkçe dersi öğretim programı ile tümleşik dil becerilerinin geliştirilmesi modelin sınıf ortamında uygulanmasının, geleneksel yöntemle karşılaştırıldığında başarıya ve öğrencinin duyuşsal tutumlarına etkisi araştırılmıştır. Araştırma sonucunda öğrenciler yapılan çalışmalardan heyecan duyduklarını ve çok zevk aldıklarını belirtmişlerdir. Toplam başarıda deney grubunun lehine bir sonuca ulaşılmıştır.

Başbay (2000) tarafından yapılan bir çalışma ise Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, Özel Tevfik Fikret Lisesi İlköğretim

Okulu ilk kademe sınıfları ve Özel Erken Başarı Koleji'nde gerçekleştirilmiştir. Yapılan araştırmada Sınıf Öğretmenliği Programı ve bu program kapsamındaki sınıf içi etkinliklerin çoklu zeka kuramının özellikleriyle bağdaşıp bağdaşmadığı incelenmiştir. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenliği programındaki derslerin daha çok sözel – dilsel, mantıksal – matematiksel olarak ağırlık kazandığı belirtilmiştir. Bazı derslerin çoklu zeka kuramına uygun olabileceğine işaret edilmiştir. İncelenen iki özel okuldan Özel Tevfik Fikret Lisesi İlköğretim Okulu'nda ilk kademe sınıflarındaki öğretmenlerin kişisel çalışmalarıyla çoklu zeka kuramına uygun ders işlendiği, Özel Erken Başarı Koleji'nde ise bu çalışmanın planlı programlı bir şekilde yürütüldüğü saptanmıştır

Obuz (2001) yapmış olduğu çalışmada, çoklu zeka ile öğrenme sürecinin Hayat Bilgisi Dersi'ndeki öğrenmeye etkisini araştırmıştır. Bu çalışma Ankara Özel Tevfik Fikret İlköğretim Okulu'ndaki 3-B ve 3-C sınıflarında uygulanmıştır. Çevremizdeki Canlılar ile Dünyamız ve Uzay üniteleri çoklu zeka kuramına göre işlenmiştir. 3B ve 3C sınıfları deney grubunu oluşturmuştur. Kontrol grubu olarak da 3-A ve 3-D sınıfları alınmıştır. Çalışmada "Denk Olmayan Kontrol Grubu Ön Test – Son Test Deseni" kullanılmıştır. Öğretmen görüşleri, öğrenci görüşleri ve veriler toplanarak incelenmiştir. Ön test ve son test puanları açısından anlamlı bir fark olup olmadığına T testi ile bakılmıştır.

Dünya ve Uzay Ünitesinde deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Çevremizde Canlılar Ünitesinde yapılan çoklu zeka uygulamalarının, geleneksel yöntemle yapılan uygulamalardan daha başarılı olduğu sonucuna varılmıştır. Dünya ve Uzay Ünitesinde deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir ilişkinin olmaması 3-C sınıfı öğretmenin sağlığı nedeniyle değişmesi, uzun süredir alışkın oldukları öğretmenlerinden ayrılmış oldukları ve olumsuz bir benlik geliştirdikleri ve bunun da test sonuçlarına yansıdığı biçiminde yorumlanmıştır. Yapılan çalışmalarda öğrencilerin büyük zevk aldıkları ve isteyerek çalışmalara katıldıkları gözlemlenmiştir. Günlüklerine yazdıkları notlardan anlaşılmaktadır. Derse katılımları oldukça üst seviyede olmuştur.

Çoklu zeka kuramı ile ilgili yurt dışında bir çok çalışma yapılmıştır. Washington'da bulunan Lakes İlköğretim okulunda (1997) 6. sınıflardan 100 öğrenci

doğa zekasına odaklanarak su kalitesi konusunda bir çalışma yapmışlardır. İki nehir arasındaki sette yer alan su kalitesini inceleyen programda öğrenciler çok çeşitli öğrenme deneyimleri kazanmıştır. Onlara bölgenin hayali resimleri çizdirilmiş, kimyasalların bitkiler üzerindeki etkileri konusunda ne düşündükleri sorulmuş, yağmur suların boşaltıldığı kanallarda yürünmüş. Bu çalışmada okul çevresi sınıf olarak kullanılmıştır. 6. sınıf öğrencileri kendi öğrendiklerini 1. sınıf öğrencilerine aktarmışlardır (Akt.Tarman 1999:57).

Allen (1997) tarafından yapılan çalışma, çoklu zeka kuramının üstün yetenekli çocukların öğretimindeki etkinliğinin belirlenmesi amacıyla yöneliktir. İlk verilere göre kuramın sosyo - ekonomik düzeyi daha yüksek olan çocuklarda başarısının yüksek bulunduğu gözlemlenmiştir. Araştırmada yetenekli öğrencilerin öğretim süreçlerinde kullandıkları öğrenme stratejilerinin belirlenmesi için açık ve kapalı sorular sorulmuş, kapalı uçlu sorular için Likert Tipi derecelendirme ölçeği geliştirilmiştir. Bu ölçekte müzik ve şarkı söyleme, sanat ve resim yapma, ezber ve yarışmalara katılma, grupla bireysel çalışmalara ilişkin sorular öğrencilere yöneltilmiş ve öğrencilerin cevaplamaları beklenmiştir. Çıkan sonuçlar çoklu zeka kuramını destekler niteliktedir (Akt.Başbay 2000:50) .

Johnson ve Kuntz (1997) kendi okullarında yaptıkları araştırmada, kolej kurslarında, enstitülerde veya workshoplarda çoklu zeka kuramını öğrenip okullarına geri dönen K-12 öğretmenlerinin davranışlarında gerçek bir değişiklik olup olmadığı konusunu incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin genel olarak öğretme biçimlerini etkileyecek şekilde çoklu zeka kuramını sınıflarında kullandıklarını tespit etmişlerdir. Araştırma sonucuna göre öğretmenler kuramı kendi sınıflarında değişimin temeli olarak değişik yollarla kullanmaktadırlar. Buna göre planlamada, öğretmenler mümkün olan en fazla zekayı kullanacak şekilde hazırlıklar yapmaktadırlar. Öğretmenlerin, her bir öğrencinin zeka profiline dayanarak etkinlik düzenlediği görülmüştür. Öğrencinin kendi kendini değerlendirmesi konusunda öğretmenler öğrencilerini kuram konusunda bilgilendirmekte ve kendi zekalarının güçlü ve zayıf yanlarını değerlendirmeleri için teşvik etmektedirler.

Araştırmaya göre öğretmenlerin değerlendirmeye ilişkin görüşleri değişmiştir. Öğretmenler öğrencilerin değişik yollarla değerlendirilebileceği gibi önemli bir

noktayı belirtmişlerdir. Öğrenmede çeşitlilik takdir edilmektedir. Öğretmenler bir kez çoklu zekayı öğrendikten sonra, öğrencilerinin becerilerini daha iyi değerlendirmektedir. Bir öğretmen "Hepimiz çeşitli öğrencilere sahibiz ve çoklu zeka kuramı bu çeşitliliği görmede bir yoldur. " demiştir. Çeşitliliğin farkına varma daha fazla öğrencinin başarılı olmasına katkıda bulunmaktadır.

Sınıf ortamı daha olumludur. Buna göre işbirlikçi çalışma görülmektedir. Öğrenciler daha iyi anlamaya başladıkça ve bir birlerinin güçlü ve zayıf yanlarına daha fazla saygı gösterdikçe ortam daha olumlu hale gelmektedir. Bir çok öğretmen çoklu öğrenmeye dayalı çalışmaların "Risk almayı teşvik ettiğini" ve "Daha neşeli", "Canlı", "Daha yaratıcı" olmaya yol açtığını saptamışlardır.

Çoklu zeka kuramı öğretmenler arasında kendini yansıtmayı teşvik etmektedir. Öğretmenler kendini anlama yollarını öğrenmekte ve kendilerine güvenleri artmaktadır. Bir öğretmen "Belki de daha önce ki fark edilmeyen kendi zekamı takdir etme iznini kendime verdim. " demiştir. Kişisel güçlükleri ve zayıflıkları kabullenme diğer öğretmenleri de öğrencilerini daha fazla takdir etmelerine yol açmaktadır. Çoklu zeka kuramını anlayan öğretmenler bu deneyimi geliştirmektedirler. Bir öğretmen "Daha önceleri basitçe bazı işlerde iyi olduğumu biliyordum. Şimdi herhangi bir zekaya ilişkin herhangi bir şeyi çok iyi öğrenebileceğime ve bazı şeyleri yapmanın başkalarından daha fazla zamanımı alacağına inanıyorum." demiştir (Akt.Obuz 2000:58).

Viens (1999) sınıf ortamında yaptığı çalışmada "Çoklu zeka kuramı öğrencilerin kombinasyonları üzerine kurulan ve genel olarak farklı zekaları kapsayan sınıf içi deneyimleri düşünmek için bir çerçevedir." şeklinde açıklamıştır. Viens çoklu zeka kuramına dayalı programların 3 amaca yönelik olduğunu belirtmiştir. Değişik zeka düzeylerindeki öğrenciler için fırsat yaratır. (keşfetme) Öğrencilere güçlü oldukları alanlarda fırsat verir. (yetenek geliştirme) Öğrencilerin eğitim programlarındaki entelektüel güçlü yönlerini vurgulamak yoluyla daha bireyselleşmiş ya da kişiselleşmiş bir eğitim yaratır.

Desombre (1997) ebeveynlere çoklu zeka kuramını anlatma konusunda bir çalışma yapmıştır. Okullarda kurulan çoklu zeka merkezi aileleri çoklu zeka kuramı hakkında bilgilendirmektedir. Böyle bir merkezde hazırlanan sınıf ortamı kendi adına

konuşmaktadır. Cıvciv kuluçka makinesi, ses enstrümanları ve bitkiler fen masasının üstünü kaplamaktadır. Dil merkezi öğrencilerin dosyaları, yazı dosyaları, dinleme kasetleri ve dinleme kitapları ile doludur. Tahta bloklar, hesap makineleri, tartılar, bilgisayar mantıksal - matematiksel merkezin gözdeleridir. Sınıfın duvarlarında portreler, kum boyama, şiirler ve bahçe giysileri asılıdır.

Öğrenciler yüksek sesle okurken oyun sergilerken ya da işbirlikçi öğrenme aktiviteleri yaparken onlar videoya kaydedilmektedir. Bu videolar da ebeveynlerle paylaşılır. Öğrencilerin değişik planlama ve uygulama işleri yaparken sosyal ve öze dönük zekaların nasıl ortaya konduğu ve geliştiği gösterilir. Bu çalışmada velilere yönelik yapılan diğer çalışmalar şöyledir:

Açıkdalet : Ebeveynler istedikleri zaman sınıfa gelebileceklerini bilmektedirler. Amerikan yerlileri ile teması sırasında, ebeveynler, tatlı patates projesi, kum boyama, resim yazıları ve mısır dansını öğrenmek için sınıfa gelmişlerdir. Aynı zamanda mısır ekmeği ve tatlı patates için malzemelerin ölçümünde yardımcı olmuşlardır.

Kabareler : Her yıl, çoklu – yaş öğrencileri ebeveyn komitesine bir program sunmaktadır. K-1 kabaresi “İlkbahara Atlamak” oyununda öğrenciler kıyafet hazırlamış, elleri ve ayaklarıyla fırtına canlandırılmıştır. Bu aktivite müzik ve bedensel – uyum uzmanlarını işbirliğini gerektirmiştir.

Öğrenme Tiyatroları: Yılda 3 kez öğrencilere ,kendi zekalarının diğer yönlerini keşfetme şansı veren, 8 haftalık öğrenme tiyatroları sunulmaktadır. Ebeveyn rehberliğinde, öğrenciler “Takım Oyunları” ,”Mutfak Büyücüsü” ve “Safari İşaret Dili” gibi tiyatrolardan birini seçmektedirler.

Hedef Belirleme ve Portfolio Konferansları: Okul yılı başında ebeveynlerle çoklu zeka kuramı üzerinde konuşulur. Hep birlikte çocukların her bir zekadaki güçlü yönleri ve hedef belirleme konusunda tartışma yapılır. Kışın ve ilkbaharda yeni hedefler eklenir. Portfolio konferansları, her bir zeka alanında, öğrencilerin ulaştıklarını paylaşma olanağı vermektedir.

Ev Ödevi: Öğrenciler eve ödev götürdüklerinde bu mutlaka çoklu zeka kuramı odaklıdır. Son ödevleri “Ses bulma müzesi” için ses yapıcı getirmektir. Ebeveynler bu amaçla enstrüman yapmalarına yardım etmişlerdir.

Zihin Haritaları: Bir tema için planlama her zaman her bir zekaya odaklanan zihin haritasıyla başlamaktadır. Bu yaklaşımda her temel sonunda zihin haritaları ebeveynlerin evine gönderilerek paylaşılmaktadır.

Sınıftaki Ebeveynler: Ebeveynler çoklu zeka kuramına uygun planların önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Yıl içerisinde bir çok ebeveyn- bir jeolog, avukat ,aile hekimi,müzisyen, kitapçı ve bir çevreci - kariyer deneyimlerini paylaşmak üzere sınıfa gelmişlerdir. Bu ziyaretler ile ebeveynler çoklu zeka anlayışlarını güçlendirmekte ve öğrenciler zekanın sınıf dışında nasıl kullanıldığını görmektedirler (Akt.Obuz 2000:59,60,61).

Armstrong (1996) yaptığı çalışmada yazılı ödevlere ya da ara sınav sonuçlarına bakarak, değişik zekalı öğrencilerin “Öğrenme özürü” veya dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu (ADHD) olarak damgalandığını bulmuştur. Öğretmenler kelimeleri iyi kullanan ve mantıklı öğrencileri sevmektedir. Bununla beraber dans, müzik, sosyal ilişkiler, drama kabiliyeti olan, tabiat ve kendini ifade etmenin diğer alanlarında başarılı olan çocuklar daha az hatırlanmakta ve dikkati çekmektedir.

Günümüzde dilsel ve matematiksel zekaya daha fazla önem verilirken bir çok öğrenci bu alanlarda akademik olarak başarılı değildir. Test sonuçları ki kötü göstergelerdir. Dilsel ve matematiksel başarıyla ölçülmektedirler ve başarıda bir düşüş söz konusudur. Şu halde öğrenme süreci sınıf içi aktivitelerin ve yöntemlerin daha geniş açıdan kullanılmasını gerektiriyor gibi görünmektedir.

Araştırmaya göre öğrenme yetenekleri için eğitici araçlar aşağıda sıralanmıştır:

Dilsel zeka : Kitaplar, kasetler, daktilo, etiket yapıcılar, baskı setleri, hikaye anlatma, konuşma kitapları, yazı gereçleri, tartışmalar, münazaralar ve topluluk önünde konuşma.

Mantıksal –matematiksel zeka: Strateji oyunları (satranç), mantık yap- bozları (rubik puzzle), fen kitleri, bilgisayar programlayıcı, doğa malzemeleri, dedektif oyunları , mantık oyunları.

Bedensel zeka: Film, slayt, video, şekiller, haritalar, sanat malzemeleri, kameralar, teleskop, grafik tasarım yazılımları, 3 boyutlu inşa malzemeleri (lego) ,görselleme etkinlikleri, taslak hazırlama materyalleri.

Müziksel zeka: Perkusyon aletleri, metronom, bilgisayar ses sistemleri, CD ,kaset, müzik aletleri (piyano, gitar, saksofon) insan sesi, doğa sesi

Sosyal zeka: Kulüpler, komiteler, okul sonrası programlar, sosyal olaylar, işbirlikçi öğrenme, internet grup oyunları, ve projeler, tartışmalar, canlandırmalar, rekabete dayalı olan ve olmayan sporlar ve eş öğretme. (peer teaching)

Bireysel zeka: Bireysel projeler, tek kişilik oyunlar, ve sporlar, ağaç evler, günlük gazeteler, meditasyon ve kendi kendini dinleme aktiviteleri.

Doğa zekası: Akvaryum, hayvanat bahçesi ziyaretleri, doğa yürüyüşleri, küçük hayvanlar, bahçe düzenleme ve ekoloji projeleri (Akt.Obuz 2000:61,62).

Kornhaber, Fierros & Veenema, 2004 yılında yaptıkları ve 3,5 yıl süren bir çalışmada çoklu zekanın yararlarının eğitimcilerin kafasında pek açık olmadığını belirtmiştir. Bu çalışma için iki evrede data toplanmıştır. Birinci evrede telefon aracılığıyla 41 okul lideriyle görüşüldü. Bu okulların 39 tanesi devlet okulu idi.

İkinci evrede bilgiler toplandı. 10 okulunda sınıftaki çalışmaları gözlemlendi. Öğretmenlerle görüşmeler yapıldı. Örnek öğrenci çalışmaları doküman haline getirildi.10 okulun hepsi düzenliydi. Çoğunluğa yakını ilköğretim düzeyinde ve halk okullarıydı. Telefon görüşmelerinin sonunda 4 alan belirlendi: Okul öğrencileri, aileler ve personele çoklu zeka modelini tanıtmak, müfredat programını geliştirmek, değerlendirme ve düzenlenmiş pratikler yapmak ve sonuç olarak kurama katılmak. Çünkü çoklu zeka sadece okulları etkilemek için değildir (Kornhaber & Krechevsky, 1995). 41 görüşme sonucunda okulların çoklu zekaya olumlu katılımından 4 sonuç elde etmişlerdir.

- Neredeyse raporlanan okulların %80 'i test puanlarını düzeltti. Okulların yarısına yakını çoklu zekaya katıldı.
- Öğrencilerin % 80'i davranışlarının düzeldiği görüldü.
- Ailelerin katılımında % 80 yükselme oldu.
- Yeteneksiz olan öğrencilerin % 80 'i gelişme gösterdi. Güdülenmeleri arttı, sosyal ilgileri ve öğrenmeleri düzeldi.

Bir öğretmen çoklu zeka ile başarının yükseldiğine katılarak şöyle söyledi:”Sanırım çocukların daha fazla başarımları için daha fazla fırsat tanınmalı çünkü onlar farklı modeller de ve farklı yollarla kendilerini anlatıyorlar. ”Öğrencilerde

disiplin açısından düzelmeler olduğu ifade edilmiştir. Dilsel – matematiksel alanların güçlü olduğu alanların dışında diğer alanlarda ortaya çıktığı ifade edilmiştir. Farklı şekilde öğrenen çocuklarda sınıf ortamında değerlendirildi. Çoklu zeka kuramı kullanılarak aileler de etkinliklerin içine katıldı. Okul etkinliklerinde çeşitli mesleklerde bulunan velilerden (tren kondüktörü, polis bürosu, tipik üniformalar) yararlanıldı.

Araştırma çoklu zekanın yetenezsiz öğrencilerin katılımına yarar sağladığını ortaya koydu. Çünkü kuramın beslediği fikir, bu öğrencilerin sadece zayıf yönleri değil aynı zamanda güçlü yönlerinin olduğu şeklindedir. Bu güçlü yönleri kabul ederek akademik yararlar sağlanabilir. Sınıf gözlemleri göstermektedir ki çocuklar özel, ortak, yapıcı, düzenli sınıf çalışmalarına ihtiyaç duymaktadırlar. Yapılan analizlerin ve okul gözlemlerinin sonucunda 6 pratik yarar saptanmıştır.

Kültür (Culture) : Okul ortamında 4 göze çarpan nitelik ortaya çıktı. Birincisi tüm çocuklar güçlü yönlerini keşfettiler. İkincisi tüm okul üyeleri birbirleriyle ilgili ve saygılı davrandı. Üçüncüsü yetişkinler okul içinde çok iyi çalıştılar. Yeni programın geliştirilmesi için öğretmenler çok çaba harcadılar. Çevresi yenilenmiş sınıflar yaratıldı. Dördüncüsü öğrenme son derece neşeli ve büyük bir heyecan içinde gerçekleşti.

Hazır Olma (Readiness) : Çoklu zeka kuramının sınıfa yerleştirilmesi yavaş yavaş gerçekleştirilmelidir. 12 ile 18 ay arası hazır olma dönemidir. Bu zaman içinde bir çok okul bu dönüşümü kabul etmiş olacaktır. Hızlı bir geçişte kabul zor olacaktır.

İşbirliği Yapma (Collaboration) : Okullardaki öğretmenler sık sık formal düzenlemelerle işbirliğine, takım olarak öğretme veya planlamaya katıldılar. Örneğin, Pittsburgh'un nehirlerini anlatan sınıf öğretmenleri, resim öğretmenlerine danışarak yardım aldılar. Öğrenciler taslaklar çizdiler. Yazılarla onların gözlemleriyle zengin bir çalışma sonucuna ulaşıldı.

Seçme (Choice) : Öğretmenler sıklıkla öğrencilere canlandırma ve hünelerini kullanmalarında yardımcı olmuşlardır. Seçilenler sadece öğrenciler için faydalı değil öğretmenler için de faydalı olmak zorundadır. Öğrenciler sadece görsel canlandırmayı 4 kez istemişlerdir. Biz başka bir yolla yapmazsak, öğrenciler sürekli canlandırmayı istemektedirler. Geniş bir öğrenme aralığı kullanılarak yeni bilgiler, hünelerle çocukların güçlü yanlarına bağlanabilir.

Alet (Tool) : Çoklu zeka her şeyin 7 veya 8 yolla öğretilbileceğini öne sürmüştür. Bununla birlikte eğitimciler 2 yıl sonra bu yaklaşımı tekrar düşündüler. Örneğin, Bir günde veya haftada müzikal zekayı kullanan öğrenciler için her üniteye bir şarkı oluşturmalarına fırsat tanınmalıdır.

Hünerler (Arts) : Sanat her okulda hayati bir rol oynadı. Sanat etkinlikleri bu okullarda temel oldu. Diğer kapasitelerin temsil edilmesinde, kavramların öğrenilmesinde güçlü bir rol oynadı. Bir çok okul son zamanlarda sanat ve müzik öğretmenlerine sahip oldu veya öğretmenlerin sayısını arttırdı.

BÖLÜM II

2.1.Yöntem

Bu çalışma ile 3. sınıf Hayat Bilgisi dersinin "Sağlıklı Büyüyelim" ünitesinin çoklu zeka kuramına göre işlenmesiyle aynı konunun geleneksel yöntemlerle işlenmesi arasındaki öğrenci başarısı üzerine etkisi araştırılmıştır. Bu çalışmada öğrenci, öğretmen, yönetici ve veli görüşlerine yer verilerek nitel araştırma tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda öğrencilerin uygulanan her iki yöntemdeki başarı durumları ön test ve son test puanlarıyla belirlenmiştir. Alınan puanların anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığı T testi ile yorumlanmıştır.

2.2.Denekler

Bu çalışma 2004-2005 eğitim öğretim yılının güz döneminde 20 Eylül- 8 Ekim tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışmada deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Seçilen kontrol ve deney grubu 3. sınıflar arasından rastgele belirlenmiştir. Kontrol grubu 3-B sınıfı, deney grubu ise 3-F olarak belirlenmiştir. Kontrol grubunda bulunan 37 öğrenciden 17 tanesi kız, 20 tanesi erkektir. Deney grubunda bulunan 37 öğrenciden 18 tanesi kız 19 tanesi erkektir. Öğrencilerin sosyo - ekonomik düzeyleri (SED) özel olarak irdelenmemiştir. Ancak okulun yapısı ve bulunduğu çevre bakımından ortanın biraz üstünde bir seviyede bulunmaktadır. Yapılan çalışma ile ilgili olarak 12 tane velinin görüşleri alınmıştır. Velilerin 2'si bay, 10'u da bayandır. Çoklu zeka kuramı ile ilgili olarak okul yöneticilerinin görüşleri alınmıştır. Müdür ve müdür yardımcısı olmak üzere toplam 2 kişidir. Çalışmada , çoklu zeka kuramı ile ilgili olarak öğretmenlerin görüşleri de alınmıştır. Öğretmenlerin 3'ü bay, 5'i bayan olmak üzere toplam 8 öğretmenin görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo.2.Deney – Kontrol Gruplarının Ön Test Puanlarının Karşılaştırılması.

Gruplar	n	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Deney Ön Test	37	80,54	13,05	1,55	.878*
Kontrol Ön Test	37	81,08	16,79		

*P>.05

Çalışma uygulanmadan önce deney ve kontrol gruplarına ön test uygulanmıştır. Alınan sonuçlara göre iki grup arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına bakılmıştır. Kontrol grubu ile deney grubu arasında anlamlı bir farkın olmadığı anlaşılmıştır. ($P>.05$)

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırma, 2004-2005 eğitim öğretim yılının güz döneminde Dr. Necla Yazıcıoğlu İlköğretim Okulu'ndaki 3-B ve 3-F sınıflarında uygulanmıştır. Hayat Bilgisi Dersi "Sağlıklı Büyüyelim" ünitesi çoklu zeka kuramına uygun olarak 20 Eylül - 8 Ekim tarihleri arasında 3-F sınıfında işlenmiştir.

Çoklu zeka kuramına göre hazırlanan planlar deney grubuna uygulandıktan sonra, aynı gün içerisinde kontrol grubuna geleneksel yöntem ve planlar araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Her iki gruba da araştırmacı tarafından ders anlatılmıştır. Uygulama 2 hafta içerisinde gerçekleştirilmiştir. Her bir ders saati 40 dakika olmak üzere toplam 600 dakikalık 15 derste çalışma bitirilmiştir. Araştırmacı tarafından, bu çalışmada çoklu zeka kuramının etkinliğini ortaya çıkarmak üzere, işlenecek ünitenin hedeflerinden oluşan 20 maddelik bir başarı testi oluşturulmuştur. Her iki grubun seviyelerin eşit olduğunu belirlemek için ön test uygulanmıştır. Uygulama bittikten sonra her iki gruba da son test uygulanmıştır. Araştırmacı tarafından çoklu zeka kuramına göre düzenlenen planlar deney grubuna, kontrol grubuna ise standart planlar uygulanmıştır.

Öğretmen ve yöneticilerin çoklu zeka kuramı hakkındaki düşüncelerini öğrenmek amacıyla 5 maddelik bir görüşme metni hazırlanmıştır. Velilerin görüşlerini öğrenmek amacıyla kısa bir görüşme metni velilere sunulmuştur. Öğrencilerin çoklu zeka kuramına göre hazırlanan planların uygulanmasından sonra dersin işleniş konusundaki görüşlerini öğrenmek amacıyla günlükler tutturulmuştur. Öğrencilerin ders sırasındaki konuşmaları kaydedilmiştir.

2.4. Veri Çözümleme Teknikleri

Her iki gruptan ön test ve son teste katılan öğrenci sayısı 37 kişidir. Her iki gruba da uygulanan ön test ve son test sonuçları SPSS programında analiz edilmiştir. Grupların aritmetik ortalamaları, standart sapmaları hesaplanmıştır. Grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek için T testine başvurulmuştur. Alt problemlerin ilk üçünden elde edilen verilerin değerlendirilmesinde

nicel araştırma teknikleri kullanılmıştır. Çoklu zeka uygulamaları konusunda öğrencilerin görüşleri, velilerin görüşleri, öğretmenlerin görüşleri ve okul yöneticilerinin görüşleri nitel olarak değerlendirilmiştir.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt amaçları ile ilgili bulgular ve yorumlar tek tek ele alınarak yorumlanmıştır.

3.1. Birinci Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar

3. sınıf Hayat Bilgisi dersi “Sağlıklı Büyüyelim” ünitesinin geleneksel yöntemle işlendiği kontrol grubunun son test puan ortalamalarıyla, aynı ünitenin çoklu zeka kuramı dikkate alınarak işlendiği deney grubunun son test puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Çoklu zeka kuramının öğrenci başarısı üzerine etkisini incelemek için “Sağlıklı Büyüyelim” ünitesinde bulunan hedeflerden oluşan 20 maddelik bir başarı testi deney ve kontrol grubuna uygulanmıştır. Kontrol ve deney grubundan 37’şer öğrenci teste katılmıştır. Uygulanan başarı testi ekte sunulmuştur.

Tablo 3. 3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersinin “Sağlıklı Büyüyelim” Ünitesinin Geleneksel Yöntemle İşlenen Kontrol Grubunun Son Test Puan Ortalamaları, Standart Sapmaları, T Testi Sonuçları İle Çoklu Zeka Kuramı Dikkate Alınarak İşlenen Deney Grubunun Son Test Puan Ortalamaları, Standart Sapmaları, T Testi Sonuçları.

Gruplar	n	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Deney Son Test	37	91,08	10,68	2,401	.019*
Kontrol Son Test	37	84,54	12,49		

*p>.05

Tablo 3 incelendiğinde deney grubunun son test aritmetik ortalamalarının, kontrol grubunun son test aritmetik ortalamalarından yüksek olduğu görülmektedir. T testi sonuçlarına göre bu ortalama farkının önemli olmadığı görülmektedir. *P> .05 ‘den büyük olduğu için anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu farkın anlamlı olmaması uygulanan programın süresi ile ilgilidir. Çalışma daha uzun bir zamana yayılmış olsaydı bu fark daha belirgin olacaktı.

3.2. İkinci Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar

Kontrol grubunun ön ve son test puan ortalamaları arasında fark var mıdır?

Kontrol grubuna ön test ve son test olarak 20 maddelik bir başarı testi uygulanmıştır. Başarı testi yapıldıktan sonra iki test arasındaki puan farkı analiz edilmiştir.

Tablo 4. Kontrol Grubunun Ön Test Ve Son Test Aritmetik Puan Ortalamaları , Standart Sapmaları, T Testi Sonuçları.

Gruplar	n	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Kontrol Ön Test	37	81,08	16,79	0,978	0,335*
Kontrol Son Test	37	84,59	12,49		

*p>.05

Tablo 4 incelendiğinde kontrol grubu ön test puanları ile kontrol grubu son test puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. (P> .05) Kontrol grubunun son test puanlarının ön test puanlarından yüksek olması normaldir. Çünkü kontrol grubunda da normal bir biçimde ders işlenmiştir. Önemli olan bu puan farkının çok üst seviyelerde olmamasıdır. Kontrol grubunda da geleneksel yöntemle ders anlatılmış olup bu öğrencilerin son test puanlarının yükselmesine neden olmuştur. Oysa deney grubunun ön test puan ortalamaları ile son test puan ortalamaları arasında 12 puana yakın bir fark bulunmuştur. Kontrol ön test ile kontrol son test puan ortalamaları arasında 4 puana yakın bir fark bulunmuştur.

3.3.Üçüncü Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar

Deney grubunun ön ve son test puan ortalamaları arasında fark var mıdır?

Tablo 5. Deney Grubunun Ön Test Ve Son Test Aritmetik Puan Ortalamaları, Standart Sapmaları, T Testi Sonuçları.

Gruplar	n	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Deney Ön Test	37	80,81	12,93	3,32	0,002*
Deney Son Test	37	91,08	10,68		

p<.05

Tablo 5 incelendiğinde deney grubunun ön test aritmetik ortalaması ile deney grubunun son test aritmetik ortalaması arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. T testi sonuçlarına göre bu ortalama farkın önemli olduğu anlaşılmaktadır. $P < .05$ 'den küçük olduğu için anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Çoklu zeka kuramına göre işlenen dersin başarıyı olumlu yönde artırdığı anlaşılmaktadır. Deney grubunun ön test puanları ile son test puanları arasında önemli bir fark oluşu çoklu zekaya göre işlenmiş derslerin daha başarılı olduğunu göstermektedir.

3.4.Dördüncü Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar

Çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme - öğretme etkinliklerinin uygulanması sonucunda öğrenci görüşleri nelerdir?

Bu bölümde çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme – öğretme etkinliklerinin uygulanması sonucunda öğrenci görüşlerinin neler olduğuna ilişkin yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Hayat Bilgisi dersinin ‘‘Sağlıklı Büyüyelim’’ ünitesi 20 Eylül - 8 Ekim tarihleri arasında işlenmiştir. Önceden çoklu zeka kuramına göre hazırlanmış olan planlar uygulanmıştır. Öğrencilerin dersin işlenişi hakkındaki düşüncelerine de yer verilmiştir.

Öğrenciler çoklu zeka kuramına göre ders işlenmesinden büyük bir zevk duymuşlardır. Hayat Bilgisi dersine katılım oldukça üst seviyede olmuştur. Öğrencilerin tamamına yakını derse katılmıştır. Özellikle sınıfta yapılan canlandırma, rol yapma çalışmaları oldukça ilgi uyandırmıştır. Dikkatlice yapılan canlandırmaları izlemişlerdir. Bazı öğrenciler daha önceden Hayat Bilgisi dersini bu kadar çok sevmediklerini ifade etmişlerdir. Velilerle yapılan görüşmelerde bunu desteklemektedir.

Öğrencilerin daha önce projeksiyon makinesi ile tanışmamış olmaları, sınıfta bilgisayarın kullanılmamış olması bu teknolojik aletlere ilgilerini artmıştır. Dersin bu aletler kullanılarak işlenmesi öğrencilerin ilgilerini uyandırmıştır. Bu konuyla ilgili düşünceleri hemen hemen tüm günlüklere yansımıştır. Hazırlanmış olan slayt gösterileri çok faydalı olmuştur. Öğrencilerin görüntüler üzerinde konuşmalarına fırsat tanınmıştır. Görüntülerin büyük ve renkli olması ilgilerini artırmıştır. Ders işlenirken çoğu zaman fon müziği olarak klasik müzik kullanılmıştır. İlk başlarda sınıftaki müziğin farkında değillerdi. Daha sonraları az da olsa alışmaya başladılar. Yapılan çalışmalar sırasında öğrencilerin fotoğrafları çekilmiştir. Bu fotoğrafların bazıları ekte sunulmuştur. Öğrencilerle şarkı oluşturma çalışmalarında kendine güveni olmayan, çekingen öğrenciler bile severek çalışmalara katılmışlardır. Çalışmada bazı noktalarda

aksamalar olmuştur. Bu noktalar sınıfta zaman zaman gürültünün meydana gelmesidir. Bunu da öğrencilerin hepsinin derse katılmak istemesiyle açıklanabiliriz. Ayrıca sınıfın mevcudunun 45 kişi olması bazı sıkıntıları gündeme getirmiştir. Sınıfta öğrencilerin rahatça hareket etmelerine olanak sağlayacak yer mevcut değildir.

Çoklu zeka kuramının hedeflemiş olduğu farklı zeka tiplerine hitap etme konusunda ön görülen hedeflere ulaşılmıştır. Uygulanan farklı yöntem ve tekniklerin sayesinde, gerek bireysel olarak gerekse grup halinde yapılan çalışmalar, öğrencilere zengin deneyimler oluşturmuştur. Kendilerini daha rahat ifade ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrenciler tarafından bu çalışmaların diğer derslere de yansımaları istenmiştir. Öğrencilerin yapılan ön test hakkındaki görüşlerinden bazıları aşağıda sunulmuştur. Yazılan yazılarda bazı imla hataları olabilir. Düzeltmeden orijinal haliyle yazılmıştır.

Muhammet Ali İçin:İlk kaç alcam diye düşündüm. Sonra kendi kendime bu sorular zor dedim. Öğretmen kığıtları dağıtınca bi baktım ki sorular çok kolaymış. Sonra dedim ki yazılıdan kaç alacağımı düşündüm. Sonra öğretmen dedi ki 45 dakikanız vardır dedi. Sonra yazılı bitti. Tenefüs zili çaldı. Öğretmen yazılı kağıtlarını aldı. Öğretmene sorduk yazılı kağıtlarını okumayacakmısınız .dedik. öğretmen okumayacağım dedi. Şimdi yazılının sonucunu çok merak ediyorum.

Ezgi Asa:Sınavda çok heyecanlandım. 1 alırım diye biraz korktum. daha da düşük alırım diye korktum.

Enes Ekşi:Öğretmenimiz bize soru kağıtlarını dağıttıktan sonra bize bir heyecan kaplar acaba soruları yapabilecekmiyiz. Yoksa yapamayacakmıyız. 5 alırsak annemiz babamız sevinir. bize ödülleri verir. Zayıf alırsak bizde üzülürüz annemiz babamızda üzülür.

Tugay Bayram: Hayat bilgisinden yazılı oldum. Çok heyecanlandım.

Kevser Narin: Sınavsa heyecanlandım. hiç korkmamıştım.

Erdem Öden: Sınavda kendime güvenerek soruları işaretledim. Sınavda korkmamıştım. Sınavda çok heyecanlıydım.

Cihan Tuna: Ben yazılıda sevindim.

Mert Acar:Sınavda çok heyecanlandım. İçimden ağlamak geldi. Öğretmenim çok ani sınav yaptı Bizi o kadar çok heyecandırdı ki ne yapıcama şaşırđım. Hiç çalışmamıştım sınava. Yapamıcam korkusu sardı beni.

Hüseyin Koçdemir: Ben sınavda çok heyecanlandım. Çok korktum belki 0 alırım diye korktum.

Burak Kurşunoğlu: Bugün çok güzel bir gündü. Bugün sınav vardı. Hayat bilgisinden yıldız aldım. Çok sevindim. Beden eğitimi yaptık . Sınıfdaki arkadaşlarımla ikiye ayrıldık. Basketbol maçı yaptık. Bizim takım yendi. Bugün benim ezberlediğim şiiri öğretmenim arkadaşlarıma yazdırdı. Bugün hafta sonu olduğu için İstiklal Marşını okuduk. Arkadaşlarımızla birlikte evlere dağıldık.

Halil Özcan:Sınavda çok heyecanlandım. Ama sorulara bakınca kolay olduğunu anladım.

Ayşenur Reyhan: Çok heyecanlıyım mutluydum

Gonca İnan: Dün okulda yazılı olduk. Yazılıdan önce çok korktum. Ama yazılım çok iyi geçti. öğretmenimiz yazılıları vermedi. Öğretmenimiz 3/b sınıfında yazılı yaptı. Çünkü İsmail öğretmen yoktu. Yazılı bitmişti. Öğretmen yazılı kağıtlarını aldı. Tenefüste arkadaşlarımla gezindim,oyun oynadım ve zil çaldı içeri girdik beden dersiydi. Dışarı çıktık.

Rabia Alımdar: Soruları yapamıycam diye korktum. Sonrada soruları görünce korkum gitti. Sınavım başarılı geçti.

Ramazan Gültekin: Yazılıda çok heyecanlandım. Sonra çok korktum. Sonra yapamıycam diye düşündüm sonra yazılıyı gördüm sonra hiç korkmamaya başladım sonra yazılının birinci sayfası çok kolaydı ve hepsini yapabildim sonra hiç korkmadım ve yazılım çok güzeldi ve yazılımı çok sevdim güzeldi ve yazılımı bitirdim.

Özge Suruş: Bugün öğretmen sınav kağıtlarını dağıttı. Çok heyecanlandım. Sonradan sorular çok kolay geldi. Tenefüs ziline kadar öğretmenimiz yapmayanları bekledi Tenefüs zili çaldı. Öğretmenimiz sınav kağıtlarını topladı.

Bahar Benli:Dün yazılı olduk. Yazılıda çok korktum. Tam yazılımı bitirirken öğretmen aldı o günde çok heyecanlıyım kaç aldığımı bekliyorum.

Edanur Aydemir: İlk önce çok heyecanlandım. Çünkü yeni sınıfta ilk yazılımdı. Çünkü kötü not alırsam öğretmenimin gözünden düşerim diye çok korktum.

Emre Azar: Bugün hayat bilgisinden yıldız aldım. Ben yazılı olurken heyecanlandım ve mutluydum.

Berkaycan Duman:Çok sevindim. Çok heyecanlandım. Soruları cevaplayabilecekmiyim diye tereddüt içindeydim.

1.Gün Yapılan Uygulamalar

İşleniş: Çocuklara “Sağlıklı Büyüyelim” ünitesini beraber işleyeceğimiz söylendi.Ünite içerisinde bulunan konular tanıtıldı. Birkaç öğrencinin tahtaya kaldırılıp vücudumuzda neler gördükleri soruldu. Vücudumuzu gruplara ayırırsak kaç gruba ayrılacağı çocuklara bulduruldu. Daha önceden hazırlanmış olan (kartondan) insan modeli sınıf tahtasına asıldı. Çocuklar tarafından bu makete “Öksüz” ismi konuldu. Maket üzerinde vücudumuzun bölümleri renkli kalemlerle yazıldı. Vücudumuzun bölümlerinden olan başımızdaki organların neler olduğu öğrencilere soruldu. Öğrenciler tahtaya kalkarak cevap verdiler. Daha önceden hazırlanmış olan göz, ağız, burun, kulak organları maketin üzerine öğrenciler tarafından yapıştırıldı. Doğru yapıştırılanlar alkışlandı. Daha önceden hazırlanmış olan slaytlar öğrencilere gösterildi. Slaytlardan vücudumuzun bölümleri, başta bulunan organlarımız, kollarımızın ve bacaklarımızın kısımları gösterildi. Öğrenciler görüntüler üzerinde konuşuldu. Eğitim CD’den konuyu pekiştirmek için kısa bir bölüm izlettirildi. Öğrencilerin sorularına cevap verildi. Kafatasımızın neden sert olduğu soruldu. Öğrencilerin düşüncelerinin neler olduğu tespit edildi. Kafatasının beynimizi koruduğu için sert olduğu söylendi. Müzik CD’den konumuzla ilgili olan “Vücudum” şarkısı kulaktan şarkı öğretim yöntemi ile öğretildi. Bireysel ve grup olarak şarkı söyleme çalışmasına devam edildi. Yapılan tüm bu etkinlikler esnasında fon müziği olarak klasik müzik dinlettirildi. Öğrencilerin çalışmaları sırasında fotoğrafları çekilmiştir. Sınıf içinde yapılan konuşmalar kaydedilmiştir.

Öğrenciler bu ünite ile ilgili ilk dersimizden oldukça etkilenmişlerdir. Sınıftaki öğrencilerin tamamına yakını derse karşı oldukça ilgili oldular. Özellikle tahtaya asılan kartondan, insan vücuduna ve hazırlanmış olan slaytlara çok ilgi göstermişlerdir. Tüm öğrenciler bu çalışma içerisinde görev almayı istemişlerdir. Öğretilmiş olan “Vücudum” şarkısı öğrenciler tarafından çok sevilmiş ve defalarca söylenmiştir. Slayt gösterileri öğrencilerde büyük heyecan uyandırmıştır. Görüntüler üzerinde severek konuşmuşlardır. Öğrencilerin bu dersle ilgili düşünceleri tutulan günlüklerine de yansımıştır. Tutulan günlük yazılarından bazıları aşağıda verilmiştir.

Elif Çelik:Öğretmenimiz bilgisayar getirdi çalışmalar yaptık. Öğretmenim bazı arkadaşlarımı tahtaya kaldırdı. Akciğer, karaciğer boyunu öğretti.bilgi sayarı açtı ben çok sevindim bilgisayarda şarkı çaldı.

Ahmet Türker: Heyecanlandım. Yapacağımız şeyleri izledim. Çok sevindim ilk baştan çok heyecanlanmışım .

Mert Acar:Öğretmenim makine getirdi. Çok merak ettim. Sonradan öğrendim ki sılayt , bilgisayar ve teyip gibi makineler getirmiş. Hiçbir öğretmenin yapmadığını yaptı. Çok sevindik. Sılayt makinesini hiçbir yerde görmedim. Acayip bi şeydi.

Hüseyin Koçdemir: Bugün ben Hayat Bilgisi dersinde çok eğlendim. Sonra öğretmenimin verdiği derslere çok çalıştım.

Ramazan Gültekin: Bilgisayardan seyrederken çok heyecanlandım çünkü ne çıkacak diye çok düşündüm ve çok güzel şeyler açtı öğretmenim ve çok müzik dinledik sonra öğretmenim çok uğraştı ikinci ders oldu ve çok güzel müzik çok şeyler öğrendim. Çok şeyler seyrettim.

Edanur Aydemir: Artık bütün derslerimizde bilgisayar çok faydalı. Öğretmenimiz ilk bilgisayarı getirince çok mutlu oldum. İlk defa bilgisayarla ders işledim. Ve ders daha zevkli geçti.

Mine Sayın: Bugün dersimiz çok güzeldi. Bugünkü ilk dersimiz Hayat bilgisi dersi idi. Tam üçüncü derse girdik. çok sevinmiştik. Çünkü öğretmenin getirdiği aletleri görünce çok ama çok sevinmiştik. Çünkü o aleti tahtada yansısını izlemiştik. Çok ama çok sevinmiştik.

Abdullah Koçdemir: Bugün ben hayat bilgisi dersinde çok eğlendim. Sonra öğretmenimin verdiği derslere çok çalıştım.

Berkaycan Duman: Bugün sınıfımıza öğretmenimiz bir bilgisayar getirdi. Sağlıklı büyüme ile ilgili resimler ve bilgiler anlattı. Okulumuza bir bilgisayar gelmesi beni çok sevindirdi.

Halil Özcan: Kitap okuduk. Öğretmen bilgisayarı hazırladı. Bilgisayarı hazırlarken çok endişeliydim.

Elif Karaca: sınıfa büs sürü şeyler getirmiş inan çok mutlu oldum. Sevindim. Yani hiç beklemezdim ama çok çok sevindim. İnanamıyorum öğretmeni böyle de çok sevdim.

Burak Kurşunoğlu: Bugün güzel bir gündü. Bugün ilk ders öğretmen sınavk getirdi. Ondan sağlıklı büyüyelim ünitesini öğrendik. Bugün çok güzel bir gün geçirdim.

Muhammet Ali İçin: Sevindim sonra bilgisayarını açtık. Sonra bilgisayarda şarkı dinledik.

Rabia Alimdar: Öğretmen bize bilgisayar, fotoğraf makinesi, slayt makinası getirdi. Onları ayarlamak için üç ders boyunca uğraştı. En sonunda bir öğretmen gelip yaptı. Sonra öğretmen bize çocuk çizmiş. O çocuğun gözlerini ,kulaklarını ,burnunu, ağzını biz yapıştırdık. Dersimiz böyle sona erdi.

Ayşenur Reyan: Öğretmenimiz okulumuza bilgisayar getirdi. Bilgi sahibi olmamız için getirdi.

Havva Tuncer:Öğretmenimiz bilgisayar, teyip getirmiş. Bunlarla sağlıklı büyüyelim konusunu işledik.

Özge Suruş: Öğretmen sınıfa bilgisayar getirdi. Çok sevindim. Sonra öğretmen vücudumuzun kaç bölümden oluştuğunu sordu. Sonra öğretmenimiz sağlıklı büyüyelim ünitesi ile ilgili bir şarkı öğretti.

Erdem Öden: Bugün sağlıklı büyüyelim ünitesinde çok heyecanlıydım slayd makinesini bozarız diye çok korkmuştum.

Burak Uğur: 21.9.2004

Yukarıdaki gün çok eğlenmişim. Öğretmenimiz sınıfımıza slayt ve radyo getirdi. O gün öğretmenimiz sağlıklı büyüyelim ünitesini slayttan açtı. Aslında ona bakarsanız çok da şaşırmıştım. Bir makinanın duvara yazı yansıtması çok ilginç bişeydi. Böyle bişey olamazdı. Sizde inanabiliyormusunuz.

Enes Ekşi: Sınıfa girdiğimizde öğretmenimiz sınıftaydı. Bize yansıtıcı birifink cihazı getirmiş. Onu ayarlıyordu. Bize nasıl açıldığını gösterdi. Görüntü net değildi. Öğretmenimiz sonradan netleştirdi. Müzik dinledik. Sağlıklı büyüyelim ünitesini izledik.

Emre Azar: Bugün öğretmen bilgisayarını getirdi. Şarkılar dinledik. Sonra ders yaptık. Sonra zil çaldı.

Özlem Demir:Öğretmenimiz sınıfa bilgisayar getirdi çok sevindik arkadaşlarımızla izledik öğretmenimiz sağlıklı büyüyelim dersini anlattı bizde dinledik baş, gövde, kollar ve bacakları gösterdi bizde baktık.

Gonca İnan:Öğretmenimiz sınıfa bilgisayar, müzik seti getirdi.bugün hayat bilgisi dersimizde sağlıklı büyüyelim ünitesini işliyorduk. Zil çaldı tenefüse çıktık.

Tugay Bayram: Öğretmenim makinalar getirdi. Duvara güzel güzel yansıtı çok güzeldi.

Cihan Tuna: Ben çok sevindim. Sağlıklı büyüyelimden şunları işledik. Vücudumuz kaç bölüm olduğun u öğrendik. Bir de vücudumuzda baş, gövde, kollar ve bacaklar vardır.

Aylin Çetin: Hayat bilgisi dersini seviyorum. Çünkü yeni bilgiler öğreniyoruz.

Ramazan Göleç: Bugün Hayat bilgisi dersinde sağlıklı ünitesini işledik. Yeni konular öğrendik. Birbirimize anlattık. Öğretmenimiz sorular surdu. Bilgisayardan sağlıklı büyüyelim ünitesini seyrettik.

Neslihan Ünal: öğretmenimiz bir çocuk resmi gösterdi . Ezgi arkadaşımız resme kulak yapıştırdı. Birden çok sevindim. Çok heyecanlandım. Duvarda öğretmenim bir şeyler çıkarmaya başladı. Öğretmenim ne yapacak diye heyecanlandım. Çok sevindim.

2.Gün Yapılan Uygulamalar

İşleniş: Geçen ders işlenmiş olan konun kısa bir tekrarıyla derse başlandı. Vücudumuzun bölümlerinde bulunan organların isimleri söylenerek, çocuklara gösterildi. Basit ritmik hareketlerle bu organların nasıl çalıştığı canlandırıldı. Çocuklara "Çevremizde bulunan hayvanlardan hangisinin vücut yapıları insaninkine benziyor?" diye soru sorularak bir listeleme çalışması yaptırıldı. 3, 4 öğrenci seçilerek vücudumuzun bölümlerini anlatan bir konuşma yaptırıldı. Sınıftaki diğer öğrenciler bu arkadaşlarına sorular sormuşlardır. Öğrencilere "Başımızda bulunan organlardan hangisi olmak istersiniz?Neden? " diye soru sorularak öğrencilerin fikirleri alındı. Sınıftaki öğrenciler 4 gruba ayrıldı. Her grup başımızdaki organlardan birini seçmiştir. Daha sonra seçilen gruplar karşılıklı olarak hangi organın daha yararlı olduğu konusunda tartışmışlardır. Bu çalışma sırasında öğrencilerin sesleri kasete alındı. Fon müziği dinlettirildi. Tartışma sırasında öğrenciler arkadaşlarını dikkatli bir biçimde dinlemişlerdir. Her grup kendi organın daha yararlı olduğunu anlatmıştır. Çocuklar

başlarından geçen bazı olayları da arkadaşlarıyla paylaşmışlardır. Çocuklar çevrelerinde organları tam olmayan, gözü görmeyen, kulağı işitmeyen, ayağı sakat olan insanlar bulunduğunu söylemişler ve bunların nasıl hareket ettiklerini canlandırmışlardır. Bu çalışmalar sırasında öğrencilerin fotoğrafları çekildi. Öğrenciler bu dersle ilgili düşüncelerini tutulan günlüklerine yazmışlardır. Tutulan günlük yazılarından bazıları aşağıda verilmiştir.

Burak Kurşunoğlu: Bugün güzel bir gündü. Hayat bilgisinde tartışma yaptık. Bizim karşıımızdakiler kulak, bizse burun dedik. İkisi de daha çok önemlidir. Kulaklarımıza ve burnumuza çok dikkatli olmalıyız. Bugün hayat bilgisi dersi çok güzeldi.

Emre Azar:Öğretmenimiz bugün sağlıklı büyüyelim anlattı. Bizde dinledik. Öğretmen bize soru sordu . bizde cevap verdik. Sonra zil çaldı.

Edanur Aydemir: Biz hayat bilgisinden ilk konumuz sağlıklı büyüyelimdir. Konumuzda arkadaşlarla tartıştık. Biz tartışınca öğretmen bizi fotoğraf makinesiyle çekti. Dersimiz çok güzel geçti.

Aylin Çetin: Bugün başımızdaki organlarımızı tartıştık.

Ramazan Gültekin: Öğretmen tartışma yaptırdı. Sonra fotoğraf makinesinden resim çekti. Sonra kitap okuduk.

Duygu Güvenç: Bugün güzel bir gündü. Hayat bilgisinde tartışma yaptık. Bizim karşıımızdakiler göz ,bizse ağızdık. Aslında ikisi de çok önemlidir. Gözlerimize ve ağızımıza çok dikkat etmeliyiz. Bugün hayat bilgisi dersi çok güzeldi.

Mine Sayın: Ben okula gittim. Andımızı okuduk. İçeriye girdik. İçeriye girerken çok sevinmişim. Çünkü öğretmen bir şey konuştu. Ondan sonra dersimize döndük. Dersimiz bitmeden önce tartışma yaptık. Tartışmada burun, ağız, kulak, dil, göz ve arkadaşlarımız tahtaya çıktılar. Arkadaşlarımız göz, kulak, ağız, dil, burun organlarından bir tanesini seçtiler.

Mert Acar: Öğretmenimiz bizi tahtaya kaldırdı. Gruplu tartışma yaptık. Vücudum ünitesi çok güzel oldu. Biz göz grubu karşıımızdaki grup kulaktı. Tartıştık çok zevkliydi.

Berkaycan Duman: Kulak, göz ve ağız tartışması yaptık. Arkadaşlarımız tahtaya çıktı. Öğretmenimiz dedi ki vücudumuz kaç bölümden ayrılır. 3 bölümden ayrılır.

Abdullah Koçdemir: Ben bugün sınıfta çok sevinçliydim. Çünkü arkadaşlarımla Hayat Bilgisi dersinde tartıştık. Öğretmenimiz sınıfı gruplara ayırdı. Gruplar birbirleriyle tartıştı.

Oğuzhan Artık: Bugün hayat bilgisi dersinde çok neşeliydim. O dersi yaparken çok sevindim.

Muhammet Ali İçin: Kulak, göz tartışma yaptı. Yine kulakla burun tartışma yaptı. Arkadaşları tahtaya kaldırdı. Bir arkadaşımı tahtaya kaldırdı. Sen başımızdaki organlardan hangisi olmak istersin dedi. Ağız olmak isterim dedi. Öğretmen özelliklerini anlat dedi.

Özge Şuruş: Bugün sınıfta bir tartışma yaptık. Başımızda bulunan bölümleri söyledik. Göz, kulak, burun, ağız, dil bunların hepsi başımızda bulunduğunu söyledik. Bugün çok sevinçliydim.

Rabia Alimdar: Bugün hayat bilgisi dersinde duyu organlarımız konusunda tartıştık. Gruplar birbirleriyle tartıştılar. Ben göz grubu olmak istiyordum ama öğretmen beni kaldırmadığı için dil grubu oldum. Burada dersimiz sona erdi.

Elif Karaca: Bugün masus kavga ettik. Öğretmenimiz konuşma yaptı. Sevindik. İnan çok mutluyduk. Teşekkürler.

Gonca İnan: Bugün çok sevinmişim. Hayat bilgisinde öğretmen başımızdaki organlarla ilgili grup oluşturdu. Ben kulak grubundaydım. Göz grubuyla tartıştık ve hayat bilgisi dersimiz çok güzel geçti.

Havva Tuncer: Hayat bilgisi dersinde başımızdaki organlardan göz, kulak organları ile ilgili hangisinin daha önemli olduğunu tartıştık. Sonra burun ile ağız hakkında bilgiler aldık. En sonun da bütün organlarımızın daha önemli olduğuna karar verdik.

Hüseyin Koçdemir: Ben bugün sınıfta çok sevinçliydim. Çünkü arkadaşlarımla hayat bilgisi dersinde tartıştık. Öğretmenimiz sınıfımızı gruplara ayırdı. Gruplar bir birleriyle tartıştı.

3.Gün Yapılan Uygulamalar

İşleniş: Geçen ders yapılanların kısa bir tekrarıyla konuya başlandı. Duyu organlarımızın neler olduğunun ve görevlerinin neler olduğunun anlatılacağı söylendi. Öğrencilere bir gün öncesinden evden gelirken pamuk, mum, elma, taş, kibrit getirmeleri söylenmişti. Çocuklara elmaları ellerine almaları istenmiştir. Elmanın tadını hangi duyu organımızla anladığımız soruldu. Dilin tat alma organımız olduğu söylendi. Öğrencilerin getirdikleri malzemeleri incelemeleri sağlanmıştır. Pamuğun sert mi yumuşak olduğunu derimiz sayesinde anladığımız söylenmiş ve derimizin dokunma duyu organımız olduğu belirtildi. 4,5 öğrenci tahtaya kaldırıldı. Bir mum yakıldı. Öğrencilerin yanan muma ellerini yavaş yavaş yaklaştırmaları söylenmiş ve neler hissettikleri sorulmuştur. Sıcak mı soğuk mu olduğunu derimiz sayesinde anladığımız söylendi. Öğrencilerin kulaklarını kapatmaları söylenerek sınıfta bir zil çalınmış ve zilin sesini kulağımızla işittiğimiz söylendi. Birkaç öğrencinin tahtaya kaldırılarak kulaklarını kapatmaları söylendi. Öğretmen tarafından bazı komutlar verildi ve yerine getirmeleri istendi. Kulakları duymadığı için söylenenleri yapamamışlardır. Kulağımızın işitme duyusu organımız olduğu belirtildi. Bir öğrencinin tahtaya kaldırılarak gözü bir bez parçasıyla bağlanmış ve sınıftaki yerini bulması istendi. Gözümüzün ne kadar önemli olduğu ve görme duyu organımız olduğu belirtildi. Sınıfa getirilen elmaları koklamaları istenmiş ve burunun koklama duyusu organımız olduğu belirtildi. Önceden hazırlanmış olan slaytlar çocuklara gösterilerek görüntüler üzerinde konuşuldu. Eğitim CD izlettirilerek kısa kısa sorular soruldu. Öğrenciler bu dersle ilgili düşüncelerini tutulan günlüklerinde anlatmışlardır. Tutulan günlük yazılarından bazıları aşağıda verilmiştir.

Oğuzhan Artık: Okulda çok sevinçliydim. Hayat bilgisi dersinde sağlıklı büyüyelim ünitesini bilgisayarda işledik. Güzel bir geçirdik.

Enes Ekşi: Biz kitap okurken öğretmenimiz bilgisayarla uğraşıyordu. Bize biraz müzik dinletti. İkinci ders duyu organlarımızı ile ilgili bilgiler verdi.

Gonca İnan: Bugün okula gittim. İlk dersimiz hayat bilgisi idi. Öğretmenimiz hayat bilgisi dersinde bilgisayar, müzik seti, fotoğraf makinesi getirdi. Öğretmenimiz bizim resmimizi çekti. Müzik dinletti. Öğretmenimizle deney yapmak için elma, mum, taş, pamuk getirdik. Ve deneyimiz bitti. Zil çaldı tenefüse çıktık.

Tugay Bayram: Deney yaptık. Mum, elma, pamuktan deney yaptık. Öğretmenimiz makineler getirdi. Güzel şeyler yansıttı.

Erdem Öden: Öğretmenimiz sınıfa slayd makinesi getirdi. Slayd makinesi ile bize sağlıklı büyüyelim ünitesini gösterdi. Ünitede vücudumuzun bölümlerini öğrendik. Vücudumuzun bölümleri baş, gövde, kollar ve bacaklardır. Duyu organlarımızı öğrendik. Duyu organlarımız kulak, burun, göz ve ağız duyu organlarımızdır.

Ramazan Gültekin: Öğretmenim bize her şey öğrensinler diye çok uğraşıyordu ve çok güzel şeyler öğrendik ve çok güzel konular öğrendik. Konumuzun adı da sağlıklı büyüyelim idi. Bu konuda duyu organlarımız ağızımız, elimiz vardır. Ve çok güzel şeyler çıktı. Ve çok güzel çok şeyler gördük.

Emre Azar: Bugün öğretmen bilgisayarı getirdi. Sonra müzik dinledik. Öğretmen bilgisayardan vücudumuzu açtı. Öğretmen bize soru sordu. Biz de cevap verdik. O gün çok mutlu idim.

Ezgi Asa: Öğretmenimiz sınıfa pahalı bir makine getirdi. Onu duvara yansıtmaya başladı. Duvarda sağlıklı büyüyelim çıktı. Öğretmenimiz gözünüzü kapatın dedi. Elinize elma alın dedi. Sert olup olmadığına bir kere bir bakın dedi. Sınıfça sert dedik . bir de pamuğa baktık ona sınıfça yumuşak dedik.

Berkaycan Duman: Öğretmenimizin getirdiği bilgisayar hayat bilgisi dersinde bize çok faydalı oluyor. Öğretmenimiz dilimizle nasıl tat aldığımızı kulağımızla bir başka sesi nasıl işittiğimizi dişlerimizle bir çok besini nasıl ezdiğini yani her organımızın farklı birer görevleri olduğunu anlattı.

Mine Sayın: Okula gittim. Andımızı okuduk. Sınıfa girerken çok sevinmişim. Çünkü neden diyorsanız öğretmen dedi ki elma, pamuk, mum, taş getirin demişti. Bizde elma, pamuk, mum, taş getirdik. İlk baştan çok meraklanmıştık. Çünkü öğretmen ne yapacağımızı söylememişti. İlk dersimiz hayat bilgisi dersi idi. Hayat bilgisi dersimizde öğretmenimiz yine Bilgisayarını getirmişti. O bilgisayarla duyu organlarımızı işlemişti öğretmenimiz. Duyu organlarımızda dil, kulak, göz, burun, ağızları gördük. Ama bu çok ama çok değişik bir şey idi. Çünkü dil, ağız, burun, kulak, gözlerin bir eşleri vardı. İsterseniz bu eşleri sayayım. Kulağın:civciv, gözün: orman, dilin: limon, ağızın: yemek yemek, burun:koklamak .

Burak Kurşunoğlu: Bugün Perşembe ve ilk ders . Hayat bilgisinden birkaç sayfa okuduktan sonra öğretmenim slayt makinesini açtı. Slayt makinesinden çıkan ışık duvara yansıınca çok şaşırdım. Bugün sağlıklı büyüyelim ünitesinden işledik. Sonra öğretmenim sağlıklı büyüyelim ünitesiyle ilgili şarkı buldu. Onu biraz söyledikten sonra zil çaldı ve ders bitti. Bugünde eğlenceli geçti.

Edanur Aydemir: Hayat bilgisi dersindeyiz. Öğretmenimiz sınıfa bilgisayar getirdi. Sağlıklı büyüyelim ünitesi işledik. Sağlıklı büyüyelim ünitesinden resimleri gösterdi. Sonra vücudumuzla ilgili şarkı söyledik. Deneyler yaptık. İşitme organlarını söyledik.

Umut Dişlon: Öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Sağlıklı büyüyelimin önemini anlattı. Öğretmenimiz slayt makinesini duvara yansıttı. Hayat bilgisi dersi böylece bitti.

Rabia Alımdar: Bugün okula taş, pamuk, elma götürdüm. Yine öğretmen slayt makinesini getirdi. Biz gözlerimizi kapadık. Getirdiğimiz şeyleri öğretmen elletti. Sonra slayt makinesinden video seyrettik. Burada dersimiz sona erdi.

Özge Suruş: Bugün biz sınıfa biz mum, taş, pamuk, elma getirdik. Çok heyecanlıydım. Ne yapacağımızı bilmiyordum. Mumu yaktık . ellerimizi mumun üstüne koyduk. Elimiz sıcakladı.

Yusuf Esen: Öğretmenimiz sınıfa bilgisayar getirdi. Slayt makinesi getirdi. Sağlıklı büyüyelim ünitesini izledik.

Abdullah Koçdemir: Ben bugün öğretmenimizin verdiği şeyleri getirdim. Ondan sonra muma ellerimizi değdirdik. Sonra öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Sonrada bilgisayarı getirdi.

Cihan Tuna: Öğretmen bilgisayar cihazı getirdi. Öğretmen duyu organlarımızla ilgili şeyler izletti. Mesele kulak, burun, göz, dil, ellerimizdir. Kulak duyu organımızdır. Çevremizdeki hayvanların seslerini duyarız. Burun koku organımızdır. Gül koklarız. Göz görme organımızdır. Gözümüzle kitap okuyabiliriz. Dil tat alma organımızdır. Dilimizle limon tadabiliriz. Ellerimiz dokunma organımızdır. Ellerimizle kitabımıza dokunabiliriz.

4.Gün Yapılan Uygulamalar

İşleniş: Bir önceki ders anlatılanların özetlenmesiyle konuya başlandı. Öğrencilerden görme duyu organı olan gözlerini birkaç dakikalığına kapatmaları istendi. Neler hissettikleri soruldu. İstekli olan öğrencilere söz verilerek konuşmaları sağlandı. Kimi öğrenciler kendilerini yalnız, korku, karanlık içinde hissettiklerini söylemişlerdir. Aynı çalışma duyma organları olan kulaklar içinde uygulandı. Neler hissettikleri sorulmuş ve istekli olan öğrencilere söz verildi. Kulağın duyma organı olduğu vurgulandı. Öğrencilere ‘‘Bir an için duyu organlarımız olmasaydı nasıl bir hayatımız olurdu?’’ diye soru sorularak görüşleri alındı. Hissettikleri duyguları açıklamalarına fırsat tanındı. Çevrelerinde duyu organları olmayan veya işlev görmeyen birilerini tanıyıp tanımadıkları soruldu. Çocukların gerek kendi hayatlarında geçen olaylar gerekse çevrelerinde geçen olaylar hakkında konuşmaları sağlandı. Başlarından geçen ilginç olayları arkadaşlarıyla paylaşmışlardır. Öğrenciler arasından 5 tane öğrenci seçildi. Küçük kağıtlara duyu organlarının isimleri yazılarak kura ile seçmeleri sağlanmıştır. Kendisine çıkan duyu organın özelliklerini, görevlerini arkadaşlarına anlatmaları sağlandı. Arkadaşları da soru sormuşlardır. Çevremizde duyu organlarımıza zarar verecek şeylerin neler olduğu ve bunlardan nasıl korunabileceğimiz konusunda görüş alışverişinde bulunuldu. Çevremizde bulan hayvanlardan hangilerinin hangi duyu organları gelişmiş olduğu çocuklarla beraber tespit edildi. (Köpek, kedi, fare, yılan, baykuş...vb) Öğrenciler bu dersle ilgili görüşlerini günlüklerinde belirtilmişlerdir. Dersle ilgili görüşlerden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Berkaycan Duman: Öğretmenimiz küçük kağıtlara duyu organlarımızı yazdı. Onları arkadaşlarımıza dağıttı. Kime hangi duyu organımız çıktı ise onun görevini anlattı.

Erdem Öden: Gözümüzü kapatıp hissettiğimiz şeyleri arkadaşlarımıza söyledik. Kulaklarımızı kapatıp korktuğumuzu ve korkmadığımızı söyledik. Öğretmenimiz arkadaşlarımızdan birini seçip gözlerini kapadı. Sırasını bulmaya çalıştı. Vücudumuzun bölümlerini tekrar inceledik.

Enes Ekşi: Öğretmenimiz bazı arkadaşlarımızı tahtaya çıkardı. Sonra arkadaşlarımızın bazılarını gözlerini, kulaklarını, burnunu, ağzını da kapattı. Bunun için bütün organlarımız daha önemli olduğuna karar verdik.

Elif Karaca: Gözlerimizi kapattık. Kulaklarımızı kapattık. Herkes çok mutlu oldu. Teşekkürler.

Elif İbiş: Bugün hayat bilgisi dersimizde öğretmenimiz bize gözlerimizi kapattı ve sonra bizden parmak kaldırmamızı istedi. Bizde parmağımızı kaldırıp söz hakkı istedik. Sonra öğretmenimiz bize kulağımızı kapattı. Bir dakika sonra kulağımızı açtı sonra beni duydunuz mu dedi bizde sizi duymadık dedik.

Burak Kurşunoğlu: Bugün hayat bilgisi dersinden sağlıklı büyüyelim ünitesinden duyu organlarımızı işledik. Öğretmenim gözlerimizi açıp kapattı. Sonra neler hissettiğimizi sordu. Herkes anlattıktan sonra öğretmenim beş kişiye kağıt dağıttı. Her birinde duyu organlarımızın adları yazıyordu. Arkadaşlarıma hangisi çıktıysa onların anlamlarını anlattılar. Dilimizle tat alırız. Burnumuzla koku alırız. Kulaklarımızla sesleri duyarız. Gözlerimizle her yeri görürüz. Derimizle dokunarak her şeyi hissedebiliriz. Bu yüzden duyu organlarımız çok önemlidir. Onlara dikkat etmeliyiz.

Edanur Aydemir: Hayat bilgisinden öğretmen arkadaşlarımı tahtaya kaldırdı. Ellerine kağıt verdi. Onları anlattı bizde onları hangileri anlattık cevapladık. Sonra öğretmenimiz bir arkadaşımızı kaldırdı. Sonra arkadaşımızın gözünü bağladı. Ona yerine otur dedi. Arkadaşımız gözü bağlı olduğu için arkadaşımız yerini bulamadı. Çünkü gözü bağlıydı.

Muhammet Ali İçin: Öğretmenim arkadaşlarımdan birini kaldırdı. Arkadaşlarımdan mendil aldı. Arkadaşımın gözünü mendille bağladı. Sonra arkadaşıma yerine otur dedi. Ama arkadaşım gözleri kapalı olduğundan yerini görmedi yerine oturamadı. Ondan sonra beni kaldırdı benim gözlerimi bağladı. Beni gezdirdi. Sonra yerine otur dedi. Bakmadım ama yerime oturabildim. Sonra başka arkadaşlarımdan 5 kişi kaldırdı. Sonra kulaklarını kapayın dedi. Sonra öğretmenim birkaç şey söyledi.

Özge Suruş: Bugün öğretmen beni ve dört arkadaşımı daha tahtaya kaldırdı. Biz kulaklarımızı kapayın dedi. Sonra biz kulaklarımızı kapadık. Sonra öğretmen bize birkaç soru sordu. Biz bir şey duyamadığımız için öğretmene cevap veremedik. Bizden önce arkadaşlarımız çıktı. Öğretmen onlara da aynı soruları sordu. Onlarda cevap veremediler. Sonra zil çaldı.

Abdullah Koçdemir: Bugün ben hayat bilgisinde çok mutluydum. Arkadaşlarımdan beş kişiyi tahtaya çıkardı.arkadaşlarım duyu organlarıyla ilgili şeyler anlattılar.

Aylin Çetin: Dün sınıfta arkadaşlarımızla öğretmenimiz tahtaya kaldırdı. Ben burun olmuştum sonra yerime oturdum. Sonra ben hayat bilgisini seviyorum.

Neslihan Ünal: Öğretmenimiz bize oyun oynattı. Ben çok heyecanlandım. Biz kalktık. Oyun oynamaya öğretmen bizim ellerimize kağıtlar dağıttı. Grup olup birleştik. Arkadaşlarımdan bazıları oynadı. Ben oynamadım. Çünkü heyecanlıydım. Öğretmenimiz bazılarımlı alkışladı. Biz de alkışladık. Arkadaşlarım yerlerine oturdular. Sıra sıra herkes kalktı.

Cihan Tuna: O gün çok eğlenmişim. Kulak, burun, ağız, deri, göz grup haline ayrıldık. Gruplar kendi aralarında tartışma yaptılar. Her gruba üç dört kişi yerleşti. Tartışmada kulağın, burnun, derinin ,ağzın önemi tartışıldı. İşte o gün çok mutlu olmuştum. O günü hiç unutamayacağımı bilmelisiniz. O günden sonra hep neşeliyim.

Rabia Alımdar: Öğretmenimiz gözlerinizi kapatın dedi. Gözlerimizi kapatınca göremedik. Sonra kulaklarımızı kapadık hiç duyamadık. Sonra ağızımızı kapadık hiç konuşamadık. Sonra burnumuzu kapadık . sonra burnumuzla nefes alamadık.

Havva Tuncer: Öğretmenimiz kağıt hazırlamış. Arkadaşlarımızın bazılarımlı tahtaya kaldırdı. Hazırladığı kağıtları arkadaşlarımıza verdi. Sonra içinde ne yazıyorsa onun önemini anlattılar.

Burak Uğur: Öğretmenimiz Muhammet arkadaşımızın gözünü kapadı. Sonra sırasını buldu. Enes arkadaşım tahtaya çıktı. Onun gözünü kapadık. Sırasını bulamadı. O gün çok mutluydum.

5.Gün Yapılan Uygulamalar

İşleniş: Bu dersimizde iç organlarımızın neler olduğu ve ne işe yaradıkları anlatıldı. Vücudumuzun sadece gözümüzle gördüğümüz organlardan mı oluştuğu sorularak öğrencilerin fikirleri alındı. Çocuklara gövdemiz gösterilerek gövdemizde bulunan organlara iç organlar denildiği söylenmiştir. Sınıfa vücut maketi getirildi. Vücut maketinde bulunan iç organlar çıkarılıp tek tek incelendi. Çocukların incelemelerine fırsat tanındı. İç organların vücut modeli üzerinden çıkarılıp tekrar yerine takma çalışması yaptırıldı. Konuyla ilgi daha önceden hazırlanmış olan slaytlar

projeksiyon makinesinden gösterildi. Görüntüler üzerinde öğrencilerle konuşuldu. Sınıftaki öğrenciler 6-7 gruba ayrılarak her bir gruba bir iç organ verildi. Renkli oyun hamurlarıyla iç organlarımızın çocuklar tarafından yapılması sağlandı. İç organlarımızdan bazılarının nasıl çalıştığı sınıf ortamında canlandırılmaya çalışıldı. Bu çalışmalar yapılırken fon müziği olarak klasik müzik kullanıldı. Öğrencilerin yaptıkları çalışmalarının fotoğrafları çekildi. Bu dersle ilgili öğrencilerin görüşleri günlüklerine şu şekilde yansımıştır.

Emre Azar: Bugün öğretmen slaytı getirdi. Sağlıklı büyüyeliimi anlattı. Öğretmenimiz soru sordu. Biz de cevap verdik. oyun hamuru getirdik. Sonra iç organlarımızı oyun hamuru ile yaptık. Sonra öğretmen şarkı açtı.

Elif İbiş: Bugün hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz yine slayt makinesini getirdi. Bugün slayt makinesinden gövdemizin içindeki organlarımızı gördük. Sonra öğretmenimiz bir yere gitti. Gelirken gövdesi açık bir oyuncak insan getirdi. Sonra bizden oyun hamurlarıyla yapmamızı istedi.

Duygu Güvenç: Bugün hayat bilgisinde öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Vücudumuzdaki şeylerle oyun hamurlarıyla yaptık. Sonra öğretmen bir çıplak oyuncak insan getirdi.

Tugay Bayram: Öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Çok güzeldi. Öğretmenimiz iç organlarımızı gösterdi hamurlarla kalp, karaciğer, gibi şeyler yaptık.

Berkan Çakır: Hayat bilgisi dersinde öğretmen slayt makinesi getirdi. Oyun hamurlarıyla iç organlarımızı yaptık. Bazıları da oyun hamurlarıyla göz, kulak, ağız, deri, diş yapmışlar. Çok güzel şeyler hissettim.

Yusuf Esen: Bugün günlerden pazartesi idi. Öğretmenimiz bilgisayar slayt makinesi getirdi. Sağlıklı büyüyelim ünitesinden hamurlarla birkaç organlarımızdan bazılarını yaptık. kalbimizi, kalın bağırsaklar, ince bağırsakları yaptık.

Hüseyin Alan: Bugün hayat bilgisi dersinde çok heyecanlıydım. Çünkü öğretmenimiz bizlere slayt makinesi getirdi. Onla duvara yansıttı. sonra oyun hamurları ile kalp , gövde, mide yaptık. öğretmenim onların resmini çekti.

Mine Sayın: Bugün ki hayat bilgisi dersinde iç organlarımızı işledik. İç organlarımızdan bunları işledik. İsterseniz bunları sayabilirim. Akciğer, karaciğer, mide, kalın bağırsak, ince bağırsak vardır. Birde sırtımızda böbreklerimiz vardır.

Cuma günü öğretmenimiz oyun hamuru getirin demişti. Ben çok sevinmişim. Ama ne yapacağımızı bilmiyordum. Okula geldim. Andımızı okuduk. İçeriye girdik. Oyun hamurlarıyla iç organlarımızı yaptık.

Ramazan Göleç: Bugün öğretmenim slayt makinesi getirdi. Ve herkes çok sevindi. Slayt makinesini duvara yansıttı. Öğretmen sağlıklı büyüyelim ünitesini açtı ve izlettirdi bize. Öğretmen oyun hamurlarını çıkarın dedi. Ve herkes birkaç şeyler yaptı. Bazılarının kalp, mide, kalın bağırsak, ince bağırsak, karaciğer akciğerler vardır. Ve burada dersimiz bitti.

Hüseyin Koçdemir: Bugün hayat bilgisi ersinde çok heyecanlıydım. Çünkü öğretmenim bizlere slayt makinesi getirdi. Onları duvara yansıttı. Sonra oyun hamurları ile kalp, mide yaptık. öğretmenim onların resmini çekti.

Havva Tuncer: Öğretmenimiz ilk kez yaptıklarımızı tekrar ettirdi. Sonra iç organlarımızı anlattı. Ve oyun hamurlarını çıkarttırdı. Oyun hamurlarıyla kalp, akciğer, karaciğer, mide yaptık.

Cihan Tuna: Bugün günlerden pazartesi idi. Biz dışarıda tören yapıyorduk. Öğretmenimiz bizi çağırdı. Her halde slayt makinesini getirmeye yardım ettirecekti. Evet tahmin ettiğim gibi oldu. Öğretmenimiz slayt makinesini kurdu. Akciğerimizin nerede olduğunu öğrendik. Karaciğerimizin, ince ve kalın bağırsaklarımızın kalbimizin nerede olduğunu öğrendik.

Neslihan Ünal: Bugün sınıfta iç organları öğrendik. Öğretmenimiz iç organlarımızı sılayttan gösterdi. Bizde izledik. Sonra oyun hamurlarıyla oynadık. Ben hiçbir şey yapamadım. Sonra öğretmenimiz kaldırın çocuklar oyun hamurlarınızı dedi.

Edanur Aydemir: Hayat bilgisinde slayt makinesiyle iç organları gördük. Oyun hamurlarıyla iç organlarımızı yaptık. biz yaparken de öğretmen bizi fotoğraf makinesiyle bizi çekti ve ben çok mutlu oldum.

Ahmet Türker: Heyecanlıydım öğretmenimiz bi tane bilgisayar getirdi. Sonra bilgisayarı açtı. Vücudumuzdaki iç organlarımızı gördüm. Oyun hamurlarıyla yaptık. çok güzeldi.

Gökhan Uçan: Bugün hayat bilgisinde slaytımız da iç organlarımızı inceledik. İnceledikten sonra oyun hamurlarıyla iç organlarımızı yaptık. oyun hamurlarıyla yaptığımız iç organları öğretmenimiz fotoğraf makinesiyle çekti.

Muhammet Ali İçin: Bugün öğretmenimiz slayt makinesi getirdi. Ondan içimizdeki bağırsak, karaciğer, akciğer, kalp, böbreklerimiz izledik. Sonra öğretmenimiz oyun hamurlarını çıkarın dedi. Sonra oyun hamurlarımızla içinizdeki organları yapın dedi. Sonra yapmayı bitirdik. Öğretmenimiz sınıftaki herkesin resmini fotoğraf makinesiyle çekti.

Özge Suruş: Bugün sınıfta iç organlarımızı öğrendik. Sonra onlarla ilgili oyun hamurlarıyla iç organlarımızdan yaptık. çok sevinçliydim. Bunların hepsini slayt makinesinden öğrenmiştik.

Semra Acar: Ben bugün çok sevindim çünkü öğretmenim slayt makinesi getirdi. Makinede iç organlara bakmıştık. Sonrada hamurlarla iç organlarımızı yapmıştık.

Gonca İnan: Bugün okulda ilk dersimiz hayat bilgisi idi. Hayat bilgisi dersinde oyun hamurlarıyla iç organlarımızdan bir şeyler yaptık. hayat bilgisi dersinde çok sevinçliydim. Öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Ve konumuz iç organlarımızdan bir şeyler açtı. Ve bizde izledik.

Erdem Öden: Arkadaşlarımızla iç organlarımızı oyun hamuru ile yaptık. iç organlarımızı öğrendik. Akciğer, gövde, karaciğer, nefes borusu bağırsak ve kalp yaptık. öğretmeniz yaptığımız şeylerin resmini çekti.

Kevser Narin: Bugün öğretmenimiz bize slayt makinesini getirdi. Ve bizde sağlıklı büyüyelim ünitesini izledik. Sonra zaman geçti. Ve oyun hamurlarımızla oynadık.

Ramazan Gültekin: Hayat bilgisi dersinde öğretmen slayt makinesi getirdi ve seyrettik sonra da üçüncü ders oldu ve oyun hamurlarıyla iç organlarımızı yaptık ve sonra öğretmen sıraları bir birine çevirdi. Sonra daha kolay yapabildik. Bütün arkadaşlarım çok güzel bazıları oyun hamurundan kulak, ağız, burun, deri, diş yapmışlar. Çok güzel şeyler hissettim ve dersimiz burada bitti.

Aylin Çetin: Öğretmenimiz bize slayt makinesi getirdi. Bizde öğretmenimizi izledik. Sonra oyun hamurlarıyla oynadık. Öğretmenimiz bize bir tane çocuk getirdi. Sonra çocuğun içindekileri yaptık.

Berkaycan Duman: Öğretmenimiz slayt makinesi getirdi. Çok sevindim. Slayt makinesinde böbrekleri ve akciğerlerimizi gösterdi. Oyun hamurlarıyla oynadık.

Abdullah Koçdemir: Bugün biz hayat bilgisi dersinde kalp, mide, akciğer, karaciğer, konusunu işledik. Sonra öğretmenimiz bize onları yaptırdı. Sonra bizim yaptıklarımızı öğretmenimiz aldı.

Mert Acar: Bugün öğretmenim slayt makinesini getirdi. Oyun hamuru getirmişler. Bende arkadaşlarımdan aldım. Sonra oyun hamurunda kalp yaptık.

Burak Uğur: Bugün yine çok mutluydum. Öğretmenimiz sınıfımıza yine slayt makinesini getirmişti. Slayt makinesinden müzik dinlemiştik. Oyun hamurlarıyla oyunlar oynamıştık. Benim yaptıklarım şunlardı. Kalp, ince bağırsak, karaciğer yapmıştım. Oyun hamurlarıyla çok güzel oynamıştım. İşte pazartesi günü yaptıklarım bunlardı.

Ayşenur Reyhan: Bugün hayat bilgisi dersinde oyun hamuru ile oynadık. Benim oyun hamurumdan böbrek yaptık. öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Yaptıklarımızın fotoğraflarını çekti. Öğretmenimiz diğer arkadaşlarımızın fotoğraflarını da çekti.

Rabia Alimdar: Bugün hayat bilgisi dersinde oyun hamuru getirdiler. Benim oyun hamurum olmadığı için getiremedim. Öğretmenimiz slayt makinesi getirdi. Slayt makinesinden içimizdeki organları gösterdi. Onlardan birini biz Ayşenur'la yaptık. yaptığımız şeyin adı böbrekti. Yaptığımız böbrek çok güzel oldu. Öğretmen bütün sınıfın yaptıklarını bir sıraya topladı. Onların fotoğrafını çekti. Dersimiz çok eğlenceli geçti. Burada dersimiz sona erdi.

Halil Özcan: Oyun hamurlarıyla iç organlarımızdan birisini yaptık. Slaytla resimleri ve iç organlarımızı gördüm. O yüzden çok sevindim.

Ali Talep: Bugün öğretmenimiz slayt makinesi getirdi. Ondan şarkı dinletti sonra oyun hamurundan kalp ,akciğer, mide yaptık.

Enes Ekşi: Bugün oyun hamurlarıyla iç organlarımızdan bazılarını yaptık. slayt makinesiyle öğretmenimiz iç organlarımızı gösterdi.

Umut Dişlon: Bugün yine hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz slayt makinesi getirdi. Makineden yine sağlıklı büyüyelim ünitesini çalıştık. Oyun hamurundan kalp, mide, akciğer gibi iç organlarımızı yaptık.

Oğuzhan Artık: Slayt makinesini izledik. Oyun hamurlarıyla iç organlarımızı yaptık. Mesela öğretmen iç organları getirdi. Bizde onların sayesinde nefes borusu yaptık. kalp yaptık.

Burak Kurşunoğlu: Bugün günlerden pazartesi idi. Öğretmen slayt makinesini getirdi. Sonra öğretmen oyun hamurlarını çıkarttırdı. Öğretmen slayt makinesinden gövdenin içinde neler olduğunu gösterdi. Oyun hamurlarıyla gövdemizin içindekileri yaptık. Ben ve arkadaşım Cihan ikimiz birlikte bağırsakları ve kalbi yaptık. Çok eğlenceliydi.

6.Gün Yapılan Uygulamalar

İşleniş: Bu dersimize geçen dersimizin kısa bir tekrarıyla başlandı. Çocuklara kalbimizin bir dakika içinde kaç defa attığı sorulmuş ve bir dakika boyunca saymaları sağlandı. Çocuklar tarafından kalbimizin nasıl attığı sınıfta canlandırıldı. Mide rahatsızlığı olan düzenli beslenmeyen abur cubur yiyen bir çocuğun midesiyle, sağlıklı beslenen kendisine dikkat eden mide rahatsızlığı olmayan bir çocuğun karşılıklı konuşmaları sınıfta canlandırıldı. İstekli olan öğrenciler rol yaparak arkadaşlarına kısa bir gösteri sunmuşlardır. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu bu etkinliğin içerisinde rol almak istemiştir. Sınıftan 5-6 öğrenci seçilerek iç organlarımızın hangisinin daha önemli olduğu sınıfta tartışıldı. Çocuklara iç organlarımızdan hangisi olmak isterdiniz diye soru sorularak onların görüşleri alınmış ve arkadaşlarına anlatmaları sağlandı. Seçmiş oldukları iç organların neden önemli olduğunu arkadaşlarına anlatmalarına imkan sağlandı. İç organlarımızı korumak için doğadan nasıl faydalanırız diye soru sorularak sınıfta bir beyin fırtınası yaratıldı. Sonunda akciğerlerimiz için temiz hava, midemiz için doğal besinler, kalbimiz için kır yürüyüşleri yapmamız konusunda ortak fikre ulaşıldı. Öğrencilerin bu dersin işlenişi ile ilgili görüşleri aşağıda verilmiştir.

Hüseyin Alan: Bugün hayat bilgisi dersinde sağlıklı besinler yiyeceğimizi öğrendik. Öğretmenim bizlere bir sağlıklı büyüyen ve sağlıklı büyümeyen ile bir hikaye anlattı ve öğretmenim bizlere o hikayeyi bizlere canlandırdı. Bir tane doktor ne rahatsızlığın var mı demiş. Çok hapır kütür yiyen çocuk ben rahatsızım demiş. Doktor onların sırtını dinlemiş. Sen çok şeyler yiyorsun demiş. Bu yazdığım ilaçları al ve iç demiş. O zaman çok sağlıklı olacaksın demiş.

Burak Kurşunoğlu: Bugün hayat bilgisi dersinde kalbimizin atışını masanın üstünde gösterdik. Kalp, akciğer, böbrek, karaciğer ve midemizin bize ne kadar çok yararı olduğunu öğrendik. Öğretmenimiz oyun oynattı. Çocuklardan biri yarmaz çok abur cubur yiyen bir çocukmuş. Öbür çocuk ise çok sağlıklı bir çocukmuş. Çok abur cubur yemeyen bir çocukmuş. Sonra ikisi de doktora gitmiş. Doktor Hüseyin'in sırtına baktı. Hüseyin'in midesi ağrıyormuş. Hüseyin çok abur cubur yiyormuş. Biriside çok abur cubur yemeyen bir çocukmuş. Doktor midesi ağrıyana ilaç vermiş. Sonra mideler konuşmaya başlamış. Benim içimdeki çocuk çok abur cubur yiyen bir çocukmuş. Birisi ise benim içimdeki çocuk çok abur cubur yemeyen bir çocuktur. Çok sağlıklı bir çocukmuş.

Mine Sayın: Okula geldik. Andımızı okuduk. Öğretmenimiz dünkü iç organlarımızdan konuştu. Ondan sonra sınıftan bazı kişileri tahtaya kaldırdı. Tahtaya kalkan arkadaşlarımız bir oyun oynadılar. Biz de arkadaşlarımızı izledik. Ondan sonra öğretmenimiz kalbinizi dinleyin dedi. Bizde kalbimizi dinledik ondan sonra öğretmenimiz Ali'yi ve Mert'i tahtaya kaldırdı. Ondan sonra Ali ve Mert konuştular. Ondan sonra Ali ve Mert durup kalplerini dinlediler. Ondan sonra yerlerine oturdular. Ondan sonra herkes günlüklerini açıp günlüğünü yazdı.

Tugay Bayram: Birinci ders arkadaşlarımızın kalbini dinledik. İkinci ders Mert ve Ali arkadaşımız tahtaya çıkıp yerlerinde hızlı koştular sonra kalplerine baktılar sonra sıra masasına ne kadar hızlı attıysa sırada gösterdiler. Öğretmenimiz iki çocuk bir doktor seçti. Sağlığına dikkat eden, sağlığına dikkat etmeyen çocuk seçti sonrada doktora geldiler. Sırtlarına baktı. Senin sağlığın çok iyi dedi. Senin sırtına bakayım demiş. Senin sağlığın iyi değil demiş

Ali Talep: Bugün öğretmen beni tahtaya kaldırdı. Öğretmen bana durduğum yerde koş dedi. Bende koştum . Sonra dur dedi. Bende durdum kalbini dinle dedi. Bende dinledim. Sonra nasıl atıyor dedi. Sonra öğretmen sıraya vur dedi.

Gonca İnan: Öğretmenimiz biz e kalp atışlarımızı dinletti. Daha sonra öğretmenimiz arkadaşlarımızın kalp atışlarını dinletti. Daha sonra iki arkadaşımız tahtaya çıktı. Ve üç arkadaşımız oyun oynadılar. Ve öğretmenimiz birkaç kere oyunu oynattı. Öğretmenimiz Ali'yi tahtaya çıkardı. Tahtada koşturmaya başladı. Ali durdu. Ali 'ye kalbini dinlemesini söyledi. Ali 'de kalbini dinlendi.

Kevser Narin: Bugün öğretmenimiz bize hayat bilgisi dersinde kalbimiz nasıl atıyor diye zaman verdi. Bizde sonra kimilerimiz 100, kimilerimiz 90 dedi. Sonrada arkadaşlarımız tahtaya çıktı kimi hasta oldu kimide doktor oldu.

Özlem Demir: Öğretmenimiz bize kalbimizi dinletti. Benim kalbim küt küt diye atıyordu. Kalbimiz olmasa ölüürüz ondan sonra arkadaşlarımızla tahtaya çıktık birisi doktor oldu biriside sağlıklı çocuk oldu biriside sağlıksız çocuk oldu.

Elif İbiş: Bugün hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz gövdemizin içindeki organlarımızın önemini anlattı sonra bizlere iç organlarımızdan hangisi olmak istersiniz diye sordu. Bazı kişiler kalp, akciğer olmak istedi. Sonra öğretmenimiz kalbimizi dinletti. Sonra dakika tuttu.

Muhammet Ali İçin: Hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz arkadaşlarımdan birini kaldırdı. Dedi ki sen içimizdeki organlardan hangisi olmak istersin dedi. Sonra arkadaşım dedi kalp olmak isterim dedi. Sonra özelliklerini anlattı. Sonra Ali arkadaşımı kaldırdı. Sonra Ali arkadaşıma koş dedi. Sonra arkadaşım koştu. Öğretmenimiz Ali'ye kalbini tut dedi.

Cihan Tuna: Bugün günlerden Salı idi. Biz bugünkü hayat bilgisinden şunları öğrendik. Kalbimizin atışını nota halinde gösterdik. İçimizdeki kalp, akciğer, karaciğer ,böbrek ve midemizin bize ne yararı olduğunu öğrendik. Öğretmenimiz bize bir şey anlattı. Onda bir çocuğun sağlıklı beslenmediğinin zararlarını anlattı. Bizim sağlıklı beslenmemizi söyledi. Çünkü biz sağlıklı beslenmezsek hastalanıp ölebiliriz.

Rabia Alimdar: Bugün hayat bilgisi dersinde 1 dakika kalbimizi dinledik. Sonra bir oyun oynadık. Bir tane abur cubur yiyen çocuk oldu. Bir tanede sağlıklı spor yapmış çocuk oldu. Bir de doktor. Doktor olan çocuk abur cubur yiyen çocuğun sırtını kontrol etti. Çok kötü dedi. Sonra mideler konuşmaya başladı. Oyun bittikten sonra öğretmenimiz Ali'yi tahtaya kaldırdı. Ali'yi koşturmaya başladı. Sonra Ali'ye kalbinin nasıl attığını söyle dedi. Oda hızlı hızlı sıraya vurdu.

Hilal Kaygısız: Öğretmenimiz bazılarımızı tahtaya kaldırıp içi organlarımızdan hangisi olmak istediğimizi sordu ve neden o organ olmak istediğimizi de sordu. Sonra öğretmenimiz bize bir düzensiz tertipsiz bir tane de düzenli temiz çocuğu anlattı sonra onları bize canlandırttı.

Ayşenur Reyan: Bugün hayat bilgisi dersinde 1 dakika kalbimizi dinledik. Sonra abur cubur yiyen bir çocuk bir de abur cubur yemeyen bir çocuk sonra ikisi beraber hastaneye gittiler. Doktora olan şeyleri anlattılar. Oyun bittikten sonra Ali'yi tahtaya kaldırdı. Kalbini dinletti. Tık tık yaptırdı.

Mert Acar: Bugün vücudumuzdaki organları konuştuk. Arkadaşlarımız tahtaya kalktı. Organlarımız konuştu. Kimisi böbrek ,kimisi de kalp oldu ve hayat bilgisini böyle işledik. Arkadaşlarımız tiyatro yaptılar. Çok eğlendik. Bugün çok eğlenceli geçti.

Ramazan Gültekin: Hayat bilgisi dersinde öğretmen kalbimizi dinlettirdi ve saniye tuttu. Sonra saniye doldu. Öğretmen bir tane çocuk çıkardı. Sonra onu koşturdu. Sonra bir tane daha çocuk çıkardı. Bu çocuğun adı Mert'ti. Çok hızlı koştu. Sonra kalbini dinlettirdi. Sonra derste organlarımızın özelliklerini anlattı.

Enes Ekşi: Öğretmenimiz vücudumuzla ilgili şeyler anlattı. Bazı arkadaşlarımızın bazılarını tahtaya çıkardı. Öğretmenimiz arkadaşlarımızın kalbini dinledi.

Edanur Aydemir: Okula geldim. Zil çaldı. Andımızı söyledik. Sonra sınıfa doğru ilerledik. Hayat bilgisi dersinde kitap, defter ve kalemleri çıkardık. İç organları öğrendik. Kalp atışlarını dinledik. Sonra günlüğümüzü yazdık.

Oğuzhan Artık: Hayat bilgisi dersinde bazı arkadaşlarımız böbreklerle ilgili şeyler söylediler. Öbürkü arkadaşlarımız akciğerle ilgili şeyler söylediler. Bazı arkadaşlarımız oyun oynadı. Bazı arkadaşlarımız karaciğerle ilgili şeyler söylediler.

Özge Suruş: Bugün biz sınıfta iç organlarımızı tekrar ettik. Öğretmenimiz bize hangi iç organlarımızdan hangisi olmak istersiniz dedi. Ben parmak kaldırdım. Öğretmen bana sordu. Ben ise kalp olmak istiyordum.

Elif Karaca: İlk önce biz sağlıklı büyüyelim ünitesini işledik. Öğretmenimiz bize sorular sordu. Öğretmenim arkadaşlarımdan birini kaldırdı. Arkadaşlarımıza kalbini dinletti. Sonra öğretmenimiz beni kaldırdı. Ondan sonra Mert'i kaldırdı. Mert'e koşma yarışı yaptırdı. Sonra kalbini dinledik.

Halil Özcan: Vücudumuzun iç organlarını işledik. İç organlarımızın işlerini anlattık. Arkadaşlarımdan Mert ve Ali'yi koşturarak kalplerinin hızlı atmasını sağladık. Bugün o yüzden çok mutluydum.

Erdem Öden: Arkadaşlarımız tahtaya kalkıp oyun oynadılar. Hangi organ olmak istediklerini sorup özelliklerini anlattı. Kalbimizin atışlarını dinledik. İç organlarımızı tekrar ettik.

Burak Uğur: Bugün yine çok neşeliydim. Öğretmenimiz üç kişiyi tahtaya çıkardı. Öğrencilerin biri doktor, biri sağlıklı olan, biri de sağlığına iyi bakmayan temiz olmayan sürekli karnı ağrıyan hastalana oldu. İşte benim hikayem bunlardır.

Ramazan Göleç: Bugün öğretmenim bize kalbimizi dinlemesini öğretti. Birkaç kişileri tahtaya çıkardı. Ve onlara midesiniz birisi çok sağlıklı birisi ise midenin çok sağlıksızdır. Öğretmenimiz ondan sonra kalbimizin sesini öğretti. Ve bir sesler duyuldu tık tık tık tıtk diye duyuldu.

Emre Azar: Bugün öğretmenimiz hayat bilgisinden vücudumuzu anlattı. Öğretmenimiz bize soru sordu. Bizde cevap verdik. Bazı arkadaşlarımız böbrekle ilgili şeyler söylediler. Bazı arkadaşlarımız oyun oynadılar.

Abdullah Koçdemir: Bugün biz sınıfımızda çok mutluyduk. Sonra öğretmenimiz bize bir oyun oynattı. Sonra midemizin yararlarını işledik. Sonra ikinci ders de yine midemizin ve kalbimizin ve de akciğerlerden konumuzu işledik.

Ezgi Asa: Bugün öğretmenimiz ben size süre vericem kalbinizi dinleyin dedi. Ondan sonra kalbinizin atışını sayın dedi. Herkes saydı herkes atışını saydı herkes söyledi. Öğretmenimiz tahtaya Ali'yi çıkardı. Öğretmenimiz Ali'ye koş dedi. Ali şimdi dur dedi. Kalbine bak dedi Ali kalbinin atışına baktı. Onun ritmini sırada çıkardı.

Gökhan Uçan: Bugün hayat bilgisi desin de bir kişi sağlıklı bir kişi sağlıksızdı ve onların gövdeleri aralarına da bir tartışma yaptılar ondan sonrada bir kişi de doktoru doktor sağlıklı olmayan çocuğa reçete verdi. Sağlıklı olan çocuğa biraz daha spor yapmasını önerdi. Öğretmenimiz oyunumuz bittikten sonra Ali'yi tahtaya kaldırdı. Ali'ye koş dedi. Ali'de koştu ondan sonra öğretmen Ali'ye öğretmen elini kalbine değdir dedi. Ali'de deydirdikten sonra tık tık diye kalbinin sesini sıraya vurarak çıkarttı.

Hüseyin Koçdemir: Bugün hayat bilgisi dersinde sağlıklı besinler yiyeceğimizi öğrendik. Öğretmenim bizlere bir sağlıklı büyüyen ve sağlıklı büyüyemeyen ile bir hikaye anlattı ve öğretmenim bizlere o hikayeyi canlandırdı. Bir tane doktor varmış. İki tane ise çocuk varmış. O çocuklar bir gün doktora gelmişler . doktor ne rahatsızlığın

var demiş. Çok hapur kütür yiyen çocuk ben rahatsızım demiş. Doktor onun sırtını dinlemiş. Sen çok şeyler yiyorsun demiş. Bu yazdığım ilaçları al ve iç demiş. O zaman çok sağlıklı olacaksın demiş.

7.Gün Yapılan Uygulamalar

İşleniş: Bu dersimizde sağlıklı büyüme için gerekli olan temizlik kurallarımızın neler olduğu anlatıldı. Vücut temizliği, tırnak temizliği, el temizliği, diş temizliği ,tuvalet temizliği, giysilerin temizliği konusunda çocuklara bilgiler aktarıldı. Önceden hazırlanmış olan slaytlar projeksiyon makinesinden yansıtılarak gösterildi. Bu görüntüler üzerine çocuklar konuşturuldu. Sağlıklı büyüme için nelere dikkat etmemiz gerektiği sorularak bir tartışma yaptırıldı. Günlük yaptığımız temizliklerin neler olduğu öğrencilere bulduruldu. Temizliğin önemini anlatan ‘‘Ellerim’’ şarkısı kulaktan şarkı öğretim yöntemiyle çocuklara öğretildi. Bireysel ve grup halinde şarkı söylendi. Çocuklar bu şarkıyı çok sevdiklerini söylemişlerdir. Eğitim CD izlettirilerek temizliğimizi nasıl yapmamız gerektiği konusunda öğrencilere bilgiler verildi. Öğrencilerin bu dersin işlenişi ile ilgili düşünceleri aşağıda yer verilmiştir.

Burak Kurşunoğlu: Öğretmen ilk ders slayt makinesini getirdi.Hayat bilgisi dersinde sağlıklı büyüyelim ünitesinden temizlik konusunu işledik. Ellerimizin, dişlerimizin önemini anlattı. Sonra slayt makinesinden izledik. Ve şarkılar söyledik.

Özge Suruş: Bugün öğretmen sınıfa slayt makinesi getirdi.Dişlerimizi yukarıdan aşağıya doğru fırçalamamızı anlattı. Yeteri kadar fırçamıza diş macunu koymalıyız. Sabah kalkınca ve akşam yatarken yüzümüzü ve elimizi yıkamalıyız. Tırnaklarımız uzayınca kesmeliyiz. Sonra ise su ve sabunla güzelce yıkamalıyız. Havasız yerlerde durmamalıyız. Sağlığımıza çok dikkat etmeliyiz.

Halil Özcan: Tırnak kesmenin önemini anladık. Ama bazı arkadaşlar konuştu ve hiçbir şey anlamadı. Slayt makinesiyle temizliği gördük. Slayt makinesinden resimleri izleyerek anlamlarını anladık. Bu yüzden çok sevindim.

Özlem Demir: Öğretmenimiz bugün tuvalete sıkışınca neler yapmalıyız onları anlattı sonra tırnaklarımızı kesmeliyiz ellerimizi yıkamalıyız sonra dişlerimizi fırçalamalıyız yediklerimize dikkat etmeliyiz. Spor yapmalıyız.

Melike Topaçlar: Öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Açtı. Sonra çocuk yıkanyordu.sonra dişlerini fırçalıyordu.

Elif İbiş: Bugün hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz slayt makinesini getirdi ve sonra slayt makinesini açtı sonra öğretmenimiz sonra vücudumuzla ilgili şeyler açtı onları izledikten sonra zil çaldı.

Oğuzhan Artık: Bugün öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Sonra turnaklarımızla ilgili şeyleri anlattı. Banyo yapmakla ilgili şeyleri anlattı. Tuvalete girmeden önce ve sonra yapılanları anlattı. Bunları yaptığımız için çok sevindim.

Emre Azar: Bugün öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Sonra öğretmenimiz vücudumuzu açtı. Biz de dinledik. Sonra öğretmenimiz bize soru sordu. Biz de cevap verdik. Sonra öğretmenimiz slayttan müzik açtı. Biz de dinledik. Sonra temizliğin önemini anlattı.

Berkaycan Duman: Öğretmenimiz banyo, tuvalet, diş fırçalamanın önemini anlattı. Öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Sağlıklı büyüyelim ile ilgili şeyler gösterdi. Çok sevindim.

Duygu Güvenç: Bugün hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Slayt makinesinden temizlikle ilgili bir şeyler izlettirdi. Daha sonra şarkı dinlettirdi. Hayat bilgisi dersinde çok şaşırdım. Öğretmenimiz vücudumuzla ilgili şeyler izletti.

Burak Uğur: Öğün yine çok sevinçliydim. Öğretmenimiz yine slayt makinesini getirmişti. Slayt makinesinden sağlıklı büyüyelim ünitesini izlemiştik. Sağlıklı büyüyelim ünitesinin konusu temiz olmaktı. Sağlıklı büyüyelim ünitesinin konularını tek tek seyretmiştim. İşte o zaman çok neşeliydim.

Yusuf Esen: Öğretmenim sınıfa bilgisayar slayt makinesi getirdi. Sağlıklı büyüyelim ünitesinden ders boyunca slayt makinesinden izledik. Temizliğin öneminden bahsettik.

Gonca İnan: Öğretmenimiz bugün slaytı getirdi. Slayt makinesinden temizlikle ilgili bir şeyler izletti. Daha sonra şarkı dinletti. Hayat bilgisi dersinde çok şaşırdım. Öğretmenimiz vücudumuzla ilgili şeyler izletti.

Ramazan Gültekin: İlk ders öğretmenimiz sınıfa slayt makinesi getirdi ve duvara yansıttık sonra temizliğin önemini anlattık sonra slayt makinesinden çok güzel şeyler şeyler seyrettik sonra dersimiz çok güzel şeyler öğrendik ve her şeylerden sonra hayat bilgisi dersimiz bitti.

Ali Talep: Bugün öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Ondan önce sağlığımızı gösterdi. Bizde izledik. İzledikten sonra şarkı dinledik.

Hilal Kaygısız: Öğretmenimiz yine slayt makinesini getirmişti. Sonra temizliğin önemi ile ilgili resimler gösterdi ve konuyu anlattı.

Mert Acar: Öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Vücudumuzun ayak, el, tırnak, diş sağlığını anlattık. Öğretmenimiz zambak sidisini koydu. Onu izledik çok eğlenceliydi. Ve çok sevindim.

Gökhan Uçan: Bugün hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz slayt makinesini getirince çok sevindim. Temizliğin önemi ve slayt makinesinden iç organlarımıza baktık.

Havva Tuncer: Bugün sağlığımızın öneminden bahsettik. Tırnaklarımızı temiz tutmalıyız. Yüzlerimizi yıkamalıyız ellerimizi sabunlamalıyız. Ve yıkamalıyız.

Ramazan Göleç: Bugün öğretmenimiz slayt makinesini getirdi ve bize sağlıklı büyüyelim ünitesini seyrettirdi. Ve bizi izletmeye başlattı. Ve biz de izlemeye başladık. Ve bende çok sevindim. Ve temizlik kurallarını izledik. Ve bir çocuk banyo olduğunu gördük. Ve bir tane daha çocuk daha çıktı. Ve oda banyonun içine girmiş o da banyo olmuştu. Ve bir tane kız çıktı o da diş fırçasıyla dişlerini fırçalayan bir kız gördük.

Ezgi Asa: Bugün sınıfımıza öğretmenimiz sınıfa slayt makinası getirdi oradan temizlik öneminden bahsettik tırnaklarımız uzayınca kesmemizden bahsettik.

Muhammet Ali İçin: Öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Ondan temizliğin önemini anlattık. Sonra onda çocuk çıktı. Çocuk yapıyor diye söyledik. Sonra öğretmenimiz günde kaç kere diş fırçalıyorsunuz dedi. Günde 3 kere fırçalıyoruz dedik.

Semra Acar: Biz bugün hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz slayt makinesinden tırnaklarımızın önemini öğrendik, banyo yapmanın önemini öğrendik, dişlerimizin önemini öğrendik bugün çok sevindim.

Elif Çelik: Öğretmenim bugün slaytı getirdi. Öğretmenim slaytı açtı. Ben çok sevindim hayat bilgisi dersinde iç organlarımızı gösterdi. Tırnaklarımızın yararlarını gösterdi.

Erdem Öden: Sağlıklı büyüyelim ünitesini inceledik. Sabahleyin kalkınca ellerimizi yıkayacağımızı öğrendik. Tuvaletten çıkarken neler yapacağımızı öğrendik.

Vücudumuzun bölümlerini inceledik. Çok sevinçliydim. Çocuk banyo oluyordu. Tırnaklarını kesiyordu. Dişlerini fırçalıyordu. Ellerini sıvı sabun ile yıkıyordu. Ayaklarını yıkıyordu.

Hüseyin Alan: Bugün hayat bilgisi dersinde sağlıklı büyüyelim ünitesini işledik. Tırnaklarımızı kesmeyi öğrendik. Sabahları uyanınca ellerimizi, yüzümüzü yıkamayı öğrendik. Fakat çok ilginçti. Duvarda hayat bilgisi dersinde aynası vardı. Sonra hayat bilgisi dersinde dişlerimizi fırçalamamızı öğrendik.

Abdullah Koçdemir: Bugün biz hayat bilgisi dersinde temizliğin önemini ve sağlıklı büyüyelim ünitesini işledik. Dişlerimizi fırçalama , ayaklarımızı yıkama, bir de en önemlisi de yatarken dişlerimizi yıkamalıyız, ellerimizi yıkamalıyız bide ayaklarımızı yıkamalıyız. Sonrada banyo yapmanın yararlarını anlattık. Bir de tekrar ettik. Ondan sonra ben hayat bilgisi dersinde çok mutluydum. Vücudumuzun içindekilere baktık.

Mine Sayın: Okula gittim. Andımızı okuduk. Öğretmenimiz slayt makinasını getirmişti. Bizde slayt makinasını izledik. İsterseniz slyat makinasında ne seyrettiğimizi anlatabilirim. Slayt makinasın da şunları gösterebiliyoruz. Sabahleyin kalktığımızda yüzümüzü yıkamak, ellerimizi, ayaklarımızı yıkamak, temizliğin önemini anlattık.

Tugay Bayram: Öğretmenimiz slayt makinası getirdi duvara banyonun yararlarını anlattık dişini fırçalayan çocuk gösterdi, elini, yüzünü, dişini temizleyen çocuk gösterdi çok güzeldi herkes çok sevindi tuvaletten sonra ellerini yıkayan çocuk gösterdi.

Neslihan Ünal: Bugün öğretmenimiz sınıfa slayt makinesi getirdi. Bizde izledik. Diş fırçalamanın önemini anlattılar. Arkadaşlarım bende parmak kaldırıyordum . Ama öğretmenim beni kaldırmadı. Ben çok parmağımı kaldırdım .Ama öğretmen başka arkadaşlarımı kaldırdı. Sonra zil çaldı. Öğretmenim slaytı yerine götürdü.

Rabia Alimdar: Bugün hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Onu duvara yansıtı. Sonra duvardaki görüntüleri izledik. Görüntülerde yıkanan, dişlerini fırçalayan, elini,yüzünü yıkayan çocuğun görüntülerini izledik. Daha başka görüntüler vardı ama benim aklıma bunlar geldi. Dersimiz çok eğlenceli geçti. Burada dersimiz sona erdi.

Ayşenur Reyhan: Bugün hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Elini yıkayan çocuk vardı. Banyo yapan çocuk vardı. Dişlerini yıkayan çocuk vardı. Tırnaklarını kesen çocuk vardı. Daha vardı da benim aklıma gelmedi.

Elif Karaca: Hayat bilgisi dersinde sağlıklı büyüyelim ünitesinde işledik. Temizliğin konusunu işledik. Banyo yapmazsak vücudumuz dinlenmez ve mikroplanır. O yüzden haftada bir kere banyo yapmalıyız. Tuvaletin temizliğini işledik. Sonra slayt makinesi ile temizliği işledik. Sonra dişlerimizin nasıl fırçalanmasını işledik. Sonra tırnaklarımız konusunu işledik. Yüzümüz konusunu işledik.

8.Gün Yapılan Uygulamalar

İşleniş: Bu dersimizde temizlik kurallarının neler olduğu ve temizlik yapılırken kullanılan malzemeler tanıtılmaya çalışıldı. Öğrencilerden evlerinden gelirken diş fırçası, diş macunu, tarak, elbise fırçası, tırnak makası, şampuan, tuvalet kağıdı getirmeleri istendi. Öğrenciler bu malzemeleri sınıfa getirdiler. Çocuklara önceden hazırlanmış olan slaytlar projeksiyon makinesinden gösterildi. Tırnak temizliğinin önemi anlatılarak uygulamalı olarak nasıl yapılacağı öğrenciler gösterildi. Diş temizliğinin önemi anlatılarak dişlerimizi kuralına uygun nasıl fırçalanacağı öğrencilere gösterildi. Sınıfta birkaç öğrenci üzerinde uygulama yaptırıldı. Sınıfa getirilen temizlik malzemeleri ile birkaç öğrenciye nasıl banyo yapmamız gerektiği anlatılmış ve öğrenciler arkadaşlarına canlandırmışlardır. El ve yüz temizliğimizin ne zaman ve nasıl yapılacağı anlatılmış sınıfta öğrenciler tarafından canlandırılmıştır. Tuvalet temizliği sırasında yapılması gerekenlerin neler olduğu anlatıldı. Öğrencilere bu konularda slaytlar sunuldu. Tuvalet kağıdını neden kullanmamız gerektiği anlatıldı. Öğrencilerin konuya ilişkin soruları cevaplandı. Çevre ve giysi temizliğimizi nasıl yapmamız gerektiği anlatıldı. Sınıfa getirilen elbise fırçaları ile uygulamalı olarak elbise temizliğinin nasıl yapılacağı çocuklara gösterildi. Bu çalışmalar sırasında öğrencilerin fotoğrafları çekildi. Eğlenceli ve öğrenci katılımı yüksek bir ders oldu. Öğrencilerin bu derse ilişkin görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

Tugay Bayram: Bugün çok mutluydum öğretmenimiz diş macunu, tırnak makası, elbise fırçası, şampuan bunları getirdik birinci dersimizde bunları yaptık. tahtada evde yaptıklarımızı gösterdik. Öğretmenimizde bizim fotoğrafımızı çekti yaptıklarımızdan çok memnundu.

Elif İbiş: Öğretmenimiz diş fırçaları getirin dedi. Dişlerimizi fırçalamayı öğrendik aşağıya yukarıya. Hayat bilgisi dersinde fırçalamayı öğrendik tuvalet kağıdını yukarı kaldırdık öğretmenim bizim fotoğrafımızı çekti.

Elif Karaca: İlk biz hayat bilgisi dersinde sağlıklı büyüyelim ünitesini işledik. Öğretmenimiz diş fırçasıyla masuz fırçaladık. Ondan sonra şampuanla masuz banyo yaptık. tuvalete girmeden ve girdikten sonra nasıl kullanacağımızı öğretti. Evela tuvalete girmeden önce ellerimizi yıkamalıymışız sonra tuvaletimizi yaptıktan sonrada sıvı sabunla ve suyla yıkamalıymışız.

Mert Acar: Bugün diş fırçası, tırnak makası, şampuan, diş macunu, elbise fırçası getirdik. Ne yapacağız diye çok merak ettim. Sonra anladım ki diş macunu ile dişlerimizi fırçaladık. Şampuanla saçlarımızı yıkayacaktık.

Semra Acar: Öğretmenimiz bizden diş fırçası, diş macunu, tırnak makası ve şampuan tuvalet kağıdı istedi ama ben bunlarla ne yapacağımızı bilmiyordum. Okula gelince ne yapacağımızı görünce çok şaşırılmışım.

Ramazan Gültekin: Bugün hayat bilgisi dersinde öğretmenim diş fırçası, diş macunu istedi. Ve hayat bilgisinde öğretmenimiz şampuanlarınızı alın tahtaya çıkın dedi. Çıktık yıkanyormuş gibi yapın dedi. Arkadaşlarımızda yaptılar sonrada tuvalet kağıdı alın dedi ve herkes çıktı ve çok şeyler öğrendik çok güzel şeyler öğrendik.

Neslihan Ünal: Bugün sınıfa tırnak makası, diş macunu, diş fırçası, tuvalet kağıdı ve şampuan getirdik. Ben sadece şampuan getirmedim. Arkadaşlarımın bazıları getirmiş. Sonra öğretmenimiz şampuanları olanlar gelsin dedi. Öğretmenimiz önlük fırçaları olanlar gelsinler dedi. Bizde kalktık kaldırdık önlük fırçalarımızı sonra öğretmenimiz iki kere çekti.

Aylin Çetin: Biz bugün diş fırçası, tırnak makası, tuvalet kağıdı getirdik. Onlarla fırçalarmış gibi yaptık sonra şampuanla yıkanmış gibi yaptık sonra tırnaklarımızı kesmiş gibi yaptık.

Özlem Demir: Bugün biz şampuan fırça getirdik şampuanla banyo yaptık macunla dişlerimizi fırçaladık sonrada tırnaklarımıza çok dikkat etmeliyiz kumlarla oynamamalıyız uzayımca kesmeliyiz.

Özge Suruş: Bugün biz sınıfa bazı eşyalar getirdik. Bu eşyalar tırnak makası, tuvalet kağıdı, şampuan, diş macunu, diş fırçası. Diş fırçasına yeteri kadar diş macunu

koymalıyız. Diş fırçasını aşağıdan yukarıya yukarıdan aşağıya doğru fırçalamalıyız. Fırçaladıktan sonra ağızımıza avuç avuç su almalıyız. Tırnak makası tırnaklarımız uzayınca kesmemize yardımcı olur. Şampuan dışarıda çok terlediğimiz zaman evde vücudumuzu yıkamaya yardımcı olur.

Ezgi Asa: Bugün arkadaşlarımızla sınıfta tuvalet kağıdı ve diş fırçası, diş macunu, tırnak makası, şampuan, elbise fırçası getirdik. Onlarla ilgili şeyler yaptık.

Erdem Öden: Okula diş macunu, diş fırçası, elbise fırçası, şampuan, tırnak makası, getirdik. Diş fırçası ile dişlerimizi nasıl fırçalayacağımızı öğrendik. Elbiselerimiz kirlenince ne yapacağımızı öğrendik. Nasıl banyo olacağımızı öğrendik . Öğretmenimiz bizi tahtaya kaldırıp resmimizi getirdiğimiz şeylerle çekti. Arkadaşlarımız tahtaya çıkıp banyo oldular. Tuvaletten çıkınca tuvaleti yıkadılar. Çok mutluydum.

Ayşenur Reyhan: Bugün hayat bilgisi dersinde diş macunu diş fırçası, tırnak makası, şampuan, elbise fırçası getirdik. Diş fırçasını fırçalarmış gibi yaptık. Banyo yaparmış gibi yaptık. Üstümüzü temizlermiş gibi yaptık. Öğretmenimiz bizim fotoğrafımızı çekti.

Burak Kurşunoğlu: Günlerden Perşembe idi. Öğretmen bizden malzeme istemişti. Şampuan, diş macunu, diş fırçası, tırnak makası, tuvalet kağıdı getirdik. Sonra banyo yapmanın önemini anlattık. Tırnaklarımızın önemini anlattık

Emre Azar: Bugün tırnak makası, şampuan, diş fırçası, diş macunu, elbise fırçası getirdik. Şampuanları başımıza döker gibi yaptık. sonrada elbise fırçasıyla üstümüzü fırçaladık. Sonra öğretmenim arkadaşlarımızın bazılarını tahtaya çıkardı. Elimize tuvalet kağıtlarını aldık Sonrada şampuanları elimize aldık. Öğretmenimiz fotoğraf makinesi ile çekti.

Rabia Alimdar: Bugün hayat bilgisi dersinde diş macunu, diş fırçası, tuvalet kağıdı, şampuan, elbise fırçası, tırnak makası getirdik. Diş macunu ve diş fırçası ile dişlerimizi fırçalar gibi yaptık. öğretmenimiz bir yandan da nasıl fırçalayacağımızı anlatıyordu. Şampuanla tahtada yıkanır gibi yaptık. sonra elbise fırçası ile tahtada üstümüzü sildik. Öğretmenimiz bizim fotoğrafımızı çekti. Dersimiz böyle sona erdi.

Edanur Aydemir: Okula gittim. Andımızı söyledik. Sınıfa doğru ilerledik. Öğretmen geldi ve sağlıklı büyüyelim ünitesine başladık. Öğretmen bize demişti.

Tırnak makası, elbise fırçası, diş macunu, diş fırçası, tuvalet kağıdı getirin deney yapıcım dedi. Çok beğendim.

Enes Ekşi: Öğretmenim arkadaşlarımızı tahtaya çıkardı. Öğretmenimiz diş macunu ve diş fırçasını istedi. Arkadaşlarımız aşağı ve yukarı tahtada gösterdiler. Arkadaşlarımız tahtada yıkanmanın önemini anlattılar.

Hüseyin Koçdemir: Bugün hayat bilgisi dersinde bize malzeme istedi. Hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz bizlerden istediği şeyleri çıkarın dedi. Biz onlarla ne yapacağımızı çok merak ettik. Fakat öğretmenimiz bizlerden tırnak makası, sabun, tuvalet kağıdı, diş macunu ve diş fırçası istedi.

Muhammet Ali İçin: Öğretmenimiz bize şampuan, elbise fırçası, diş fırçası, diş macunu, tırnak makası, tuvalet kağıdı getirin dedi. Sonra onlarla gösteri yaptık. öğretmenimiz bazı arkadaşlarımızı kaldırdı. Sonra kaldırıncaya öğretmenimiz şampuanlarımızı alın dedi. Sonra öğretmenimiz yıkanın dedi. Sonra bizde yalancıkta banyo olduk.

Abdullah Koçdemir: Bugün biz hayat bilgisi dersinde öğretmenimizin getirin dediklerini getirdik. Sonrada şampuan, ve de tırnak makası, diş macunu, diş fırçası ve de sabun. Öğretmenimiz bizi tahtaya kaldırdı. Sonrada tahtada bize şakacıktan banyo yaptırdı. Sonra dişlerimizi aşağıdan yukarıya yukardan aşağıya indireceğini öğrendik. Sonra tırnağımızın yaralarından işledik.

Hüseyin Alan: Bugün biz hayat bilgisinden sağlıklı büyüyelim ünitesini öğrendik öğretmenimiz tahtaya kaldırdı. Dişlerimizi fırçalamayı öğretti, yıkamayı öğretti beni arkadaşlarımızı tahtaya kaldırdı. Ondan sonra banyonun önemini anlattı.

Havva Tuncer: Bugün öğretmenimiz tırnak makası, elbise fırçası, şampuan ,tuvalet kağıdı, diş fırçası, diş macunu getirin dedi. Ve onlarla sağlığımızın öneminden bahsettik.

Mine Sayın: Okula gittim. Andımızı okudum. Ondan sonra sınıfa girdik. Öğretmenimiz Çarşamba günü dedi ki tuvalet kağıdı, elbise fırçası, tırnak makası şampuan getirin demişti. Yarın oldu. Öğretmenimin istediklerini getirdik. Onlarla sağlıklı büyüyelim ünitesini işledik. Şampuanla yıkadık. Elbise fırçasıyla elbiselerimizi yıkadık. Tırnak makası ile tırnaklarımızı kestik.

Hilal Kaygısız: Hayat bilgisi kitabımızı açtık. Sonra ilk okumayı ben yaptım. Resimlerde elini, yüzünü, yıkayan, banyo yapan, tırnaklarını kesen ve temizliğine dikkat eden çocuklar vardı. Sonra öğretmen bize temizliğin önemini anlattı.

Cihan Tuna: Bugün günlerden Perşembe idi. Öğretmen şunları istedi. Tırnak makası, şampuan, tuvalet kağıdı, diş fırçası, diş macunu, elbise fırçası istedi.

Gökhan Uçan: Bugün hayat bilgisi dersi için tırnak makası, tuvalet kağıdı, şampuan, diş macunu, diş fırçası getirdik. Öğretmenimiz onlarla bize türlü türlü şeyler yaptırdı çok sevinmişim. Hayat bilgisi dersimiz çok güzel geçti.

Duygu Güvenç: Bugün hayat bilgisi dersinde dişlerimizi fırçaladık. Banyo yaptık. şampuan getirdik. Şampuanla yıkadık öğretmenimiz bizim fotoğrafımızı çekti. Dişlerimizi fırçalarken çekti.

Oğuzhan Artık: Bugün öğretmenimiz tırnak makası, şampuan , elbise fırçası ,diş macunu ve diş fırçası getirdik. Şampuanla başımıza döker gibi yaptık. elbise fırçasıyla üstümüzü fırçaladık. Tırnak makası ile tırnaklarımızı keser yaptık. diş macununu diş fırçasına döker gibi yaptık. Sonra diş fırçasıyla fırçalar gibi yaptık.

Elif İbiş: Bugün hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz hayat bilgisi kitabından 100'ü açmamızı istedi. Sonra okuttu. Bizde getirdiğimiz eşyaları tırnak makası, diş fırçası, diş macunu, tuvalet kağıdı, şampuanlarımızı çıkarmamızı istedi. Onlardan çalıştıktan sonra zil çaldı.

Ramazan Göleç: Bugün öğretmenimiz bize ödev olarak diş fırçası, diş macunu, tuvalet kağıdı şampuan, elbise fırçasını getirin dedi. Ve getirdik ve öğretmenimiz ilk derste diş macunuyla masuscuktan diş fırçasına sürdük ve masuscuktan dişlerimizi fırçaladık. Öğretmenimiz tuvalet kağıdı çıkarın dedi. Öğretmenimiz birkaç kişiyi çıkardı tırnak makasını havaya kaldırın dedi. Öğretmenimizle üstümüzü yıkadık.

Gonca İnan: Bugün hayat bilgisi dersinde diş macunu, diş fırçası, tuvalet kağıdı, elbise fırçası, şampuan getirdik. Diş macunuyla dişlerimizi fırçaladık. Elbise fırçasıyla elbiselerimizi fırçaladık. Şampuanla saçımızı yıkadık. Tuvalet kağıdı ile tuvaletten çıkınca kullanmamız gerektiğini anlattık. Öğretmenimiz bizim resmimizi çekti.

9.Gün Yapılan Uygulamalar

İşleniş: Bu dersimize geçen ders yaptıklarımızı tekrar ederek başladı. Öğrencilerle beraber temizliğin önemini anlatan kısa bir tekrar yapıldı. Çocuklarla beraber temizliğin önemini anlatan bir şiir oluşturuldu. Bu şiir oluşturma sırasında öğrenciler çalışmaya aktif olarak katıldı. Öğrencilerin tamamına yakını bu çalışmada istekli görev almışlardır. Daha sonra oluşturulan şiir sınıfça ve bireysel olarak söylendi. Belli bir ritimle seslendirildi. Çocukların kurdukları özgün cümlelere yer verildi. Aşağıda oluşturulan şiir verilmiştir.

Sağlık ve Temizlik

Sabahları uyanınca

Dişlerini fırçala

Yemeklerden önce de

Yemeklerden sonra da

Ellerini çok yıka

*****

Tuvaletten önce de

Tuvaletten sonra da

Ellerini çok yıka

*****

Tırnakların uzayınca

Sakın kesmeyi unutma

Elbisen kirlenince

Her zaman fırçala

Sağlık ve temizlikle

Mutlu ve uzun yaşa

Oluşturulan şiir sınıf panosuna asıldı. "Düzenli tırnak temizliği, diş temizliği, vücut temizliği, tuvalet temizliği, giysi temizliği yapmadığımızda ne gibi sonuçlar olabilir?" diye soru sorularak öğrencilerin görüşleri alındı. Bu konuda konuşmaları sağlandı. "Günlük yapılması gereken temizliğinizi aksattığınızda neler hissedersiniz?"

diye sorularak öğrencilerin görüşleri alındı. Bu konuda konuşmalarına fırsat tanındı. Öğrencilerle birlikte sınıf ve okul temizliği yapıldı. Bu çalışmalara öğrenciler isteyerek katılmışlardır. Öğrencilerin bu dersle ilgili görüşleri aşağıda yer verilmiştir.

Erdem Öden: Arkadaşlarımızla şiir oluşturduk. Sabah kalkınca ellerimizi ve yüzümüzü yıkayacağımızı söyledik. Tırnaklarımız uzayınca keseceğimizi söyledik. Dişlerimizi yemek yiyince fırçalayacağımızı söyledik. Vücudumuz kirlenince banyo olacağımızı söyledik.

Halil Özcan: Öğretmenimiz temizliğin önemini anlattı. Tırnak kesmenin önemini anlattı. Sağlık ve temizlikle ilgili şarkı bulduk. O yüzden çok sevdim.

Mert Acar: Bugün işlediğimiz konuları işledik çok neşeli geçti. Sonra geçen sene yaptığımız gibi şarkı bulduk. Başlığı sağlık ve temizlik idi. Şarkıyı hemen ezberledim. Çok heyecanlı geçti. Çok heyecanlandım.

Hüseyin Alan: Bugün hayat bilgisi dersinde şiir yazdık öğretmenimiz arkadaşlarımızı kaldırdı. Neler yaptığımızı söyletti. Tuvaletten çıkınca ellerimizi yıkamalıyız. Yemek yerken ve yatarken dişlerimizi fırçalamalıyız. Sabah uyanırken elimizi yüzümüzü yıkamalıyız.

Mine Sayın: Okula gittim. Andımızı okuduk. Sınıfa girerken çok ama çok sevinmişim. Çünkü sağlıklı büyüyelim ünitesinde çok güzel eğleniyoruz. Neden diyorsanız öğretmenimiz hep ama hep slayt makinesini getiriyor. Bizde slayt makinesinden hep ama hep güzel şeyler seyrediyoruz. Bugün öğretmenimiz slayt makinesini getirmemişti. Kitaptan sağlıklı büyüyelim ünitesini okuduk. Ondan sonra aklımızdan şarkı yazdık. Ondan sonra tenefüs oldu.

Oğuzhan Artık: Bugün hayat bilgisi dersinde sağlık ve temizlik şiirini ürettik. Bu ürettiğimiz şiiri bir iki kere söyledik.

Yusuf Esen: Bugün günlerden Cuma bugün sınıfımızda temizliğin önemini öğrendik. Dişlerimizin önemini anlattı. Tuvaletten önce ve sonra ellerimizi yıkamayı öğrendik. Kendimiz sınıfça şiir ürettik.

Hüseyin Koçdemir: Bugün biz hayat bilgisi dersinde biz bir şarkı ürettik. Şarkımızın adı ise sağlık ve temizliktir. Öğretmenimiz bizlere sağlığın ve temizliğin önemini şöyle anlattı. Tırnaklarımızı kesmeliyiz. Ellerimizi yıkamalıyız, yemekten önce ve yemekten sonra dişlerimizi fırçalamalıyız dedi.

Rabia Alimdar: Bugün hayat bilgisi dersinde sağlığın önemini anlattık. Bir gün elimizi yüzümüzü yıkamazsak banyo yapmazsak dişlerimizi fırçalamazsak ne olur diye konuştuk. Sonra dersimiz bitiyordu. Sora dersimiz bitmeden kendi aklımızdan bir şarkı yazdık tahtaya. Şarkımızın adı sağlık ve temizlikti. Dersimiz çok eğlenceli ve güzel geçti. Burada dersimiz sona erdi.

Gonca İnan: Bugün ilk dersimiz hayat bilgisiydi. Hayat bilgisi dersinde ünitemiz sağlık ve temizlikti. Sağlık ve temizlik dersinde dişlerimizi düzenli fırçalamalıyız. Okula gelmeden giysilerimizi giysi fırçaları ile temizlemeliyiz. Okula gelmeden dişlerimizi fırçalamalıyız. Öğretmenimiz sağlık ve temizlik ünitesiyle şiir yazdırdı.

Burak Kurşunoğlu: Bugün hayat bilgisi dersinde çok şey yaptık. öğretmenimiz bize sağlığın ve temizliğin önemini anlattı. Sonra öğretmen aklımızdan şarkı yazalım dedi. Sonra şarkımızın adı sağlık ve temizlikti.

Hilal Kaygısız: Bugün hayat bilgisi dersinde bir şiir yazdık. Sağlık, temizlik ve düzenle ilgiliydi. Saçımız, tırnağımız ellerimiz yüzümüz ile ilgiliydi.

Melike Topaçlar: İlk biz hayat bilgisi dersinde sağlıklı büyüyelim konusunu işledik. Temizliğin konusunu işledik. Şiir yazdık. Çok mutlu oldum. Burada dersimiz sona erdi.

Cihan Tuna: Bugün günlerden Cuma idi. Bugün hayat bilgisi dersinde şunları yaptık. öğretmenimiz sağlık ve temizlikle ilgili şiir yazdık. Sağlığımızın önemini ve dişlerimizin önemini öğrendik.

Duygu Güvenç: Bugün hayat bilgisi dersinde sağlıklı büyüyelim ünitesinden sağlık ve temizlik ile ilgili şiir yazdık. Sonradan zil çaldı.

Edanur Aydemir: Okula gittim andımızı söyledik. Sınıfa doğru ilerledik. Sınıfta hayat bilgisinden temizliğin önemini anlattık. Sonradan sağlıklı büyüyelim ünitesinde bir şiir ürettik. Sonra günlüğümüzü yazdık.

Ramazan Gültekin: Bugün hayat bilgisi dersinde sabah kalkınca ne yapacağımızı anlattık ve çok şeyler öğrendik ve şarkı yazdık bizde söyledik. Çok güzel şarkı yazdık çok güzeldi ve öğretmenimiz isterseniz yazabilirsiniz dedi.

Özge Suruş: Biz bugün sınıfta sağlıklı büyüyelim ünitesini tekrar ettik. Yemeklerden önce ve yemeklerden sonra dişlerimizi fırçalamalıyız. Yoksa yemek parçacıkları dişlerimizin arasında kalır ve dişlerimizin çürümesine neden olur.

Tuvalete girmeden elimizi yıkamalıyız. Tuvaletten çıkarken tuvalet kağıdı kullanmalıyız ve sifonu çekmeliyiz. Tırnaklarımız uzayınca tırnaklarımızı kesmeliyiz. Tırnaklarımızı kesmezsek tırnaklarımızın içine mikrop dolar. Yemek yerken bu mikroplar ağızımıza gelir.

Enes Ekşi: Öğretmenimiz temizliğin önemini anlattı. Sonra dişlerimizle ilgili bilgiler öğrendik. Sağlıklı büyüyelim ünitesinden şarkı ürettik.

Abdullah Koçdemir: Bugün biz hayat bilgisi dersinde biz çok mutluyduk. Sonra öğretmenimiz bize şiir üretelim dedi. Sonra biz şiiri ürettikten sonra bir kere okuduk. Sonra bizde çok çok hayat bilgisinde çok mutluyduk. Sonra bizde hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz bize dişlerimizin önemini sonrada tuvaletten önce ve sonra ellerimizi yıkamalıyız.

Neslihan Ünal: Bugün sınıfımızda şarkı yazdık. Sonra hep beraber okuduk. Sonra günlük yazmaya başladık.

Emre Azar: Bugün biz sınıfta hayat bilgisinde şarkı oluşturduk. Sonra o şarkıyı tekrar ettik. O şarkının adı sağlık ve temizliktir. Bugün çok mutluyum.

Berkan Çakır: Hayat bilgisi dersinde sabah kalkınca ne yapacağımızı anlattık ve çok şeyler öğrendik. Sonra öğretmenimiz bize şarkı öğretti.

Semra Acar: Ben bugün çok sevinmişim. Çünkü sağlıkla ilgili bir şiir yazmıştık. Şiirin adı sağlık ve temizlikti.

Özlem Demir: Öğretmenimiz hayat bilgisi dersinde temizlik ile ilgili konular anlattı bizde onu dinledik. sonra sağlık ve temizlikle ilgili şarkı hazırladık yazdıktan sonra şarkıyı hep beraber söyledik.

Tugay Bayram: Birinci ders çok mutluydum şarkı uydurduk öğretmenimiz herkese söz hakkı verdi. Şarkının sözlerini söyledi. Hep beraber bulduğumuz şarkıyı söyledik dersimiz müzik dersi gibiydi.

Gökhan Uçan: Bugün bir şiir kurduk. Şiirin adı sağlık ve temizlikti. Ama şiir çok güzeldi. Şiiri çok beğenmişim bir kere okuduk. Bu şiir konusunda temizlik konusunu tekrar etmiş olduk.

Ezgi Asa: Bugün sağlıklı büyüyelimle ilgili mesela kulağımızı haftada 1 kere temizleyelim dedik. Dişlerimizle ilgili de günde dişlerimizi 3 defa fırçalamalıyız

dedik. Bir de tuvalete girmeden ve girdikten sonra ellerimizi sabunla yıkamalıyız. Zile az kala öğretmenimiz ve arkadaşlarımızla sağlıklı büyüylemle ilgili şarkı yaptık.

Elif İbiş: Cuma günü öğretmenimiz bize şunları söylemişti. Sağlıklı büyüylem ünitesinden şarkı oluşturalım demişti. Şarkının adı da sağlık ve temizlik idi. Bu şarkıda sağlıklı olmamız için ne yapmamız gerekenler şarkıda yazıyordu. Ben bu şarkıyı çok sevmişim. İşte Cuma günkü hikayem bunlar.

10.Gün Yapılan Uygulamalar

İşleniş: Bu dersimizde dinlemenin sağlığımız için öneminden bahsedildi. Çocuklara gün boyunca koşup, oynadıklarını yorulduklarını, sürekli güç harcadıkları söylendi. Yeniden güç kazanmaları için dinlenmeye ihtiyaçları oldukları söylendi. Uykunun vücudumuzun gelişmesi için neden gerekli olduğu anlatıldı. En az 10-12 saat uyumaları gerektiği söylendi. Dinlenmenin başka yolları da olduğu söylendi Kitap okumak, müzik dinlemek, oyun oynamak bunlardan birkaçı olduğu ifade edildi. Dinlenmenin sağlığımız için önemini anlatan bir slayt gösterisi sunuldu. Eğitim CD 'den konu izlettirilip görüntüler üzerinde öğrenciler konuşturuldu. Dinlenme yollarının neler olduğu sorularak sınıfta öğrenciler tarafından canlandırılma çalışması yaptırıldı. Vücudumuzun dinlenme yollarından biride müzik dinlemek olduğu söylendi. Çocuklara klasik müzik dinlettirildi. Öğrencilerin neler hissettikleri soruldu. Sınıfta uykusuna dikkat etmiş iyice dinlenmiş birisi ile uykusuna dikkat etmemiş dinlenmemiş bir kişinin konuşmaları sınıfta canlandırıldı. Öğrencilere vücutlarını dinlendirdiklerinde ve dinlendirmediklerinde neler hissettikleri sorularak mimiklerle canlandırmaları sağlandı. Bir gün içinde ne zaman dinlenip ve çalışacağımız zamanların sıralaması yaptırıldı. Dinlenmek amacıyla teneffüste hangi oyunları oynadıkları soruldu. Öğrencilerin işlenmiş olan dersle ilgili düşünceleri aşağıda verilmiştir.

Cihan Tuna: Öğretmenimiz ilk ders slayt makinesini getirdi. Dinlenme, uyku, spor ve oyun oynamanın önemini anlattık. Öğretmenimiz klasik müzik açtı. Bizde gözlerimizi kapadık uyumuş şekli aldık.

Elif Çelik: Öğretmenimiz silayt makinesini getirdi. Öğretmenim silayt makinesini açtı. Silayt makinesinden ders işledik. Vücudumuzu dinlendirmek için uyumak gerekir.

Hüseyin Alan: Bugün biz hayat bilgisi dersinde sağlıklı büyüyelim ünitesini işledik. Öğretmenimiz sınıfa slayt makinesi getirdi. Sağlıklı büyüyelim ünitesi ile ilgili uyku, spor, dinlenme, çalışmak konusunu işledik.

Tugay Bayram: Öğretmenimiz slayt makinesi getirdi çok güzeldi spor yapan, top oynayan sek sek oynayan çocukları gösterdi dersimiz çok güzeldi.

Enes Ekşi: Öğretmenimiz slayt makinasından bize sağlıklı büyüyelim ünitesini öğretmenimiz uyku, spor, dinlenme ve oyun oynamak ile ilgili bilgiler öğretti.

Elif Karaca: İlk başta sağlıklı büyüyelim konusunu işledik. Dinlenme, uyku, oyun ve spor bunları işledik. Sonra dinlenme konusunu işledik. Sonra uyku konusunda konuşma yaptık.

Berkaycan Duman: Bugün yine öğretmenimiz slayt makinasını getirdi. Slayt makinasından sağlıklı büyüyelim ünitesini işledik. Slayt makinasından dinlenme ile konular anlattı. Çok sevindim.

Özge Suruş: Bugün öğretmen sınıfa slayt makinası getirdi. Yine ünitemizi işledik. Sağlıklı büyüyelim ünitesini tekrar ettik. Oyun oynayarak, spor yaparak, kitap okuyarak, radyo dinleyerek, resim yaparak dinlendiğimizi anlattık.

Gonca İnan: Bugün hayat bilgisi dersinde konumuz uyku, oyun, dinlenme ve eğlenme konusunu işledik. Uyku, oyun, dinlenme ve eğlenme konusunda uyku uyumak, oyun oynamak, dinlenme çok önemlidir. Günde bir defa spor yapmalıyız. Okulda tenefüs olduğunda mutlaka oyun oynamalıyız. Okuldan eve gelince mutlaka bir saat uyumalıyız. Okuldan eve gelince biraz dinlenmeliyiz. Okuldan eve gelince biraz da eğlenmeliyiz. Hayat bilgisi dersinde çok sevindim.

Rabia Alımdar: Bugün hayat bilgisi dersinde yeni bir konu işledik. Konumuzun adı dinlenme, uyku ve spor. Öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Duvara yansıttı. Biz duvardan izledik. Öğretmenimiz yanında müzik açtı. Müzikle beraber onları izledik. Dersimiz çok güzel geçti. Dersimiz burada sona erdi.

Gökhan Uçan: Hayat bilgisi dersinde uyku, dinlenme, spor ve oyunun önemlerinden bahsettik. Ama çok sevindim. Çokta güzel ders işlemiştik.

Ayşenur Reyan: Bugün hayat bilgisi dersinde yeni bir konu işledik. Öğretmenimiz öbür ders slayt makinesini getirdi. Sonra müzik açtı ve bizler dinledik. Sonra bilgisayarda ünitemizi gördük. Sonra dersimiz sona erdi.

Neslihan Ünal: Bugün öğretmenimiz slayt makinası getirdi. Öğretmenimiz ünitemizi açtı. Bizde slayt makinasından ünitemizi izledik. Ben çok heyecanlandım. Ama daha bitiremedim. Sonra sağlıklı büyüyelimin önemini anlattık.

Emre Azar: Bugün öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Sonra öğretmenimiz sağlıklı büyüyelim ünitesini açtı. Sonra dinlenme, uyku, oyun ve spor ünitesini işledik. Sonrada biz gözlerimizi kapadık. Öğretmenimiz bize şarkı açtı. Çok mutluyum.

Ramazan Gültekin: Bugün öğretmenimiz bugün bize slayt makinesini getirdi. Bizde seyrettik. Çok güzel şeyler seyrettik sonrada çok güzel bilgiler öğrendik. Sonrada öğretmenimiz daha değişik bir visidi seyrettirdi. Çok güzel bir visidiydi. Çok sevindik. Uykunun ne işe yaradığını anlattık . oyunun ne işe yaradığını anlattık.

Abdullah Koçdemir: Biz ilk gün geldiğimizde spor, uyku, kitap okumak, müzik dinlemekte bizim en iyi bir dinlenmektir. Sonrada çok eğlendik. Ondan sonra öğretmenimiz bize çok şeyler yaptırdı. Öğretmenimiz bize sağlıklı büyüyelim ünitesinden işledik. Sonrada öğretmenimiz bize bir şarkı dinletti. Sonra bize siz neler hissettiniz dedi.

Halil Özcan: Slayt makinasından gözlerimizi kapatarak klasik müzik dinledik. Neler hissettiklerimizi anlattık. Dinlenme, oyun, uyku onların bizi dinlendirdiğini anlattık. O yüzden çok sevindim.

Muhammet Ali İçin: Dinlenmemizi anlattık. Müzik dinleyerek ,uyumak, spor yapmak gibi şeyler insanı dinlendirir. Spor yaparsak güçleniriz. Sağlıklı besleniriz. Oyun oynayarak dinleniriz.

Semra Acar: Biz bugün sağlıklı büyüyelim ünitesinden dinlenme, uyku, oyun ve spor konusunu işlemiştik. Çok sevinmişim. Çünkü öğretmenimiz slayt makinesini getirmişti. Çok sevinmişim.

Edanur Aydemir: Okula gittim andımızı söyledik. Sınıfa doğru ilerledik. Hayat bilgisinden öğretmenimiz slayt makinasıyla uyku, oyun,spor ve dinlenme ünitesini işledik. Öğretmenim slayt makinesinden zambaktaki sağlıklı büyüyelim ünitesini tekrar ettik.

Hüseyin Koçdemir: Bugün biz hayat bilgisi dersinde sağlıklı büyüyelim ünitesini işledik. öğretmenimiz sınıfa slayt makinesi getirdi. Sağlıklı büyüyelim ünitesi ile ilgili uyku, spor, dinlenme, çalışmak, müzik dinlemek .

Ramazan Göleç: Öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Öğretmenimiz slayt makinesini açtı. Ve izledik. Öğretmenimiz zambaktan bir şeyler izlettirdi. Ben çok sevindim. Öğretmenimiz sağlıklı büyüyelim ünitesini izlettirdi. Öğretmenimiz bir şarkı açtı ve uyuyun dedi. Dinlenme, uyku, sporun önemini anlattı.

Yusuf Esen: Öğretmenimiz sınıfımıza bilgisayar, slayt makinesi getirdi. Sağlıklı büyüyelim ünitesini izledik. Uyku, spor, oyun oynamanın güzelliklerini öğrendik. Bütün gün oynadığımızda güçleri uyku, spor ve oyunla kazanırız. Okulda yazı yazdığımızda uyku ile güçlerimizi kazanırız.

Erdem Öden: Öğretmenimiz sınıfa slayt makinesi getirdi. Günde kaç saat uyuyacağımızı öğrendik. Dengeli besleneceğimizi öğrendik. Güneş altında çok kalmayacağımızı öğrendik.

Mine Sayın: Bugün okula gittim. Andımızı okuduk. Sınıfa girerken çok ama çok mutluydum. Çünkü cumartesi ve Pazar tatilinde arkadaşlarımı çok özlemiştim. Öğretmenimiz slayt makinesini getirmişti. Slayt makinesinden sağlıklı büyüyelim ünitesini işledik. Bugünkü dersimiz çok ama çok güzel geçmişti.

Özlem Demir: Bugün hayat bilgisi dersinde spor, müzik, kitap okumanın, temiz havanın sağlığımızı daha çok önem verir. Bugün çok sevinçliydim.

Ahmet Türker: Öğretmen ilk ders slayt makinesini getirdi. Sonra öğretmen beslenme ile ilgili önemini anlattı. Sonra öğretmen uyku, spor, oyun oynamanın önemini anlattı.

11. ve 12.Gün Yapılan Uygulamalar

İşleniş: Bu dersimizde oyun ve spor yapmanın yararları anlatıldı. Çocuklara söz verilerek oyunun sağlığımız için önemi üzerinde konuşuldu. Sporun vücudumuzdaki organları nasıl geliştirdiği konusunda öğrencilere bilgi verildi. Spor yaparken ve oyun oynarken nelere dikkat edilmesi gerektiği konusunda öğrencilere bilgiler verildi. Açık havada oyun oynamanın, spor yapmanın ve güneş ışınlarından faydalanmanın önemini anlatan bir slayt gösterisi sunuldu. Bu konuyla ilgili olarak eğitim CD'si izlettirildi. Görüntüler üzerinde öğrencilerin konuşmalarına imkan sağlandı.Okul bahçesine çıkarılarak öğrencilerin güneşten faydalanmaları sağlandı. Sınıfta öğrenciler tarafından açık havada oyun oynamanın sağlığımıza faydalarını anlatan bir tartışma yaptırıldı. Güneş ışınlarının yararlarını ve zararlarını anlatan kısa bir listeleme çalışması

yaptırıldı. Çocuklara "Sağlığımıza uygun olmayan bir çevrede bulunduğunuzda neler hissediyorsunuz?" diye soru sorularak görüşleri alındı. "Sağlığımıza uygun temiz havalı bir yerde spor yaptığınızda neler hissediyorsunuz?" diye soru sorularak öğrencilerin hissettikleri düşünceleri soruldu. Öğrenciler hissettikleri düşüncelerini mimikleriyle yansıtmışlardır. Öğrencilerin dersin işlenişi ile ilgili görüşleri aşağıda yer verilmiştir.

Neslihan Ünal: Bugün öğretmenimiz sınıfa slayt getirdi. Bizde slayttan sağlıklı büyükelimin önemlerini anlattık. Ben parmağımı kaldıramadım çünkü utandım. Sonra güneşin yararlarını ve zararlarını anlattık. Kirli havalarda durmamamızı anlattık. Temiz havalarda durmalıyız. Temiz havada oyun oynarız. Sağlıklı olmamız için temiz havada oyun oynamalıyız.

Berkaycan Duman: Bugün öğretmenimiz yine slayt makinesini getirdi. Slayt makinesinden sağlıklı büyükelim ile ilgili sorular gösterdi. Dinlenmenin yararlarını anlattı çok sevindim ve heyecanlandım.

Burak Uğur: Salı günü her zaman ki gibi öğretmenimiz slayt makinasını getirmişti. Slayt makinasından sağlıklı büyükelim ünitesinden dinlenme, uyku, oyun ve spor konusunu izlemiştik.

Ramazan Göleç: Bugün ilk derste hayat bilgisinden işledik. Öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Ve bende çok çok sevindim. Öğretmenimiz slayt makinesini açtı. Ve bizde izledik. Ve orada çocukları bol bol gördük ikincisi çocuklar radyodan şarkı dinliyordu.Üçüncüsü ise uyuyordu enerji alıyormuş. Dördüncüsü ise oyun oynuyorlarmış. Güç kazanıyorlarmış. Beşincisi ise spor yapıyorlardı.

Havva Tuncer: Öğretmenimiz sınıfa slayt makinesi getirdi. Slayt makinesiyle sağlıklı büyükelim ünitesini işledik. Öğretmenimiz onla ilgili sorular sordu.

Cihan Tuna: Dinlenme, uyku, oyun ve sporun önemini anlattık. Dinlenirsek ,uyursak, oyun oynarsak ve spor yaparsak sağlıklı ve uzun yaşayabiliriz. Bunların yanında öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Slayt makinasında şunları yaptık. Sağlıklı büyükelimden slayt gösterisi izledik. Slayt gösterilerinde şunları izledik. Çocuk uyuyor, okul bahçesinde oyun oynarken gördük ve iki tane erkek öğrenci voleybol oynuyorlardı.

Mine Sayın: Okula gittim. Andımızı okuduk. Sınıfa girdik . Öğretmenimiz slayt makinesini getirmiş. Ben çok ama çok sevinmişim. Çünkü öğretmenimiz slayt makinesini getirdiğinde çok güzel ders işliyoruz. Bugün hayat bilgisi dersinde sağlıklı büyüyelim ünitesini işledik. Sağlıklı büyüyelim ünitesinde uyku, oyun ve spor sağlıklı bir dünya gibidir. Öğretmenimiz sağlıklı büyüyelim ünitesinde sağlık yaşam diyordu.

Elif Karaca: Biz sağlık konusunu işledik. Dinlenme konusunu işledik. Sonra oyunun nasıl bir şey olduğunu işledik. Ve spor konusunu işledik.

Enes Ekşi: Biz kitap okurken öğretmenimiz slayt makinesini çalıştırıyordu. Öğretmenimiz bize dinlenmenin önemini anlattı. Öğretmenimiz bize sorular sordu. Biz de o soruları bulduk. Öğretmenimiz uyku, dinlenme ve spor konularını işledik. Günde en az 10-12 saat uyumalıyız.

Kevser Narin: Bugün öğretmenimiz bize slayt makinesini getirdi. Sağlıklı olalım ünitesini işledik. Ve sağlıklı olmak için kendimize çok ama çok bakmalıyız.

Gonca İnan: Bugün okula geldim. İlk dersimiz hayat bilgisiydi. Hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Bilgisayarı getirdi. Slayt makinesinden dinlenme, uyku, spor, oyun konusunu işledik. Öğretmenimiz sorular sordu bizde cevapladık.

Mert Acar: Bugün yine öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Sağlıklı büyüyelim slaytını izledik. Her gün gelen slayt makinesini çok sevdim. Uyku, oyun, spor konusunu işledik. Çok sevindim ve çok heyecanlandım bugün çok güzel geçti.

Rabia Alımdar: Bugün hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Hayat bilgisi kitabından bir okuma parçası okuduk. Slayt makinesinden görüntüleri izledik. Dersimiz çok güzel geçti .burada dersimiz sona erdi.

Özge Suruş: Biz bugün sınıfta dinlenme, uyku, oyun ve spor konusunu işledik. Güneşin yararlarını anlattık. Güneşin yararları kemiklerimizi güçlendirir. En az 10-12 saat uyumamız gerekir. Fazla güneşli yerlerde oynamamalıyız. Yoksa başımıza güneş geçer.

Abdullah Koçdemir: Bugün biz hayat bilgisi dersinde sağlıklı büyüyelim ünitesini işledik. Sonra öğretmenimizde bize hayat bilgisi dersinde bize yinede bize çok şeyler kazandırdı. Sonra bizlere çok sevgi ve saygı ve de çok sevdirdi. Yine bizler çok mutlu olduk.

Ayşenur Reyhan: Bugün hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Sonra slaytları izledik. Onlar hakkında konuştuk. Öğretmenimiz bizlere soru sordu. Biz parmak kaldırdık ve söz verdi. Ve sonra dersimiz sona erdi.

Muhammet Ali İçin: Uyku, oyun oynamak, spor yapmak ,dinlenme konusundaki şeyleri okuduk. Sonra öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Ondan dinlenme spor yapmanın uyumanın oyun oynamanın önemini anlattık.

Emre Azar: Bugün öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Sağlıklı büyüyelim açtı. Bizde slayttan sağlıklı büyüyelim izledik. Sonra öğretmenimiz bize sağlıklı büyüyelimden sorular sordu. Biz de cevap verdik.

Erdem Öden: Öğretmenimiz sınıfa slayt makinesi getirdi. Günde kaç saat uyuyacağımızı öğrendik. Oyun oynayacağımızı öğrendik. Yorulduğumuzda dinleneceğimizi öğrendik. Öğretmenimiz bize sağlıklı büyüyelim ünitesinden sorular sordu. Dinlenme, uyku, oyun ve spor adlı bir parçayı okuduk. Çok heyecanlıydım.

Ramazan Gültekin: Öğretmenimiz bugün de slayt makinesini getirmiş. Bizde seyrettik. Sonrada uykunu önemini işledik. Sonrada sporun önemini işledik. Sonra slayt makinasından slaytı değiştirdi. Sonrada oyunun önemini işledik sonrada çok güzel şeyler gördük. Her şey çok güzeldi. Öğretmenimiz yine arkadaşlarımızı konuşturdu. Çok güzel sorular sordu.

Burak Kurşunoğlu: Bugün öğretmen yine slayt makinesini getirmişti. Dinlenme, oyun, uyku ve sporu tekrar işlemiştik. Sonra öğretmen sorular sordu ve sonra zil çaldı. Ve ders bitti.

Tugay Bayram: Öğretmenimiz makine getirdi. Çok güzeldi güneşin yararlarını, zararlarını anlattık, sporun yararlarını anlattık. Canım öğretmenimiz bunları yaptırdı.

Gökhan Uçan: Bugün hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz slayt makinesini getirmişti. Ama biraz okuma yaptık. sonrada slayt makinesinden ünitemizi izledik. Öğretmenimiz dinlenme, uyku, oyun ve sporun önemi ile ilgili sorular sordu.

13.Gün Yapılan Uygulamalar

İşleniş: Bu dersimizde beslenme ve sağlık kurallarının neler olduğu konusu anlatıldı. Çocuklara evlerinde hangi yiyecekleri yedikleri sorulmuş ve söz almak isteyenlere söz verildi. Öğle yemeğinde, akşam yemeğinde ve sabah kahvaltısında yediğimiz yiyeceklerin hepsine besin denildiği belirtildi. Öğrenciler tarafından öğle,

akşam yemeklerinde neler yediklerini anlatıldı. Dengeli ve sağlıklı beslenmek için tüm yiyeceklerden yememiz gerektiği söylendi. Yemek yemeden önce nelere dikkat etmemiz gerektiği söylendi. Yemekte uymamız gereken görgü kuralları çocuklara bulduruldu. Konuyla ilgili besin maddeleri sınıfa getirildi. (Zeytin, peynir, bal, süt, yumurta, reçel, meyve, sebzeler...) Bu besin maddeleri çocuklar tarafından incelendi. Yemekte uyulması gereken görgü kurallarına ve beslenmeye ilişkin bir slayt gösterisi öğrencilere sunuldu. Eğitim CD'si izlettirilmiş ve görüntüler üzerinde çocukların konuşmalarına fırsat tanındı. "Yemekte görgü kurallarına uymayan birisi gördüğünüzde neler hissediyorsunuz?" diye soru sorularak öğrencilerin görüşleri alındı. "Dengeli ve sağlıklı beslenmezsek ne gibi sonuçlar ortaya çıkar?" diye soru sorularak öğrencilerin fikirleri alındı. Dengeli beslenme ve dengesiz beslenme ile ilgili bir tablo oluşturuldu. Aralarındaki farklar anlatıldı. Öğrencilerin bu yapılan çalışmalarla ilgili görüşleri aşağıda verilmiştir.

Yusuf Esen: Günlerden Çarşamba öğretmenimiz sınıfımızda televizyon açtı. Sağlıklı büyüyelim ünitesinden beslenme konusunu işledik. Dengeli beslenme dengesiz beslenmeleri öğrendik. Öğrendiklerimizi tahtaya yazdık. Yemek yerken kurallarımızı öğrendik.

Erdem Öden: Arkadaşlarımız beslenme ile ilgili bir parça okudu. Yemek yerken konuşma yapmayacağımızı öğrendik. Her yemekten yeteri kadar yiyeceğimizi öğrendik. Yemek yerken ağızımızı şapırdatmayacağımızı öğrendik. Yararlı yiyeceklerden yiyeceğimizi öğrendik. Yemek yerken kurallara uyacağımızı öğrendik. Öğretmenim bize televizyonda nasıl besleneceğimizi izletti. Dengeli beslenmede neler yiyeceğimizi öğretmenimiz tahtaya yazdı. Dengesiz beslenmede neler yemeyeceğimizi söyledik. Öğretmenimiz tahtaya yazdı. Dersimizde çok seviniydim.

Cihan Tuna: Bugün günlerden Çarşamba idi. Beslenme ile ilgili kitap okudu arkadaşlarımız. O arkadaşlarımızın adı Rabia, Ayşenur ve Ramazan idi. O arkadaşlarımız çok sesli okumadılar orta sesle okudular. Biz sınıftakilerle çok sevindik. Öğretmenimiz sabah, öğle, akşam neler yediğinizi söyleyin dedi bize. Bizde söyledik öğretmenimize sabah, öğle, akşam yemeklerinde neler yediklerimizi. Ben akşam yemeğinde makarna ve pilav ile domates yediğimi söyledim. Bunların yanı sıra öğretmenimiz televizyonu açtı. Yeni yerden izledik. bu seferki beslenme ile ilgiliydi.

Burak Uğur: Çarşamba günü öğretmenimiz sınıfa geldi. Öğretmenimiz tahtaya şunları yazdı. Dengeli beslenme, dengesiz beslenme dengeli beslenmenin yanına çizgi çizdi. Dengeli beslenmenin yararını dengeli beslenmenin altına yazdı. Dengesiz beslenmenin altına dengesiz sağlığın nasıl olduğunu yazmıştı. İşte bugün okulda yaşadıklarım bunlar. Şunu unutmayın hayat bilgisi dersinde çok sevinçliydim.

Ramazan Göleç: Bugün ilk derste öğretmenimiz hayat bilgisi kitaplarınızı çıkarın dedi. Ve öğretmenimiz 3 kişiye okuttu. Öğretmenimiz tahtaya dengeli beslenme yazdı. Dengeli beslenmede yağ, bal, süt yumurta peynir, kuru üzüm, reçel, zeytin salça, sebze ve meyveler yazdı. Dengesiz beslenme ise çok kola içmek, çok şeker yemek, çok çay içmek, çok çitos yemek, abur cubur yemek çikolata yemek yazdı. Ve bende çok sevindim.

Gökhan Uçan: Bugün hayat bilgisi dersinde beslenme ile ilgili öğretmenimiz tahtaya dengeli beslenmenin ve dengesiz beslenmenin olduğu yiyecekleri yazdı. Tahtaya yazdıktan sonra visidiyi açtı. Sağlıklı büyüyelim ünitesini biraz izledik.

Burak Kurşunoğlu: Bugün güzel bir gündü. Öğretmen televizyondan sağlıklı büyüyelim ünitesini açtı. Sağlıklı büyüyelim ünitesinden beslenme konusunu açmıştı. Öğretmen sonra sorular sordu. Sorulardan bir tanesi şöyleydi. Sabahları hangi yemekleri yiyorsunuz? İkinci soru şöyleydi. Öğlenleri hangi yemekleri yiyorsunuz? Üçüncü soru şöyleydi. Akşamleyin neler yiyorsunuz? Bütün soruların cevaplarını verdikten sonra öğretmen yine televizyonu açtı. Bugün hayat bilgisi dersi çok güzeldi.

Mert Acar: Bugün kitap okuduk. Çok güzel okudular. Bana gelirse diye çok heyecanlandım. Ama bana sıra gelmedi. Çok üzüldüm. Dengeli beslenmeyi işledik. Olsun kitap okumadım ama sorulara cevap verdim. Sorulara cevap verdim diye çok sevindim. Sonra öğretmenimiz tahtaya bir şeyler yazdı. Dengeli ve dengesiz beslenme yazdı. Sonra zambaktan birkaç şey izledik. Böylece dersimiz bitti.

Abdullah Koçdemir: Biz bugün arkadaşlarımızla tartıştık. Öğretmenimiz bizlere çok iyisiniz dedi. Sonra öğretmenimiz akşam, öğleyin, sabahleyin ne yediğimiz sordu. Sonra bizler sabahleyin yumurta, zeytin, peynir, salça, sebze ve meyveler yediğimizi söyledik. Sonra bizlere televizyon açtı.

Aylin Çetin: Ben bugün okula gittim. Dengeli beslenelim anlattık. Çok kola içmemeliyiz yazdık. Sonra abur cubur şeyler yememeliyiz. Sonra çikolata yememeliyiz yazdık.

Özlem Demir: Bugün hayat bilgisi dersinde dengeli beslenme ile okuma yaptık. Okuma yaparken öğretmenimiz şunu anlattı. Abur cubur yemeyin dedi. Sağlıklı olmazsak hasta olabiliriz dedi.

Hilal Kaygısız: Bugün dengeli beslenme hakkında sorular sordu öğretmenimiz . kahvaltıda, öğleyin, akşamları neler yediğimizi sordu.

Halil Özcan: Öğretmenimiz sabahleyin yemekte neler yediğimizi sordu. Bazılarımız başka şeyler yaptı ve dersi dinlemedi. Bazılarımız derse katıldı. Öğleyin ne yemekler yediğimizi sordu. Akşam yemekte neler yediğimizi de sordu. Yemekte nelere dikkat etmemiz gerektiğini söyledik. Dengeli beslenme ve dengesiz beslenmenin önemini anlattık. Bu yüzden çok sevindim.

Emre Azar: Bugün öğretmenimiz sabahleyin ne yaptığınızı söyleyin dedi. Biz de sabah kahvaltısında ekmek, zeytin, peynir, süt, yumurta yediğimizi anlattık. Bazı arkadaşlarımız sabahleyin yediklerini anlattı. Sonra yine öğlenleyin yediğimizi anlattık. Akşam yemeğinde neler yediğimizi anlattık.

Mine Sayın: Okula gittim. Andımızı okuduk. Öğretmenimiz slayt makinesini getirmemişti. Biz çok ama çok şaşırдық. Bugün hayat bilgisi dersinde sağlıklı büyüyelim ünitesini işledik. Sağlıklı büyüyelim ünitesinde beslenme konusunu işledik. Beslenme konusunu işlerken çok ama çok sevinmişim.

Berkaycan Duman: Öğretmenimiz bugün televizyondan sağlıklı büyüyelim olan konuları gösterdi. Sabah yemeğinde yediklerimizi sordu. Halil arkadaşımız yumurtalı sucuk yiyorum dedi. Çok sevindim. Ve çok heyecanlandım.

Semra Acar: Biz bugün hayat bilgisi dersinde dengeli beslenmenin önemini anlattık. Beslenirken görgü kurallarına uymalıyız. Dengeli beslenme ve dengesiz beslenmenin önemini ve yaralarını anlatmıştık.

Rabia Alimdar: Bugün hayat bilgisi dersinde sabah, öğle ve akşam ne yediklerimizi söyledik. Sonra öğretmenimiz tahtaya dengeli beslenme yiyeceklerini yazdı. Dersimiz çok güzel geçti. Burada dersimiz sona erdi.

Özge Suruş: Biz bugün sınıfta dengeli ve dengesiz beslenmenin önemini anlattık. Yemek yerken ağızımızdan ses çıkarmamalıyız. Kaşık, çatal, peçete kullanmalıyız. Dengesiz beslenmede kola içmemeliyiz. Bugün sınıfta çok mutluydum.

Elif Karaca: Hayat bilgisinde beslenme konusunu işledik. Beslenme konusunda biraz konuştuk. Beslenmenin nasıl olduğundan konuştuk.

Neslihan Ünal: Bugün tam sınıfa girerken öğretmenimiz hayat bilgisi kitabınızı açın 113 sessizce okuyun dedi. Dengeli beslenme ve dengesiz beslenmenin kurallarını yazdık. Ben yazarken çok heyecanlandım.

Ramazan Gültekin: Ben çok sevindim. Öğretmenimiz televizyon açtı. Televizyondan sağlıklı büyüyelim ünitesini izledik. Dengeli beslenmeyi tartıştık. Tahtaya sağlıklı olanla sağlıklı olmayan yiyecekleri yazdık. Sonra da zil çaldı.

Enes Ekşi: Öğretmenimiz bize televizyonu ayarlarken biz kitap okuduk. Öğretmenimiz televizyonu açtı. Bize televizyondan dengeli beslenmenin önemini gösterdi. Bir de dengesiz beslenmenin önemini gösterdi. Bazı arkadaşlarımız dengeli beslenmenin önemini anlattı.

Gonca İnan: Biz bugün hayat bilgisi dersinde dengeli beslenmenin önemini anlattık. Beslenirken görgü kurallarına uymamız gerektiğini öğrendik. Öğretmenimiz bize dengeli beslenmemizi söyledi. Öğretmenimiz bize dengeli ve dengesiz beslenmenin yararlarını ve önemini söyledi.

Havva Tuncer: Öğretmenimiz bugün dengeli beslenme ve dengesiz beslenmenin önemini anlattı. Dengeli beslenmede peynir, kuru üzüm, yumurta, reçel, süt, zeytin, bal, salça, yağ, sebze ve meyveler. Dengesiz beslenmede çok kola içmek, çok çitos yemek, abur cubur yemek, çikolata yemek. Ben dengeli beslenmeye çok sevindim. Ama dengesiz beslenmeye çok üzüldüm.

Melike Topaçlar: Yemek yerken ağızımızı şapırdatmamalıyız. Sonra ellerimizle yememeliyiz. Çata, kaşıkla yemeliyiz. Peçeteyle ağızımızı silmeliyiz. Süt, yoğurt, peynir, zeytin, reçel, yağ, çikolatalı ekmek, yumurta, salçalı ekmek, pekmez bunları yemeliyiz. Yemezsek büyüyemeyiz. Yerse çok büyürüz.

Ezgi Asa: Bugünkü dersimizde dengeli beslenmenin öneminden bahsettik. Sabah yiyeceklerimiz peynir, zeytin, yumurta, reçel, bal, yağ, süt sabah yiyeceklerimizdir. Bugünkü dersimde çok mutlu oldum ve sevindim.

14.Gün Yapılan Uygulamalar

İşleniş: Bu dersimizde yemekte uyulması gereken görgü kurallarının neler olduğu ve nasıl davranılması gerektiği konusunda öğrencilere bilgiler verildi. Çocuklar yemek yerken uyulması gereken kuralların anlatıldığı bir oyunu sınıfta canlandırıldı. Sınıfa getirilen tabak, çatal, bardak, peçete gibi malzemelerle bir sofraya hazırlandı. Öğrenciler yemekte uyulması gereken kuralların neler olduğunu arkadaşlarına anlatmışlardır. Bir başka oyunda da yemek yerken yapılmaması gereken davranışları sergilemişlerdir. Öğrenciler tarafından yapılan yanlış davranışlar bulunmuş ve doğrusu söylenmiştir. Bu canlandırma oyununda öğrenciler çok istekli davranmışlar ve dikkatlice arkadaşlarını dinlemişlerdir. “Çocuklara yemekte görgü kurallarına uyulmadığında neler hissediyorsunuz?” diye soru sorularak konuşmaları sağlandı. “Yemekte görgü kurallarına uyulduğunda neler hissediyorsunuz?” diye soru sorularak öğrencilerin görüşleri alındı. Yemekte uyulması gereken görgü kurallarının neler olduğu liste halinde hazırlanmış ve sınıf panosuna asıldı. Çevremizde bulunan insanların yemekte görgü kurallarına uyup uymadıkları konusunda öğrencilerin düşünceleri alındı. Kendi yaşantılarından örnek vermeleri sağlandı. Öğrencilere bu çalışmalar sırasında klasik müzik dinletildi. Fotoğrafları çekildi. Bu derse ilişkin öğrencilerin düşünceleri aşağıda verilmiştir.

Burak Kurşunoğlu: Bugün güzel bir gündü. Öğretmenin dün istedikleri şeyleri getirdik. Öğretmenin istediği şeyler şunlardı. Bir kaynamış yumurta iki peynir, zeytin domates, salatalık, sebze ve meyve getirdik. Okula getirdikten sonra ilk öğretmen yemek yerken yapılacak kuralları anlattı. Ve sonra yemeğimizi çıkardık.

Hilal Kaygısız: Bugün öğretmen kahvaltıda yediğiniz şeyleri getirin dedi. Okulda kahvaltı yaptık. Süt, peynir, reçel getirdik bir güzel de yedik.

Emre Azar: Biz bugün ekme, peynir, zeytin, süt, yumurta getirdik. Sonra hep birlikte yemeklerimizi yedik. Ama bir arkadaşımız yemek getirmemiş. Ama bizde ona yemek verdik. Yemeklerimizi yedikten sonra zil çaldı.

Erdem Öden: Bugün okula yiyecek getirdik. Öğretmenimiz arkadaşlarımızı çağırıp bir aile oluşturdu. Düzenli bir şekilde yemek yediler. Bir de düzensiz şekilde yemek yediler. Sonrada getirdiğimiz yiyecekleri çıkardık. Sonra getirdiğimiz yiyecekleri yedik. Dersimizde çok heyecanlandım.

Enes Ekşi: Bugün beslenmeyle ilgili bazı şeyler getirdik. Sonra öğretmenimiz bize beslenmeyle ilgili tiyatro hazırlamış. Sonra öğretmenimiz yemeklerinizi yiyin dedi. Bizde yemeye başladık. Bazı arkadaşlarımız ağzını şapırdattı. Bazıları da iyi yediler.

Ezgi Asa: Bugün sınıfa herkes sağlıklı büyüyelimle ilgili yiyecekler getirdi. Onların adları şunlardır. Domates, bal, zeytin, peynir, yağ ve sebze ve meyveler bugünkü yazım bu kadar.

Elif Karaca: Biz bugün öğretmenimiz beslenme ile ilgili bir oyun yaptırdı. 4 arkadaşımızı kaldırdı. Oyun yaptırdı. Çok mutlu olduk. Öğretmenimiz dünkü şeyleri getirdi. Getirdiklerinizi yiyin dedi. Ben çok neşeli oldum.

Burak Uğur: Perşembe günü iyi bir kahvaltı yapmış olduk. Okula zeytin, peynir, süt gibi şeyler getirmiştik. Öğretmenimiz yemek yemenin kurallarını anlatmıştı. Öğretmenimiz yemek yemenin kurallarını anlattıktan sonra getirdiğimiz yemekleri yemeye başlamıştık. İşte öğretmenimiz birinci derste yemek almayın diyordu ama kendisi birinci derste yemek yedirmişti bize.

Gökhan Uçan: Bugün haya bilgisi dersimiz için yiyecekler getirdik. Onlarla beslenmenin önemini işledik. Ondan sonra evden aldığımız yiyeceklerle 4 arkadaşımız prova yaptı.

Hüseyin Koçdemir: Bugün hayat bilgisi dersinde yemek yedik. Beslenme konusunu işledik. O derste çok sevinçliydim. Öğretmenimizle yemek yedik.

Melike Topaçlar: Bugün hayat bilgisi dersinde biz yemek yedik. O derste çok sevinçliydim. Çünkü o ders yemek yedik.

Cihan Tuna: Bugün günlerden Perşembe idi. Bugün hayat bilgisi dersinde şunları yaptık. yemek yedik ve yemekte ben şunları getirdim. Zeytin, peynir, normal ekmek, çikolatalı, ekmek, çatal, elbezi, elma, tabak ve meyve suyu, süt getirdim. Öğretmenimiz yemekteki kurallara göre yememizi istedi. Sınıfta tiyatro yaptık. yemek kurallarına uygun ve yemek kurallarına uygun olmayanla ilgili yaptık tiyatroyu.

Semra Acar: Biz bugün hayat bilgisinde beslenme konusunu işledik. Beslenme için sabah, öğle ve akşam yemeklerini saydık. Ve öğretmenimiz bizden görgü kurallarına uymamızı istedi ve bizde getirdik ve sonra getirdiklerimizi yedik.

Halil Özcan: Bugün beslenmeyle ilgili bazı yiyecekler getirdik. Görgü kurallarına uyararak ve görgü kurallarına uymayarak tahtada bir gösteri gösterdik. Sonrada görgü kurallarına uyararak getirdiklerimizi yedik. Bazılarımız görgü kurallarına uyararak bazılarımızda görgü kurallarına uymayarak yedi.

Kevser Narin: Bugün hayat bilgisi dersinde beslenme konusunu işleyeceğiz. Sonra biri anne oldu biri baba oldu. 2 de çocuk oldu. Sonra biz yemeklerimizi getirdik.

Yusuf Esen: Bugün günlerden Perşembe idi. Öğretmenimiz sınıfa birkaç yiyecek istedi sınıfımızda yedik. Görgü kurallarını öğrendik.

Berkaycan Duman: Bugün öğretmenimiz beslenmeyle ilgili konuları anlattı. Arkadaşlarımızı tahtaya kaldırdı. Sonra bizde sıramızda yemek yedik. Çok sevindim ve çok heyecanlandım.

Tugay Bayram: Öğretmenimiz zeytin, peynir, reçel, süt, sebze, meyve getirdik. Bunları yedik çok güzeldi. Çok sevindim. Seni seviyorum öğretmenim.

Umut Dişlon: Öğretmenimiz arkadaşlarımızı tahtaya kaldırdı. Beslenmeyle ilgili tiyatro yaptılar. Yemekleri yedik. Sonra ders bitti.

Özlem Demir: Bugün biz hayat bilgisi dersinde öğretmenimiz dedi ki birisi anne baba kardeş olacak. Sonra yemek yediler. Sonrada kalktılar. Sonra biz sıraların üstünde yemek yedik . Sonra zil çaldı.

Neslihan Ünal: Bugün hayat bilgisi dersinde bir oyun oynadık. Bir aile seçtik. Bir baba Mert oldu. Anne Ezgi oldu. Kız kardeş Ayşenur oldu. Sonra yemek yedik zil çalana kadar.

Abdullah Koçdemir: Biz bugün hayat bilgisi dersinde yemek yedik. Sonra bizler yemek yedikten sonra biz hayat bilgisi dersinde çok mutlu olduk. Hayat bilgisi dersinde çok mutluyduk.

Muhammet Ali İçin: Öğretmenimiz peynir, zeytin, reçel, elma, sebze meyve getirin dedi. Sonra getirdik. Öğretmenimiz bir tane aile seçeceğiz dedi. Sonra seçtik. Sonra onlar nasıl yiyeceğimizi gösterdi. Sonra öğretmenimiz yiyeceklerinizi çıkartın dedi. Sonra çıkartıp yedik.

Rabia Alimdar: Bugün hayat bilgisi dersinde kahvaltılık yiyecek getirdik. Yemeden önce bir aile oluşturduk. O aile ağzını şapurdatan, yemek yerken konuşan bir

aile odu. Sonra getirdiğimiz şeylerden yedik. Dersimiz çok eğlenceli geçti. Dersimiz burada sona erdi.

Özge Suruş: Bugün biz sınıfa beslenme ile ilgili bazı yiyecek ve içecek getirdik. Ve onla ilgili bir oyun oynadık. Sonra ise o malzemeleri yedik. Okula gelirken çok sevinçliydim.

Mine Sayın: Okula gittim. Andımızı okuduk. Sınıfa girerken çok ama çok sevinmişim. Çünkü öğretmenimiz yemek türü getirin demişti. Biz de sınıfa yemek türü getirdik.

Hüseyin Alan: Bugün hayat bilgisi dersinde yemek yedik. Beslenme konusunu işledik. Yemek yedik. Yumurta, süt, reçel, meyve , sebze ,ekmek, zeytin, peynir yedik.

Havva Tuncer: Süt, bal, reçel, yumurta, zeytin, peynir bunları istedi. Bunları birinci ders yedik. Ve sağlığımızın önemini anlattık.

Ayşenur Reyan: Bugün hayat bilgisi dersinde beslenme konusunu işledik. Beslenme getirdik. Sınıfımızda bir aile yemeğin görgü kurallarına uygun şekilde yemeyince görgü kurallarına uygun olarak yemek yemeği gösterdik. Görgü kurallarına göre yemek yedik.

Ramazan Göleç: Bugün ilk derste öğretmenimiz beslenme ile ilgili tiyatro yaptılar. Mert, Burak, Ayşenur, Ezgi tiyatro yaptılar. Ondan sonra öğretmenimiz getirdiğimiz yiyecekleri çıkartın dedi. Ve çıkardık . ve ondan sonra yedik. Zil sesi çaldı. Ve bende çok sevindim.

Gonca İnan: Biz bugün hayat bilgisi dersinde beslenme konusunu işledik. Beslenme ile ilgili arkadaşlarımız sınıfta tiyatro yaptılar. Daha sonra beslenmemizi çıkarıp kurallara uygun olarak yedik.

Öğrencilerle birlikte yaptığımız son çalışma ise bir hikaye tamamlama üzerinedir.Ahmet Gümüş'ün yazmış olduğu hikaye öğrencilere okundu. ‘‘Bu hikayeyi nasıl tamamlayabilirsiniz?’’ diye soruldu. Hikayeye bir başlık bulmaları istendi. Öğrencilere sağlığımızın önemini anlatan hikaye aşağıda verilmiştir.

Sağlığımız İçin

Öğretmen yoklama yaptı. Orhan sınıfta yoktu. Orhan sonraki gün de sınıfa gelmedi. Herkes onu merak etmeye başladı. Öğretmen:

---Çocuklar Orhan hastanede tedavi görüyor, dedi.

Öğrenciler endişeyle:

---Nesi varmış öğretmenim, diye sordular.

---Beslenme yetersizliğinden kaynaklanan rahatsızlıklar...Vitamin eksikliği nedeniyle vücudu zayıf düşmüş.

---Öğretmenim Orhan niçin iyi beslenmemiş?

---Orhan yemek seçiyormuş. Annesi ne yapsa yemeği beğenmediğini söyleyip yemiyormuş. Oysa sağlıklı büyümek için yemek seçmemeliyiz. Böylece dengeli beslenmiş oluruz. Uzun ve sağlıklı bir ömür için bu gerekli. Ayrıca vücutta vitamin eksikliği olmamalıdır. Vitaminler, hastalıklara karşı vücudun askerleridir.

Öğretmen konuşmasını bitirdikten sonra Ayşe söz alıp şunları söyledi.

---Orhan çalışma ve dinlenme zamanlarını da dikkat etmiyordu. Biz ders aralarında açık havada gezinirken o hep sınıfta oturuyordu.

Oğuz:

---Oyun ve eğlencelere de ilgi duymuyordu, dedi. Oysa sağlıklı olmak için bunlarda gerekli.

Öğretmen:

--- Çok haklısınız, dedi. Ders çalışmalısınız, ancak oyun da oynamalı, sporda yapmalısınız. Açık, temiz havadan yararlanmalısınız. Eğlenmek de gereklidir. Eğlenmesini bilmeyen insanlar yaşama küserler. İşlerinde başarılı olamazlar, hatta sağlıklarını bile yitirirler. Onun için çalışmak kadar oyun, dinlenme ve eğlenceye de zaman ayırmalısınız. “Neşeli ol ki genç kalasın; bu dünyadan zevk alasın” sözü boşuna söylenmemiştir.

Tüm öğrenciler:

---Haklısınız öğretmenim, dediler. Öğretmenlerinin konuyla ilgili açıklamalarını unutmayacaklarına söz verdiler.

Ahmet Gümüş
Çocuk Edebiyatı Antolojisi

Çocukların bu hikaye ile ilgili görüşleri ve hikayeye buldukları başlıklar aşağıda verilmiştir.

Neslihan Ünal

Orhan yoktu

Sonra Orhan hastaneden çıktı. Sınıfa gitti. Sonra annesinin yaptığı yemekleri artık çok sevip yemeğini yiyormuş. Sonra okuluna devam etmiş. Arkadaşları Orhan geldi diye çok sevinmişler. Orhan da arkadaşlarını çok özlemiş. Bir gün okuldan öğretmeni ayrılmış. Herkes çok ağlamış. Sonra başka güzel bir öğretmen gelmiş. Herkes onu çok sevmiş. Eski öğretmeni gibi sevmişler. Öğretmen de onları çok sevmiş. Sonra okullar kapanmış. Sonra Orhan kitap okumuş. Öğretmeninin sözünü dinlemiş. Sonra Orhan 'ın akli kötü kötü sözler gelmiş. Tam da uyuyormuş. Sabah olmuş annesi Orhan'ı uyandırmış. Kötü kötü sözler rüyaymış. Sonra Orhan rahatlamış. Sonra okullar açılmış. Herkes çok sevinmiş. Sonra Orhan üçe geçmiş. Annesi ve babası üçe geçtiği için çok sevinmişler.

Gökhan Uçan

Hastahannede Kalan Orhan

Sonra öğrenciler ve öğretmen Orhan'ı ziyarete gittiler. Orhan'ın durumu iyi olunca bütün öğrenciler ve öğretmen çok sevindiler. Orhan 'da sınıfına devam etmiş. Annesinin yaptığı yemekleri yiyerek hayatına devam etmiş.

Yusuf Esen

Sağlıklı Beslenmeyen Çocuk

Orhan'ın hastahanneden çıkmasına bir hafta kalmıştı. Ertesi gün öğretmeni ve arkadaşları ziyarete gitmişler. Orhan hastahanneden çıkmıştı. Annesinin yaptığı yemekleri seçmeden yemiş. Ertesi gün Orhan okula gitti. Öğretmeni ve bütün arkadaşları geçmiş olsun dedi.

Umut Dişlon

Orhan Hastanede

Orhan hastaneden çıkmış. sonrada annesinin yaptığı yemekleri yemiş. Okula gitmiş. Spor yapmış, temiz havada dolaşmış. Dengeli beslenmiş. Oyunlar oynamış. O

günden sonra hiç ama hiç yemek seçmemiş. O günden sonra vitamin eksikliği hiç ama hiç olmamış . Sonra hep rahat olmuş. Hiç sınıfta oturmamış.

Erdem Öden

Orhan'ın Hastalığı

Orhan artık okula gelmiyordu. Ve artık yemek seçmeyeceğine ve ders araların açık havada gezeceğine söz vermişti.

Artık Orhan açık havada ve bizimle oyun oynayacağına söz verdiği için çok mutluyduk. Orhan artık ders saatinde derslerine çalışıyordu. Orhan ve biz sınıfta çok mutluyduk. Orhan artık kurallara uyuyordu.

Özge Suruş

Orhan ve Öğretmeni

Sonra bu sözü unutmadılar. Orhan 'ın okul arkadaşları Orhan'ı görmeye gittiler. Orhan çok sevinmişti. Sonra Orhan'a şunu söylediler. Bir daha yemek seçme. Annen ne yaparsa ye. O zaman sağlıklı olursun. Orhan bu sözleri duyduktan sonra arkadaşlarına bir daha yemek seçmeyeceğine söz vermiş. Sonra Orhan iyileşmiş. Okula gelmeye başlamış. Arkadaşları çok sevinmişler. Öğretmeni Orhan'ı çok özlemişti. Onu doya doya öptü. Orhan'da öğretmenini çok özlemişti. Sonra okula devam etmiş.

Halil Özcan

Sağlıksızlık

Sonra Orhan annesinin sözünü dinlemeye başlamış. Yemek seçmeden yemek yemeye başlamış. Sonra temiz havadan yararlanıp dışarıya oyun oynamaya başlamış. Kitap okumaya, oyun oynamaya, sağlıklı büyümeye başlamış. Orhan'a bu olay ona ders olmuş. Sonra okula gelince sınıf arkadaşlarına şöyle sözler söylemeye başlamış. "Arkadaşlar sizde benim yaptığım hatayı sizde yapmayın" dedi. Arkadaşları ona söz verdi. Öğretmeni Orhan'a çok iyi beslenmesini söyledi. Orhan o günden sonra Orhan spor yaptı. Oyun oynadı.uyku uyudu. Müzik dinledi. Öğretmenine verdiği sözü tuttu.

Rabia Alimdar

Orhan Hastalandı

Orhan çok kötü hastalanmıştı. Öğretmeni bunu duyunca :

----Çocuklar Orhan çok kötü hastalanmış. İsterseniz bizde hafta sonu Orhan'ı ziyarete gidelim, demiş.

Bütün öğrenciler:

---Evet, diye bağırmişlar.

Hafta sonu gelince öğretmen arkasından çocuklar bir çiçek alıp, Orhan'ı ziyarete gittiler. Orhan'a çiçek verip, geçmiş olsun dediler. Orhan yaptıklarından çok pişmandı. Orhan iyileşince bir daha annesinin yaptığı yemekleri seçmeden yedi. Okula arkadaşlarıyla gezdi ve oynadı. Orhan'ı arkadaşları ve öğretmeni çok sevdi. Orhan çok mutlu oldu.

Ayşenur Reyhan

Orhan'ın Hastalanması

Orhan dengeli beslenmediği için zayıf düşüp hastaneye gitmiştir. Birkaç gün sonra iyileşip okula dönmüştür. Orhan o günden sonra dengeli beslenmeye başlamış. Ve annesinin yaptığı yemekleri hiç ayırmadan yemeye başlamış. Orhan dengeli beslenmeye başlamış. Bir daha hiç zayıf düşmemiş. O günden sonra okulunu hiç aksatmamış. Teneffüslerde hep hava almış.

Ramazan Gültekin

Sağlıklı büyüelim

Sonrada okullar tatil oldu. Herkes ellerine beşer tane gül aldılar. Sonra herkes otobüse bindiler. Hastaneye gittiler sonrada herkes geçmiş olsun dediler. Orhan'da teşekkür ederim dedi. Sonra sonra Orhan bir daha yemek seçmeden yiyeceğim dedi. Sonra okulda bir daha oturmayacağım teneffüslerde hep dışarıda oynayacağım dedi. Sonra hepsine söz verdi sonra da hastaneden çıktılar hepside okula gittiler. Orhan'a herkes söz verdi diye hediye almışlar Orhan çok sevindi. Hep yemekleri seçmeden yemeye başladı. Hepsi buna çok sevinmişler mutlu mutlu yaşamaya başladılar.

Emre Azar

Hastalana Orhan

Öğretmeni ile arkadaşları Orhan'ı ziyaret etmeye geldiler. Oğuzhan'ın elinde kocaman bir çiçek vardı. Oğuzhan çiçekleri Orhan'a uzattı. Öğretmeni ile arkadaşları Orhan'a geçmiş olsun dediler. Orhan'da sağol dedi. Sonra Orhan iyileşmişti. Annesi yemek yaptı. Orhan yemekleri yedi. Sonra Orhan sağlıklı büyümüş. Sonra Orhan yarın

okula gitmiş. Sonra arkadaşları Orhan'a iyileştin mi dediler. sonra Orhan iyileştin arkadaşlarım demiş. Sonra da Orhan artık annesinin sözünü dinlemiş.

Enes Ekşi

Yemek Seçen Orhan

Orhan hastaneden çıkınca artık yemek seçmiyormuş. Annesinin yaptığı yemekleri çok yiyormuş. Artık açık havalarda arkadaşlarıyla oyun oynuyorlarmış. Arkadaşları onu top oynamaya çağırıyormuş. Orhan büyüyünce evlenmiş. Orhan annesi hastalandığında annesini ziyaret etmeye gitmemiş. Annesi öldüğünde Orhan çok üzülmüş. Annesinin mezarına gitmiş.

Hilal Kaygısız

Orhan Hasta Oldu

Ertesi gün Orhan'ı görmeye hastaneye gitmişler. Orhan oyun oynamamaktan, yemek seçmekten, açık havada dolaşmamaktan hasta olmuştu hastanede öğlecene yatıyordu. Hasta olup zayıf düştüğü için okula gidememiş derslerinden geri kalmıştı. Sonra biraz iyileşip eve gitmişti. Arkadaşları Orhan'ı yine ziyarete gitmişlerdi. Ayşe Orhan' a şöyle demiş:

---Orhan sen iyi beslenmiyor annenin yaptığı yemekleri seçiyormuşsun yemek seçmemen gerekiyor yoksa yine zayıf düşer hasta olursun, demiş. Sonra Orhan arkadaşlarına ve öğretmenine bir daha annemin yemeklerini seçmeyeceğim, eğlenceye ve oyuna zaman ayıracağım, açık havada dolaşacağına söz vermiş.

Mert Acar

Yemek Seçen Orhan

O günden sonra sınıfla beraber Orhan'ı ziyaret etmeye gitmişler. Orhan çok şaşırmış. Siz mi geldiniz aaa çok şaşardım. Beni ziyarete gelmemiş olmanız lazım neden diye bağırmış sınıf çünkü ben sizin dediğinizi yapmadım. Ne dedik ki biz, siz dışarı çık dediniz ama ben çıkmadım. Onun için hastalandım. Bir daha söz veriyorum, dışarı temiz havaya çıkacağım yemek seçmicem tamam seni affettik ama bi daha yapma. O günden sonra sağlığına dikkat etmiş.

Burak Uğur

Hasta Olan Orhan

Orhan yemekleri hep seçermiş. Orhan hiç yemek seçmeden yemek yenmezmiş. Çok abur cubur yemiş, miğdesine iyi bakmamış, Şimdi onun için hastanededir. Orhan sağlığına biraz daha iyi bakmasaydı. Orhan ölebilirdi. Orhan hastaneden çıkınca belki yemekleri seçmeden yer, annesinin sözünü dinler. Bir daha hasta olmaz. Yemekleri seçerek yerse yine hasta olabilir.

Abdullah Koçdemir

Sağlıklı Olmayan Orhan

Sonra Orhan annesinin sözünü dinlemeye başlamış. Sonrada ertesi gün Orhan okula gelmiş. Sonrada arkadaşları ona şöyle dedi. Orhan sen niye ertesi gün niye gelmedin diye sordular, Orhan benim neden gelmediğimi bilmiyor musunuz ? Ben çok hastaydım. Orhan şöyle dedi, arkadaşlar ben artık sağlıklı büyüyeceğim dedi. Sonra öğretmen sınıfa geldi. Sonra yoklama yaptı. Sonra Oran burada dedi. Öğretmen şöyle dedi.

---Orhan nasıl oldun oğlum dedi. Öğretmenim ben artık sağlıklı olacağım dedi. Orhan şöyle dedi. Öğretmenim ben artık sizlere söz vereceğim dedi. Sonra çocuklar teneffüste şöyle dedi. Orhan sen niye annenin sözünü dinlemedin. Orhan şöyle yanıt verdi. Arkadaşlar ben annemin sözünü dinlemedim ondan yataklara düştüm. Artık annemin sözünü dinleyeceğim dedi. Sonra arkadaşları Orhan'a ısınmışlar.

Burak Kurşunoğlu

Orhan Hasta

Orhan birkaç gün daha gelmemişti. İki gün geçtikten sonra öğretmen sınıfa gelmişti. Öğretmen sınıfa gelir gelmez şöyle dedi. Çocuklar Orhan'ı ziyarete gidelim. Onu özledik demişti. Yarın serbest kıyafetinizle gelin demiş. Herkes çok sevinmiş. Bir gün geçtikten sonra Orhan'ın ziyaretine gitmişler. Orhan'ın odasına girer girmez arkadaşlar''geçmiş olsun'' demişler.

Öğretmen:

Orhan ''geçmiş olsun'' dedi. Orhan sağlığına dikkat etmezsen böyle hasta olursun . bir daha hiç yemek seçme dedi. Orhan söz vermişti. Sonra giderken arkadaşlarından bazıları ağlamıştı. Bir kaç gün sonra çıkacakmış. Sonra hastaneden çıkmış. Birkaç günde evde kaldıktan sonra okula geri dönmüş. Arkadaşları Orhan'ı sınıfta görünce çok sevinmişler . arkadaşları ile hep güzel güzel oynuyorlarmış.

Cihan Tuna

Sağlıklı Beslenmeyen Orhan

Orhan ondan sonraki günde okula gitmemiş. Öğretmeni ve arkadaşları öldü galiba deyip hemen hastaneye gitmişler. Orhan'ın annesinin ağladığını görmüşler öğretmen ve Orhan'ın arkadaşları. Orhan'ın annesi "hocam galiba Orhan sizin hayat bilgisinde gösterdiğiniz sağlıklı büyüyelim ünitesinde işlediklerinizi dinlemiyor ve çok yemek seçiyor." dedi. ondan olabilir değil mi dedi annesi.

Öğretmen:

Olabilir bundan sonra yemekleri seçmeyeceğinden eminim dedi. Aradan on beş gün geçiyor. Orhan hastaneden çıkmış okula gidiyormuş. Ve öğretmeni sormuş Orhan'a "artık yemek seçiyor musun?" dedi. "hayır seçmiyorum öğretmenim" dedi. Demek ki öğretmenin dediği doğru çıktı. Yemek seçmezseniz sağlıklı beslenmiş olursunuz demiş öğretmen.

Semra Acar

Orhan'ın Çocukluğu

Orhan'ın öğretmeni ve arkadaşları Orhan'ı ziyaret etmeye gitmişler. Orhan'a açık açık söylemişler. Orhan annenin yaptığı yemekleri seçmemelisin. Teneffüslerde dışarı çıkmalısın. Bu senin için çok önemli sağlığına dikkat etmelisin. Orhan hastaneden çıkmış. Evlerine gelmişler birkaç gün sonra Orhan okula gitmiş arkadaşları da çok sevinmişler. Orhan artık annesinin yaptığı yemekleri seçmiyormuş. Artık teneffüslere çıkıyormuş.

3.5.Beşinci Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar

Çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme - öğretme etkinliklerinin uygulanması sonucunda velilerin görüşleri nelerdir?

Çoklu zeka kuramına göre öğrenme – öğretme etkinliklerinin uygulanmasına ilişkin veli görüşleri bu bölümde yer verilmiştir. Velilere daha önceden hazırlanmış olan kısa bir görüşme metni dağıtılmıştır. Bu metin ekte sunulmuştur. Velilerden Hayat Bilgisi dersinin " Sağlıklı Büyüyelim" ünitesi çoklu zeka kuramına uygun olarak işlenmesinden sonra, öğrencilerinde ne gibi olumlu olumsuz değişiklikler olduğunu ifade etmeleri istenmiştir. Veliler konuya duyarlı olarak yaklaşmışlar ve öğrencilerinde meydana gelen olumlu ve olumsuz değişiklikleri açıkça belirtmişlerdir. Velilerden

bazıları araştırmacıya gelerek aynı çalışmaların diğer ünitelerde de uygulanmasını istemişlerdir.

Nevin Kurşunoğlu

Hayat bilgisi dersini bu şekilde işlemek, bence çocuklar için daha faydalı olduğuna inanıyorum. Mesela Burak matematik dersini bütün derslerden fazla seviyordu, fakat hayat bilgisini slayt gösterilerinden sonra daha eğlenceli çalışıyor ve anlıyor. Okul sonrası, o gün öğrendiklerini günlüğe yazması öğrendiklerinin akılda kalmasına yardımcı oluyor. Bence bu çalışmalar çok olumlu. Bu çalışmaların diğer derslere de yansımalarını isterim. Grşlerimize önem verdiğiniz için teşekkür ederim.

Hülya Azar

Çocuğumun başarılı olmasını çok istiyorum. Bunun için de biz veliler olarak elimizden gelecek ne varsa yapmaya çalışıyoruz. Ve de yapacağız. Çocukların anlama kapasiteleri çok farklı olduğu için çocuğa farklı yöntemlerle ğretebilmeyi denemeniz, çok güzel. Ben ocuğumun daha iyi konuları anlamasından işlemiz olduğunuz sağlıklı büyüyelim ünitesinde başarılı buldum. Ben ocuğuma üniteden sorular sorarak test ettim. Zaten ocuk okulda öğrenmiş olduğu bilgileri evde anlatabiliyorsa başarılı olduğunu gösterir. Ben bu ünitenin bu şekilde işlenmiş olmasını olumlu buldum. Bundan sonraki üniteleri de aynı yöntemle işlenmesini isterim.

Okan Uçan

Sağlıklı büyüyelim ünitesinden sonra Gökhan vücuduna daha çok vitamin ve protein sağlayacak gıdalara biraz olsun yöneldi. Fakat beslenmesi düzenli değil. Temizliğine önem vermeye başladı. Örneğin dişlerini fırçalamayı sıklılaştırdı. Giyimde ve kuşamda biraz daha titiz ve seçici davranıyor.

Arife Türker

Sağlıklı büyüyelim ünitesini işlerken yapmış olduğunuz farklı alışmalar Ahmet için daha iyi oldu. Eve geldikten sonra hayat bilgisi dersinde işlemiş olduğunuz konuları daha aklında kalarak anlattı. Hayat bilgisi dersinin farklı çalışmalar içinde yapılmasını isterim.

Mehmet Ali Duman

Hayat bilgisi dersinin Berkay'ın üzerinde etkisi tabi ki oldu. Ders kitaplarının yanı sıra görerek ve izleyerek olmalarına bilinçlerine daha güzel bir şekilde

yerleşmesidir. Örneğin ne tür besinler yersek dengeli besleniriz. Sabah kalktığında elini yüzünü yıkaması, yatmadan önce ayaklarını yıkaması, en az haftada bir gün banyo yapılması.

Yemeklerden sonra dişlerin fırçalanması sağlıklı olmak için bunların yapılması gerektiğini kafasına daha iyi yerleştirmesi güzel bir şey. Çocuklar gördüklerini daha çok kafalarına yerleştiriyorlar. Tabi ki bunun yanında ödev yaparak ders çalışıp kitap okuması daha faydalı olur. Bir veli olarak benim görüşlerim bunlardır.

Münevver Tuncer

Sağlıklı büyüyelim ünitesi işlenirken çocuğumuzun çok istekli olarak hazırlıklarını annesinden yardım isteyerek yaptı. Oldukça heyecanlıydı. Çok hoşuna gittiği apaçık belli oluyordu. Bu hazırlıkları yapmak ve bunları okula götürmek onun için görevden çok sorumluluk almak demektir. Bu da onun için önemliydi. Bu çalışmaların okul dışında yani evde uygulanmasında, sağlıklı yaşam konusunda temizlik kuralları konusunda hassas beslenme konusunda biraz daha gayretli olması gerekiyor. Planlı yaşam konusunda daha duyarlı davranması için bu uygulamaların daha sıklıkla uygulanmasında fayda olacağına inanıyoruz.

Zeliha Ünal

Farklı çalışma ilgisini çok çekti ve hoşuna gitti. Slaytla ders işlemek çok ilgisini çekti. Her gün okuldan gelince ne yaptıklarını anlattı. Beslenmesinde biraz değişiklikler oldu. Bazı şeyleri gördüğü için beslenmenin gelişimi için ne kadar faydalı olduğunu öğrendi. Arkadaşlarıyla paylaşmayı öğrendi ve uyguladı. Derslerde görsel eğitim çok hoşuna gitti. Temizliğine biraz daha özen göstermeye başladı. Bu derste işlediği konuda görüşleri yazmayı ilk günden istemedi. Zorla yaptı. Çocuk derse karşı daha ilgili oldu. Dersi daha çok sevdi.

Fatma Acar

Çocuklar o günlerde eve çok sevinçli geldiler. Okulda çok eğlendiklerini, değişik ders işlediğinizi söylediler. Slayt getirdiğinizi, fotoğraflar çektiğinizi ve derslerin çok güzel geçtiğini söylediler. Ben de bu şekilde ders işlemenizden memnun kaldım. Çünkü çocukların değişik şeyler görmesi, sosyal faaliyetlerde bulunması güzel.

Aliye Öden

Tabi ki bu ünitenin de aynı şekilde devam etmesini isterim . benim çocuğum beslenme yönünde biraz zor çocuk, yani yemek konusunda çok seçicidir. Örneğin ilk başta süt, yumurta, tereyağ, gibi süt mamulleri sevmez. Sizin bu konuyu işlemeye başladığınızdan bu yana yalnız yedi. Onun için bu şekilde devam etmesini istiyorum.

Serpil Asa

Bu farklı çalışmaların devam etmesini isterim. Olumlu sonuçlar görmekteyiz. İleri de daha da yararlı olacağına inanıyorum. Beslenme konusunda yararlı olmuştur. Bakkaldan ıvır zıvır gibi yiyecekleri eskisi gibi almıyor. Evde yemek seçmiyor. Meyve çok yiyor.

Hatice Suruş

Çocuğumun davranışları biraz olsa da değişti. Ara sıra dişlerini fırçalıyordu. Şimdi ise hep fırçalıyor. Hangi maddeleri yiyeceğini biliyor. Tırnakları uzayınca kesiyor. Hafta da bir gün yıkanıyor. Eve geldiğinde ödevlerini hemen bitiriyor.

Gülay Sayın

Hayat bilgisi dersinin bu şekilde işlenmesinde ilk önceleri çok zorluk çekiyorduk. Çünkü sizin onlardan tam olarak neyi yazmalarını istediğinizi anlamamıştı. Yalnızca derste işlediğiniz konuyu söyleyip bu konuda gördüğümüz, aklımızda kalanları not defterine yazıp öğretmene vermemiz gerekiyormuş diyordu ve kısacık bir iki satır yazıp bırakıyordu. Tam olarak neyi istediğinizi bilmediğim için bende yardımcı olamıyordum . yaptığınız toplantı da sizden bilgi alınca ona daha iyi, onun anlayabileceği gibi anlatınca . bu konu dikkatini çekti ve bir daha bana nasıl yapıcım, ne yazıcım diye şikayet etmedi. Daha sonraları ilk önce o dersini yapmaya, o gün neler yaptığınızı neler konuştuğunuzu yazmaya başladı. Şu an ona sorduğumda hayat bilgisi dersinde yaptıklarınızı yazmaktan hoşlandığını söylüyor. Benim çocuğum hakkındaki gözlemlerim bunlardır.

3.6.Altıncı Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar

Çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme - öğretme etkinliklerinin uygulanması sonucunda öğretmen görüşleri nelerdir?

Çoklu zeka kuramına göre öğrenme – öğretme etkinliklerinin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Dr. Necla Yazıcıoğlu İlköğretim Okulu'nda bulunan farklı branşlardaki öğretmen arkadaşların görüşleri alınmıştır.

Öğretmen arkadaşlara hazırlanmış olan görüşme metinleri dağıtılmıştır. Bu görüşme metni ekte sunulmuştur. Çoklu zeka kuramı konusundaki düşünceleri, çoklu zeka kuramının uygulanmasının öğrenci için kazanımlarının neler olacağı, çoklu zeka kuramına göre hazırlanmış bir planı uyguladıktan sonra sınıfta meydana gelen olumlu olumsuz değişikliklerin neler olduğu, kendilerini bu konuda yeterli görüp görmedikleri öğrenilmeye çalışılmıştır.

Öğretmenin:

Adı-Soyadı: Hasan Hüseyin Durak

Branşı: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

Meslekte kaçınıcı yılı:20

- Öğretmen olarak çoklu zeka kuramını tam olarak kavramış olduğumu düşünmüyorum.
- Ders planlarında çoklu zeka kuramının nasıl yer alması gerektiği konusunda tam bir netlik olmadığını düşünüyorum.
- Çoklu zeka kuramının uygulandığı örnek dergilerin video veya CD'lerden izlenmesinin faydalı olacağını düşünüyorum.
- Öğrencileri çoklu zeka kuramı uygulaması sonucunda gözlemlene yaptığımızda başarının artırılması için etkili olduğunu gözlemledim.
- Önerim; Milli eğitim yetkililerinin konu ile ilgili olarak öğretmenlere içinde teorik bilgi ve uygulama örnekleri bulunan CD'ler temin etmesidir.
- Ayrıca öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitim yapmalarını kolaylaştırılacak tedbirler alınmalıdır.

Öğretmenin:

Adı-Soyadı: Hatice Aslan

Branşı: Sınıf Öğretmeni

Meslekte kaçınıcı yılı:13

- Dünyada hiç durmadan süren devinimler sonsuzluğu vardır. Değişmeyen hiçbir şey yoktur. Değişmeler devam ederken; insanların yararına olması. Mutlu – huzurlu insan demek, mutlu bir toplum demektir. İnsanların mutlu huzurlu olması verilen eğitime bağlıdır. Bunun için eğitim sistemimizde yapılan

değişiklikler bireylerin mutlu olması yönünde olacağına inanıyorum. İlköğretimin amaçlarından biri de her Türk çocuğunu ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünden yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamaktır. Bireyi iyi bir şekilde yetiştirmek için var olan zekayı geliştirmek ve değiştirmektir. Bunun için çocuğu her yönüyle geliştirmek ve hayat hazırlamak için Ç.Z.K'nın yararlı olacağına inanıyorum. Ç.Z.K. öğrenci merkezli olduğundan; ezberden uzak, araştıran, sorgulayan, düşünebilen, düşündüklerini özgürce ifade edebilen öğrencileri yetiştirmekte yararlı olacağına inanıyorum. Ancak derslerdeki başarı, yazılı ve basılı eğitim ve öğretim araçlarının kalitesine, öğretmenin öğretme yeteneğine de bağlıdır.

- Planların uygulanmasında öğrencilerin lehinde olduğu, öğrenciler daha fazla söz hakkı verildiği, kendilerini rahat bir şekilde ifade edebiliyorlar. Ayrıca planların uygulanmasında bütün öğrenciler yönelik olduğu; kimi öğrenciler sözel –dilsel, kimileri matematiksel... yönünden kendilerini ifade ettikleri gözlenmiştir.
- Kendimi bu konuda Ç.Z.K. göre hazırlanan ders planının uygulanmasında yeterli görüyorum. Fakat genel olarak Ç.Z.K göre kendimi yetersiz görüyorum. Bu konuda kendimi yeterli düzeyde geliştirmiş bilgi sahibi olan eğitim akademisyenlerin tarafından seminerlerin düzenlenmesi, öğretmenlere gereken bilgilerin verilmesi .
- Ç.Z.K. göre hazırlanmış bir planı uyguladıktan sonra öğrencilerdeki olumlu değişiklikler; Bütün öğrencilerin derse katılımları, kendi yeteneklerinin farkında olmaları. Arkadaşlarıyla birlikte çalışma, bildiklerini paylaşma, yardımlaşma.
- Olumsuz Yönler: Ders işlenişinde; araç gereçlerin yetersiz oluşu. Çevrenin sosyo - ekonomik ve fiziki durumu.Sınıfların fiziki durumu. Öğrenci mevcutlarının fazla olması.
- Konuyla ilgili eğitim akademisyenleri tarafından seminerlerin düzenlenmesi.

Öğretmenin:

Adı-Soyadı: Ramazan Güler

Branşı: Tarih Öğretmeni

Meslekte kaçınıcı yılı:10

- Çoklu zeka uygulaması iyi, fakat yeterli kaynak, araç – gereç ve bilgi eksikleri hala fazla olduğu için tam olarak uygulanamıyor.
- Programlar yoğun olduğu için, uygulanırlığı zor. Tam olarak uygulanamadığı için öğrenci kazanımı az. Fakat tam olarak uygulanabilirse öğrenci kazanımları önemli oranda artacaktır.
- Kendimi yeterli görmüyorum. Bu konuda bilgilendirilme çalışmaları, uygulama çalışmaları yapılmalı, kaynak araç- gereçler olmalıdır.
- Olumlu Olanlar: Monotonluktan kurtarılıyor. Her öğrenciye hitap etme olanağı oluyor. Türkü ve şarkılar havayı değiştiriyor.
- Olumsuz Olanlar :Konular planlamaya uygun olarak yetiştirilemiyor. Zaman yetmiyor.
- Bu çalışmanın altyapısı, bilgilendirme çalışmaları eksik bu nedenle istenilen şekilde uygulanamıyor.

Öğretmenin:

Adı-Soyadı: Nalan Kayıkçı

Branşı: Sınıf Öğretmeni

Meslekte kaçınıcı yılı:9

- Çoklu zeka kuramıyla ülkemizdeki sadece görsel ve işitsel öğrenmeye yönelik sistemin ortadan kalkacağına inanıyorum. Sadece öğretmen anlatımıyla süslü bir ders öğrencinin dikkatinin kısa sürede dağılmasına sebep oluyor. Öğrenci merkezli çoklu zeka kuramına uygun planlanmış bir derste öğrencilerin dikkatleri daha uzun sürer ve yaşayarak öğrenme daha kalıcı oluyor.
- Çoklu zeka kuramının, uygun öğrenme stratejileri ile sınıflarda uygulanabileceğini düşünüyorum. Zaten planlanmamış olsa da, zaman zaman bunu sınıflarda uyguluyorduk. Bu şekilde işlenen derslerde öğrencilerin daha kalıcı bilgiler edindiğini (kendi gözlemlerime göre) saptadım. Ayrıca öğrenciler severek isteyerek derse katılıyorlar.
- Bu konuda kendimi tabi ki yeterli görmüyorum. Yeni hazırlanan müfredat planlarında, özellikle matematik ve dilbilgisi derslerinden örnekler olacağını umuyorum. Tabi müfredat konularının da azalacağını bekliyorum.

Öğretmenin:

Adı-Soyadı: Gülnaz Tokgöz

Branşı: Sınıf Öğretmeni

Meslekte kaçınıcı yılı:6

- “Çoklu Zeka Kuramı’nın “ eğitim sistemimize girmesi iyi oldu. Çünkü öğrencileri matematiksel ve sözel zekaya göre değerlendirmeyeceğiz. Diğer zeka çeşitlerine sahip öğrencilere de şans tanımış olacağız.
- Çoklu Zeka Kuramına göre plan hazırlamak belki zor olabilir ama hazır planları uygulamada bir problem çıkmıyor. Gerçi öğretmenlerin çoğu, planların çoklu zeka kuramına göre yapılmasına gerek olmadığını; bunu zaten sınıflarda uyguladıklarını söylerler. Aslında pek uygulanmaz. Bugüne kadar sınıflarda değerlendirme yaparken, zeka türü gözetmeden, öğrencileri sözel ve matematiksel zekaya göre başarı sıralaması yapıldı. Bu da sözel matematiksel zekaya sahip olanlar için her zaman avantaj oldu. Diğerleri hep başarısız sayıldı. Kişisel, sanat, doğa, bedensel kinestetik zekalara sahip olanlara değerlendirme yapılırken önem verilmedi, göz ardı edildi.
- Çoklu zeka kuramı diğer zeka çeşitlerine sahip öğrencilerin sınıflarda fark edilmelerini, yetenekleri doğrultusunda eğitim görmelerini okulda mutlu olmalarını sağlayacak.
- Çoklu zeka kuramına göre plan hazırlamak zahmetli ve uzun zaman alıyor. Ama hazır planları uygularken zorluk çekmiyorum. Zamanla alışıp bu konuda da daha iyi olacağız.
- Çoklu zeka kuramına göre hazırlanmış planı uygularken, yalnız sözel matematiksel zekaya sahip olanlar değil, hepsinin ilgisi dikkati sağlıyor. Her öğrenci kendi zekasına yönelik bir şeyler buluyor, soruları cevaplandırabiliyor, derse katılıyor. Bu da onların dersten, okuldan zevk almalarını, mutlu olmalarını sağlıyor. Kendilerinin de okulda başarılı olabileceğini görüp, istekle çalışıyorlar. Sınıfta başarısız öğrenci kimliğinden kurtulmalarını ve güven duygusu kazanmalarını sağlıyor. Artık okula boş boş gelip vakit geçirmek yerine, başarma inancıyla, mutlu gelmeleri sağlanacak.

Öğretmenin:

Adı-Soyadı: Gülçin Ünsalar

Branşı: Sınıf Öğretmeni

Meslekte kaçınıcı yıl:4

- Çoklu zeka kuramı bütüne yayıldığında gerekli ve faydalı bir anlayış. Çocukların bir birlerinden farklı olduklarını biliyoruz bu kuram sayesinde hepsine hitap ettiğimiz sanılıyor. Bence yanlış çoklu zeka kuramı ortaya atılmadan önce biz bunları uyguluyorduk zaten. Belki bizim uyguladığımız biraz daha ayrıntısızdı. Öğretmenlerin bu kuram hakkında pek bir fazla bilgi sahibi olduklarını zannetmiyorum. Çoklu zeka kuramının uygulamaya geçebilmesi için öğretmenlere gerçekten faydalı olacak seminerlerin verilmesi gerekir. Sonra da bu kuramı uygulayacak maddi ve manevi olanaklar sağlanmalı diye düşünüyorum.
- Çocuklar üzerinde uyguladığımızda bu kuram gerek çevre şartları, gerekse yeterli araç gereç olmaması, maddi sıkıntılar yüzünden ve bir de zaman eksikliği sonucu tam olarak uygulanamıyor.

Öğretmenin:

Adı-Soyadı: Nevzat Kaya

Branşı: Türkçe Öğretmeni

Meslekte kaçınıcı yılı:19

- Çoklu zeka konusunun derslere yansıtılması olumlu bir yöntemdir. Bireylerin farklılıklarını esas almaktadır.
- Bu yöntemle hazırlanmış planlar tüm sınıflarda uygulanabilir, fakat öğrenci sayısının az olması gerekir. Birey bu şekilde hangi alanda daha yetenekli ve başarılıysa, bunu daha da ilerletecektir.
- Konuyla ilgili olarak kendimi tam yeterli göremem. Çünkü bu yöntem farklı alanlarda da ciddi bir birikimi, tecrübeyi gerektirir. Arzum, hizmet içi eğitim ile uygulamanın daha belirgin hale getirilmesi.
- Türkçe dersinde çoklu zeka anlayışına göre ders işlemek daha etkili olmakta, öğrenciyi bir derce daha meraklandırmakta. Olumsuz bir gözlemim yok.
- Görüşlerim; öğrenci sayılarının azaltılması, değişik araç gereçlerin hazırlanması.

Öğretmenin:

Adı-Soyadı: Ayşe Seda Günay

Branşı: Türkçe Öğretmeni

Meslekte kaçınıcı yılı:6

- “Çoklu Zeka Kuramı” bence uygulamada geciktiğimiz bir sistem. Bu kuram insanları tek bir pencereden değerlendirmemek anlayışı ile kişisel farklılıkları ayırt ediyor. İnsanlar farklı yapılara sahiptir ve onları bir tek doğru ile değerlendirmek yanlıştır. Zeka problemi olanların dışında bilgiyi, her insan mutlaka kavrar ancak yöntemleri değişik zeka tiplerine göre kullanmak gerekir. Çoklu zeka kuramı da insanların – doğal olarak - kişisel farklılıklarını göz önüne alarak bilgiyi değişik açılardan sunarak başarıyı artırmayı hedeflemektedir.
- Çoklu zeka kuramına göre hazırlanmış olan planların uygulanabilir olması için okulun yeterli araç gerece sahip olması gerekir. Öğretmen, her an elinin altında teyp, tepegöz, çeşitli müzik aletleri, bilgisayar vs. bulabilmelidir. Tabi ki öğrenci için bunlar büyük bir kazanımdır. Hem ilginin toplanması hem de farklı zekalara hitabetme imkanı sağlanmış olur böylece.
- Kendimi çoklu zeka kuramı konusunda yeterli gördüğümü söyleyemem. Ancak zamanla edindiğim bilgi ve tecrübeler ile daha başarılı olabileceğimi düşünüyorum. Yapılması gereken şey öncelikle Milli Eğitimin çoklu zeka kuramına yönelik materyal veya aydınlatıcı bilgi sunması ve öğretmeni gereksiz evrak işlerinden kurtarmasıdır.
- Bu sistemin oturmasıyla birlikte bence öğrenciler daha küçük yaşlardan itibaren gruplandırılıp, zeka çeşitlerine göre yönlendirilmelidir.

Öğretmenin:

Adı-Soyadı: Mümin Dünder

Branşı: Sınıf Öğretmeni

Meslekte kaçınıcı yılı:11

- Adı konmamış olsa da, çoklu zeka uygulamaları çok eskilerden beri çoğu öğretmence uygulanmaktaydı bence. Tabii ki bunun daha bilimsel, daha bilinçli ve plan – program dahilinde uygulanması önemli.

- Çoklu zeka kuramına göre plan hazırlama ve uygulamada çoğunlukla şu yanlıya düşülüyor. Mutlaka her konu, her ders bütün zeka türlerini kapsayacak ve buna göre planlanacakmış gibi düşünülüyor. Çoklu zeka kuramını bu şekilde düşünmek ve uygulamak öğrenci için bir süre sonra sıkıcı gelebilir. Düşünün; çocuğun ıspanak yemesini sağlayacaksınız: sofraya, ıspanak çorbası, ıspanak yemeği, yoğurtlu ıspanak, ıspanaklı börek ve ıspanak tatlısı koyuyorsunuz. Bir de televizyonda ıspanakla ilgili bir belgesel, teypte ıspanakla ilgili şarkı var.
- Çoklu zeka kuramını planlama ve uygulama konusunda kendimi yeterli görmüyorum. Çünkü kuram ortaya atıldı ama ortaya atanlarda dahil uygulamaya yönelik yeterli pratiğe sahip değiller ya da öğretmenlere yeterince alt yapı oluşturamadılar. Bırakın uygulamayı, bir çok meslektaşımın kuramı tam anladığı kanaatinde değilim.
- Öğrencilere konuları farklı zeka türlerine hitap ederek aktardığımda onların bundan keyif aldığını, derse katılımlarının daha fazla olduğunu görüyorum.
- Bu konuda öğretmenlerimizin mutlaka daha ciddi bir şekilde yetiştirilmesi, öncelikle kuramın tam ve doğru kavranması, uygulama ile ilgili örneklerin çoğaltılması, bu bağlamda hizmet içi eğitimlerin düzenlenmesi, bakanlık kanalıyla yazılı ve görsel kaynakların öğretmene ulaştırılması gerekir.

3.7.Yedinci Alt Amaca Ait Bulgular Ve Yorumlar

Çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme - öğretme etkinliklerinin uygulanması sonucunda yönetici görüşleri nelerdir? Çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme - öğretme etkinlikleri hakkında yönetici görüşlerine yer verilmiştir.

Okul müdürü

Mehmet ŞEN

- Öğrencileri farklı yönleriyle tanımak ve öğretme metotlarını bu farklı yönlere göre belirlemek, çağdaş eğitim sisteminin temelini oluşturmaktadır. Çoklu zeka kuramının eğitim sistemine uygulanması, hem öğretmenlerin kendilerini geliştirmelerine yardımcı olmakta, hem de öğrencilerin yeteneklerini ve kişisel özelliklerini gösterme imkanı bulmalarını sağlamaktadır.

- Çoklu zeka kuramı hakkında kendimi yeterli hissetmiyorum. Okuduğum kitaplar ve aldığım hizmet içi eğitim kendimi geliştirmemde etkili olmaktadır. Fakat yeterli olduğunu söyleyemem. Ancak uygulamanın yaygınlaşması ve devamlılığı, araştıran, gelişmeden ve değişimden yana öğretmenlerin ön plana çıkmasını sağlayacaktır.
- Evet düşünüyorum. Çocuklarımızın daha sağlıklı ve kendine güveni olan insanlar olarak yetişmesini istiyorsak çoklu zeka kuramını okullarımızda uygulamalıyız.
- Öğrencilerimiz açısından çok olumlu sonuçları olacaktır. Onlar kendilerini daha iyi tanıyan öğretmenleri sayesinde hayatta başarılı olacaklardır. Fazla mesai gerektireceğinden öğretmenler tarafından olumsuz karşılanabilir.
- Öncelikle klasik okul ve sınıf anlayışı değişmeli, öğrencilerin ilgi alanlarına hitap edebilecek sınıflar oluşturulmalı bu sınıfların mevcudu en fazla 24 olmalı, okullar birer oyun ve icat alanı olmalıdır.

Müdür yardımcısı

Gürsel BUDAK

- Eğitim sistemimize girmeye başlayan “Çoklu Zeka Kuramı” öğrencinin bir bütün olarak ele alınması gerektiğini önemsendiği için faydalı olacaktır.
- Bu konuda kendimi yeterli hissetmiyorum. Aktif olarak bu alanda çalışarak gerekli bilgi ve becerileri öğrenebileceğimiz düşüncesindeyim.
- “Çoklu zeka kuramı” nın uygulanabileceği en uygun ortamın okullar olduğunu düşünüyorum.
- Eğitim - öğretim olayına öğrenciyi hedef alarak yaklaşan her hareket olumludur. Çoklu zeka kuramının uygulandığı bir sistemde çocuk kendine güven duyarak daha olumlu işler yapacaktır. Böylece sağlıklı bir geleceğimiz olacaktır. Olumsuz düşünmüyorum.
- Çoklu zeka kuramının uygulaması sırasında yalnızca dokümanlar ön plana çıkarılıp, iş yapmak için iş yapılırsa bir sonuca varılamaz. Daha önceden ders planlarında hedef ve davranış kavramları yoktu. Ders planlarına bu iki kavram yazıldıktan sonra değişen nedir? Çoklu zeka kuramı daha ciddi olarak ele alınmalı sınıf sayıları en çok 30 olmalı, laboratuvar, işlik, spor salonu, müzik

odası, dil odası, çok amaçlı salonlar her okulda olması gereken asgari bölümler olmalıdır. Aksi halde yalnızca yazılarda kalan bir sürü süslü laftan öteye gidilmez.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulguların ışığında ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçların doğrultusunda oluşturulan önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

1. Çoklu zeka kuramına göre hazırlanmış olan planların uygulanmasından sonra öğrencilerin Hayat Bilgisi dersine olan ilgileri artmış olduğu gözlemlenmiştir. Öğrencilerin gerek ders sırasında gerekse ders sonrasında çok mutlu oldukları görülmüştür. Günlüklerine yazdıkları yazılardan bunlar anlaşılmaktadır.
2. Uygulama sırasında sınıf içerisinde aktif olmayan, kendine güveni az olan öğrencilerin, farklı öğrenme ve öğretme etkinliklerine olumlu cevap verdikleri görülmüştür. Bu öğrencilerin daha aktif olarak derse katıldıkları ve heyecan duydukları gözlemlenmiştir.
3. Öğrencilerin çoklu zeka kuramına göre hazırlanan planların uygulanması sırasında yapılan canlandırma, rol yapma, tartışma, hikaye tamamlama, şarkı oluşturma gibi etkinliklerden olumlu yönde etkilendikleri gözlemlenmiştir. Temizlik maddelerinin ne işe yaradığını anlatan etkinliklere, oyun hamurlarıyla vücudumuzun organlarının yapılması çalışmasına, organlarımızın nasıl çalıştığını anlatan etkinliklere, sağlıklı beslenmenin nasıl olduğunu anlatan oyunlara sevekle katıldıkları görülmüştür.
4. Çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme – öğretme etkinliklerinin uygulanması sonucunda öğrenci velilerinden olumlu tepkiler alınmıştır. Bu tür çalışmalarla öğrencilerin derse daha iyi motive olduklarını ifade etmişlerdir. Velilere sunulan görüşme metinlerinden anlaşıldığı üzere; öğrencilerin okulda yapılan çalışmalarını istekli bir biçimde evde aileleriyle paylaştıkları görülmüştür.
5. Öğrencilerin Hayat Bilgisi dersinin "Sağlıklı Büyüyelim" ünitesindeki davranışlara uygun olarak derse katıldıkları tespit edilmiştir.
6. Çalışmanın yapıldığı okuldaki öğretmenlerin çoklu zeka kuramı hakkında düşüncelerini öğrenmek amacıyla bir görüşme metni sunulmuştur. Bu görüşme metninden çıkan sonuçlara göre; öğretmenlerin tamamı bu konuda kendilerini yeterli görmediklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenler tarafından çoklu zeka kuramına ön

yargıyla yaklaşmadığı görülmüştür. Öğretmenler planların sınıflarda uygulanmasından olumlu sonuçlar elde ettiklerini ifade etmişlerdir. Farklı zeka tiplerine sahip öğrencilerinde derse katıldıklarını söylemişlerdir. Bu konuda hizmetiçi eğitim çalışmalarıyla, görsel ve yazılı materyallerle desteklenmek istediklerini belirtmişlerdir. Çoklu zeka kuramının öğrenci kazanımları açısından olumlu olduğunu ancak ders programlarının çoklu yüklü olmasından dolayı konuları yetiştirmede sıkıntılar yaşanabileceğini söylemişlerdir.

7. Çoklu zeka kuramına göre hazırlanmış olan planların uygulanmasından sonra; deney grubu ile, kontrol grubu arasındaki puan farkının deney grubu lehine olduğu anlaşılmıştır. Öğrencilerin Hayat Bilgisi dersine seyerek, coşkulu bir biçimde katıldıkları tespit edilmiştir.

8. Teknolojik araçlarla (projeksiyon makinesi, eğitim CD, müzik CD, slaytlar, fotoğraf makinesi) desteklenen çalışmalara öğrencilerin ilgilerinin üst seviyede olduğu ve çalışmaları dikkatlice izledikleri görülmüştür.

9. Çoklu zeka kuramına dayalı öğrenme - öğretme etkinliklerinin uygulanması sonucunda okul yöneticilerinin de görüşleri alınmıştır. Okul yöneticileri yeni yeni eğitim sistemimize giren çoklu zeka kuramı hakkında kendilerini yeterli görmediklerini ifade etmişlerdir. Bu konuda şiddetle hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir.

10. Çoklu zeka kuramının uygulanması ile eğitim sistemimize sihirli bir değnek değmiş olmayacaktır. Ancak öğrencilere farklı yöntemlerle ders anlatma, onları daha aktif duruma getirici çalışmalar yapma ve bireysel farklılıklarını kabul ederek yaklaşma bir çok şeyi değiştirecektir. Bu yapılan çalışmadan öğrencilerin olumlu yönde etkilendikleri görülmüştür.

Öneriler

1. Öğrencilerimize farklı öğrenme yolları sunan çoklu zeka kuramı hakkında velilerimizin bilgilendirilmesi, öğretmenlerimize hizmetiçi eğitim çalışmaları sunulması.
2. Hayat Bilgisi dersinin programı hafifletilerek çoklu zeka kuramına uygun etkinliklerle donatılması.
3. Çoklu zeka kuramına ilişkin mevcut ölçme araçlarının geliştirilmesi.

4. Öğretmenlere çoklu zeka kuramını hakkında bilgi içeren kaynakların ve eğitim CD'lerinin hazırlanması.
5. Çoklu zeka kuramının uygulanması ve eğitimin bireyselleştirilebilmesi için sınıf mevcutlarının azaltılması .
6. Geleneksel sınıf anlayışının terk edilerek, çoklu zeka kuramına uygun olarak tasarlanmış sınıfların oluşturulması.
7. Okulların fiziki şartları düzeltilerek çoklu zeka kuramına uygun etkinliklerin sunulacağı ortamların sağlanması.
8. Çoklu zeka kuramı hakkında öğretmenlere teorik bilginin sunulmasının yanı sıra, uygulamanın somut örnekler üzerinde gösterilmesi.
9. Okullardaki sınıf öğretmenleri ile rehber öğretmenlerin işbirliği yaparak öğrencilerin zeka alanlarının tespitinin yapılması.
10. Öğretmen yetiştiren kurumların ve öğretmen adaylarının çoklu zeka kuramı hakkında bilgilendirilmesi .
11. Öğretmenleri değerlendiren Milli Eğitim müfettişlerinin bu konuda bilgilendirilmesi, öğrencilerin değerlendirilmesinde çoklu zeka kuramının dikkate alınması.
12. Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin hizmetiçi eğitim programına alınması.
13. Çoklu zeka kuramı hakkında yurt dışında yapılan çalışmaların ülkemizde geniş bir platformda tartışılması.
14. Ülkemizde yeni yeni gündeme gelen çoklu zeka kuramı ile ilgili araştırmaların daha da artırılması.

KAYNAKLAR

Altan Mustafa ,Zülküf
1998

Ülkelerin Eğitim Çıkmazı :Amerika Birleşik Devletleri Örneği.Milli Eğitim ,140,29,35.

Arkonaç Sibel, Ayşen
1998

Psikoloji ''Zihin Süreçleri Bilimi'' İstanbul Alfa Yayınları.

Armstrong ,Thomas
1987

Their Own Way :Discovering and Encouraging Your Child's Personal Learning Style ,New York : Tarcher / Putnam .

Armstrong, Thomas
1994

Multiple Intelligences In The Classroom Alexandria USA:ASCD Publishing .

Armstrong ,Thomas
1996

Home Page. Utopian Schools.<
[http://www.thomasarmstrong.com/articles/utopian – schools .htm](http://www.thomasarmstrong.com/articles/utopian-schoools.htm)>

Başal Asude,Başal
2001

''Gelişim ve Öğrenme.'' Akınoğlu Matbacılık.

Başbay, Alper
2000

'' Çoklu Zeka Kuramına Göre Eğitim Programları ve Sınıf İçi Etkinliklerinin İncelenmesi''Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.Ankara Hacettepe Üniversitesi .

Baymur, F

''Genel Psikoloji'' İstanbul :İnkılap Aka Kitabevi .

Buzan,T. ve Keane
1998

''Dehanın El Kitabı'' 1994.Çev.Sinem Gül.İstanbul Sabah Kitapçılık .

Bümen T,Nilay
2001

Okulda Çoklu Zeka Kuramı,1.Baskı Pegem Yayıncılık ,Ankara.

- Chen J,Q
2004
”Theory of Multiple Intelligences:Is It a Scientific Thory?” Teachers College,Vol.106,Number 1,January,pp.17-23.
- Chen,J.Q.,&Gardner .H
1997
Alternative Assessment From a Multiple Intelligences Theoretical Perspective.Beyond traditional intellectual assessment:Contemporary and emerging theories,tests and issues,p.105-121.NewYork:Guilford.
- Coşkungönüllü, Rüya
1998
”Çoklu Zeka Kuramının 5. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Erişisine Etkisi.”(Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi),Ankara :Orta Doğu Teknik üniversitesi
- Cüceloğlu, Doğan
1991
”İnsan ve Davranış”İstanbul Remzi Kitabevi.
- Cüceloğlu, Doğan
1999
”İnsan ve Davranış “ İstanbul Remzi Kitabevi.
- Demirel, Özcan
1999
Developing Integrated Skills Through Multiple Intelligence İn EFL Classrooms” Mısır Sempozyumu Bildirisi.
- Demirel ,Ö ve S. Şahinel
1999
”Çoklu Zeka Kuramı ve Düşünme Becerileri ile İlköğretim 4. Sınıf Türkçe Dersinde Tümlşik Dil Becerilerinin Geliştirilmesi .” Dil Dergisi.
- Desombre, Arlene
1997
”Telling Parents About MI” Classroom Leadership, September , Vol. 1,Number 1.
- Erkuş, Adnan
1998
”Goleman’ın Duygusal Zeka Görüşünün Psikometrik Açıdan Eleştirisi ve Dinamik Etkileşimsel Model Önerisi Türk Psikoloji Yazıları Dergisi 31-40.

- Gardner,H.&Hatch,T
1989 Multiple Intelligences Go To School: Educational Implications Of The Theory Of Multiple Intelligences .Educational Researcher ,18(8),4-9.
- Kuzgun, Yıldız
2004 Eğitimde Bireysel Farklar.
- Gümüş, Ahmet
2004 Çocuk Edebiyatı Antolojisi.Tatilde Eğlenerek Öğrenelim Kitabı.Özgün Matbaacılık Sayfa 104,105
- Johnson,A.and S.KUNTZ
1997 ”And the Survey Says...” Classroom Leadership, September ,Vol.1,
- Kaptan, Fitnat
1998 Fen Bilgisi Öğretimi ,Ankara :Anı Yayıncılık .
- Kornhaber,M.L.&Krechevsky,M
1995 Expanding definitions of teaching and learning :Notes from the MI underground .In P.Cookson&B.Schneider (Eds.), Transforming schools .New York :Garland Press.
- Leazer, David
1992 Teaching For Multiple Intelligences .Fastback 342
Bloomington IN Phi Delta Kappan Educational Foundation (ED 356227) .
- Obuz, Candan.
2001 Çoklu Zeka Kuramının Hayat Bilgisi Dersinde Öğrenme Sürecine Etkisi .Yüksek Lisans Tezi.
- Özgüven, İ.Ethem
1994 ”Psikolojik Testler” Ankara :Yeni Doğu Matbaası
- Saban, Ahmet
2001 ”Çoklu Zeka Teorisi ve Eğitim”.
- Selçuk, Ziya
2003 ”Çoklu Zeka Uygulamaları”.
- Sezen, Emel
1998 ”ÖSS Sosyal Bölüm Matematik Alt –Testinin Sayısal Muhakeme Yeteneği Ne Derecede Ölçtüğü Üzerine Bir

Araştırma ‘‘(Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi Ankara :
Hacettepe Üniversitesi)

Silver,H.Strong,R.&Perini,M

1997 Integrating Learning Styles And Multiple Intelligences
Educational Leadership, 55(1),22-27
20.epnet.com/-bib 15up silver

Silver,H.F.,Strong,
R.W.and Perini,M.J
2000

So Each May Learn: Integrating Learning Styles and
Multiple Intelligences . Alexandria, VA:Association for
Supervision and Curriculum Development.

Sternberg, Robert
1994

‘‘Commentary : Reforming School Reform :Comments
On Multiple Intelligence:Theory In Practicise Teacher
College Record ‘‘ 01614681, Summer 94 Vol.95 Issue 4.

Tarman, Süleyman
1998

‘‘Çoklu Zeka Teorisi ve Zekanın Yedi Türü ‘‘Yaşadıkça
Eğitim Dergisi 58,12-17 İstanbul: Kültür Koleji
Yayımları.

Ülgen, Gülten
1995

‘‘Eğitim Psikolojisi.’’ Ankara Lazer Ofset.

Viens, Julie
1999

‘‘Understanding Multiple Intelligences ‘‘Focus on Basics,
March Vol 3,Issue A.

Vygotsky, L.S
1978

Mind In Society:The Development Of Higher
Psychological Processes (M.Cole v. John –Steiner
,S.Scribner &E.Souberman, Trans) Cambridge
.MA.Harvard University Press.

EKLER

EK.1. Günlük Planlar

DR.NECLA YAZICIOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU 3.SINIF DERS PLÂNI

BÖLÜM I

Dersin adı	Hayat Bilgisi
Sınıf	3
Ünitenin Adı/No	Sağlıklı Büyüyelim
Konu	Vücudumuzu Tanıyalım
Önerilen Süre	40'+40'

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanımları Hedef ve Davranışlar	AMAÇ 1: Vücudumuzu Tanıyalım DAVRANIŞLAR 1. Vücudumuzun bölümlerini göstererek adlarını söyleme / yazma. 2. Başta görülen organların adlarını söyleme / yazma. 3. Beynin, kafatasının içinde yer aldığını söyleme / yazma. 4. Gövdenin görevini söyleme / yazma. 5. Kol ve bacakların kısımlarını söyleme / yazma. 6. Kol ve bacakların görevlerini söyleme / yazma.	
Ünite Kavramları ve Sembolleri Davranış Örtütüsü	Vücut, Organ, Kafatası, Beyin,Bölüm Vücudun bölümlerini bilir ve gösterir.	
Güvenlik Önlemleri (Varsa) :		
Öğretme – Öğrenme – Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Canlandırma, Keşfetme , Soru-Cevap, Rol Yapma, Dinleme , Uygulama,Gösterip Yaptırma,Gözlem,kulaktan şarkı öğretim yöntemi	
Kullanılan Eğitim Teknolojileri – Araç, Gereçler ve Kaynakça • Öğretmen • Öğrenci	Kartondan yapılmış vücut modeli, Vücudum şarkısı, Organ resimleri Vücut modeli,Eğitim cd ,Ders Kitabı ,slayt gösterisi.	
Öğretme – Öğrenme Etkinlikleri	Sözel – Dilsel	Bir öğrencinin tahtaya kaldırılması, vücudumuzda neler gördüğünün sorulması , vücudumuzu gruplara ayırırsak nasıl ayırabileceğimizin sorulması,vücudumuzun 3 ana bölümden oluştuğunun çocuklara buldurulması, bunların baş, gövde, kollar ve bacaklar olduğunun söylenmesi, vücudumuzun bölümlerindeki organların neler olduğunun çocuklara buldurulması
	Mantıksal / Matematiksel	Kafatasımızın neden sert olması gerektiğinin çocuklara sorulması, başımızda bulunan organların kaçar tane olduğunun çocuklara buldurularak saydırılması.
	Görsel – Uzaysal	Boş bir vücut modelinin kartondan hazırlanması ve tahtaya asılması. Resmi yapılan organların çocuklar tarafından boş makete takılma çalışmasının yaptırılması, vücut modelinin çocuklar tarafından grup grup incelenmesi. Eğitim cd'den ve slayt gösterisinden konunun izlettirilmesi.
	Müziksel – Ritmik	Vücudum şarkısının eğitim cd 'den öğrencilere dinlettirilmesi
	Bedensel – Kinestetik	Sınıf içerisinde vücudumuzun bölümlerinde bulunan organların isimlerinin öğretmen tarafından söylenmesi ve çocukların bu organları göstermesi, basit ritmik hareketlerle bu organların çalıştırılması
	Doğacı	Çevremizde bulunan hayvanlarda hangilerinin vücut yapıları insanlarınkine benzetiyorsunuz? Diye soru sorularak öğrenci fikirlerinin alınması ve bu hayvanlarla ilgili liste oluşturulması.
	Sosyal – Kişiler Arası	3 ve ya 4 öğrencinin tahtaya kaldırılarak karşılıklı vücudumuzun bölümlerinin görevlerinin anlatan bir konuşturma çalışması yaptırılması .

	İçsel – Bireysel	Vücudumuzun bölümlerinde olan başımızdaki organlardan hangisi olmak istersiniz neden? Diye soru sorularak çocukların düşünceleri alınması.
Özet		Vücudumuzun 3 ana bölümü olduğunun bunların baş , gövde , kollar ve bacaklar olduğunun tekrar edilmesi.Beynimizin kafatası içinde bulunduğu anlatılması.Gövdenin iç organlarımızı koruduğunun belirtilmesi. İşlerimizin çoğunu kollar ve bacaklar yardımı ile yaptığımızın anlatılması.Kollar ve bacakların kısımlarının el, el bileği, dirsek ayak , ayak bileği, diz olduğunun anlatılması.

BÖLÜM III

<p>Ölçme – Değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için ek ölçme Değerlendirme etkinlikleri 	<p>Bireysel Değerlendirme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vücudumuzun bölümlerini söyleyiniz • Başta bulunan organları söyleyiniz? <p>Grupla Değerlendirme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sınıfın 3 gruba ayrılarak her grup vücudumuzun bir bölümünün görevini anlatıma çalışması yaptırılması <p>Öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin değerlendirilmesi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Başımızda kaç tane gözümüz vardır? <p>İleri düzeyde olan öğrencilerin değerlendirilmesi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vücudumuzun hareketini nasıl yapıyoruz?
Dersin Diğer Derlerle İlişkisi	<p>Beden Eğitimi dersinde basit vücut hareketleri yaptırılması</p> <p>Müzik dersinde "Vücudum" şarkısının öğretilmesi</p> <p>Resim dersinde vücudumuzun bölümlerini anlatan resim çalışmaları yaptırılması.</p>

BÖLÜM IV

Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	Plan sağlıklı bir biçimde uygulanmıştır. Her hangi bir sorunla karşılaşmamıştır.
--	--

DR.NECLA YAZICIOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU 3.SINIF DERS PLÂNI

BÖLÜM I

Dersin adı	Hayat Bilgisi
Sınıf	3
Ünitenin Adı/No	Sağlıklı Büyüyelim
Konu	Duyu Organlarımız

Önerilen Süre	40'+ 40'
---------------	----------

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanımları Hedef ve Davranışlar		<p>HEDEF 2: Duyu organlarımızı tanıyabilme DAVRANIŞLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duyu organlarını kendi vücudu üzerinde göstererek adlarını söyleme / yazma. 2. Her bir duyu organımızın sağlıklı yaşama için önemini söyleme / yazma. 3. Duyu organlarımızı model / şemalar üzerinde gösterme. <p>HEDEF 3: Duyu organlarımızın görevlerini tanıyabilme DAVRANIŞLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gözün görme organı olduğunu söyleme / yazma. 2. Kulağın işitme organı olduğunu söyleme / yazma. 3. Burun koklama organı olduğunu söyleme / yazma. 4. Dilin tat alma organı olduğunu söyleme / yazma. 5. Derinin dokunma organı olduğunu söyleme / yazma
Ünite Kavramları ve Sembolleri Davranış Örüntüsü		Duyu, görme, işitme, tat alma, dokunma, organ Duyu organlarımızın neler olduğunu ve görevlerini bilir.
Güvenlik Önlemleri (Varsa) :		Kibritle mumu yakarken gerekli önlemlerin alınması. Çocukların uyarılması.
Öğretme – Öğrenme – Yöntem ve Teknikleri		Anlatım, soru –cevap, keşfetme, gözlem, canlandırma, rol yapma, uygulama
Kullanılan Eğitim Teknolojileri – Araç, Gereçler ve Kaynakça • Öğretmen • Öğrenci		Pamuk, elma, zil , taş, ders kitabı, eğitim cd,mum ,kibrit, baş maketi
Öğretme – Öğrenme Etkinlikleri	Sözel - Dilsel	Öğrencilerin sınıfa pamuk ,kolonya, elma, mum , zil , taş getirmelerinin sağlanması. Duyu organlarımızla bu nesnelere tanıma çalışmaları yaptırılması.
	Görsel – Uzaysal	Elmanın öğrencilere gösterilmesi, elmanın rengini, şeklini ve tadını hangi duyu organlarımızla algıladığımızın çocuklara buldurulması,gözün görme duyu organımız olduğu, dilin tadma organımız olduğu sonucuna ulaşılması.Boş baş maketi üzerine duyu organlarımızın çocuklar tarafından yerleştirilmesi.Slayt gösterisinin hazırlanması.
	Müziksel – Ritmik	Zilin sınıfta çalınması, zil sessini hangi duyu organımızla algıladığımızın çocuklara buldurulması.Kulağın işitme duyu organımız olduğu sonucuna ulaşılması
	Bedensel – Kinestetik	Birkaç öğrencinin sınıftan seçilerek tahtaya kaldırılması. Taşa, pamuğa dokunmalarının ve nesnelere hakkında neler düşündüklerinin sorulması. Aynı çalışmanın yanar mum üzerinde de yapılması ve neler düşündüklerinin sorulması. Derinin dokunma duyusu organımız olduğu sonucunun çocuklara buldurulması.Kartondan hazırlanmış olan bir baş maketinin tahtaya asılarak duyu organlarımızın çocuklar tarafından üzerinde gösterip işaretleme çalışması yaptırılması.
	İçsel – Bireysel	Öğrencilerden görme duyu organları olan gözlerini kapatmalarının istenmesi ve neler hissettiklerinin sorulması .Öğrencilerden işitme organları olan kulaklarını kapatmalarının istenmesi ve neler hissettiklerinin sorulması.İstekli olan öğrencilerin konuşturulması
	Mantıksal / Matematiksel	Öğrencilere "Bir an için duyu organlarımız olmasaydı nasıl bir hayatınız olurdu?" sorusunun yöneltilmesi ve öğrencilerin görüşlerinin alınması.Çevrelerinde duyu organları olmayan birinin tanıyıp tanımadıklarının sorulması ve bu konuda konuşturulmaları
	Sosyal – Kişiler Arası	Beş öğrencinin seçilmesi ve her birinin bir duyu organı olduğunun söylenmesi. Duyu organlarının görevlerini arkadaşlarına anlatmalarının sağlanması.Arkadaşlarının anlatan kişilere sorular sorması.
	Doğacı	Çevremizde duyu organlarımıza zarar verecek şeylerin nelerdir? Bunlardan nasıl korunabiliriz?
Özet		Vücudumuzda beş tane duyu organımız olduğunun söylenmesi.Bunların kulak , burun, dil, deri, göz olduğunun söylenmesi. Duyu organlarımızın görevlerinin tek tek anlatılması.

BÖLÜM III

<p>Ölçme – Değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için ek ölçme Değerlendirme etkinlikleri 	<p>Bireysel değerlendirme :</p> <p>Hazırlanan çalışma kağıtlarının dağıtılması. ..... görme duyu organımızdır. Burun..... organımızdır.</p> <p>Grup değerlendirme :</p> <p>Sınıftaki öğrencilere dokunma duyası organımızla neleri algıladıklarının sorulması.</p> <p>Öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin değerlendirilmesi: Kaç tane duyu organımız vardır? İleri düzeyde olan öğrencilerin değerlendirilmesi: Duyu organlarımızın yaptıkları vücudumuzun neresinde anlam kazanır?</p>
Dersin Diğer Derslerle İlişkisi	<p>Müzik dersinde zil ve çeşitli varlıkların seslerinin dinletilmesi.Yüksek alçak seslerin ayrımlarının yaptırılması Beden eğitimi dersinde körebe oyunun oynatılması Türkçe dersinde duyu organlarımızı anlatan bir şiirin okutulması</p>

BÖLÜM IV

Planın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	Plan sağlıklı bir biçimde uygulanmıştır. Her hangi bir sorunla karşılaşmamıştır
--	---

DR.NECLA YAZICIOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU 3.SINIF DERS PLANI

BÖLÜM I

Dersin adı	Hayat Bilgisi
Sınıf	3
Ünitenin Adı/No	Sağlıklı Büyüyelim
Konu	İç Organlarımız
Önerilen Süre	40'+40'

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanımları Hedef ve Davranışlar	<p>HEDEF 4: Belli başlı iç organlarımızı tanıyabilme DAVRANIŞLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kalp, akciğer, mide, bağırsaklar ve böbreklerimiz iç organlar olduğunu söyleme / yazma. 2. İç organlarımızı vücut modeli / şema üzerinde gösterme. 3. İç organlarımızın temel görevini söyleme / yazma
---	--

Ünite Kavramları ve Sembolleri Davranış Örtüsü		İç organ İç organlarımızın nerede olduğunu ve görevlerinin neler olduğunu bilir.
Güvenlik Önlemleri (Varsa) :		
Öğretme – Öğrenme – Yöntem ve Teknikleri		Anlatım, keşfetme, canlandırma, tartışma , gösterip yaptırma.
Kullanılan Eğitim Teknolojileri – Araç, Gereçler ve Kaynakça • Öğretmen • Öğrenci		Vücut modeli, renkli oyun hamurları, basit müzik araçları, ders kitabı, hazırlana slaytlar, eğitim cd
Öğretme – Öğrenme Etkinlikleri	Sözel - Dilsel	Vücudumuzun sadece gözümüzle gördüğümüz organlardan mı oluştuğunun sorulması. Öğrencilerin fikirlerinin alınması. Gövdemizin çocuklara gösterilerek içinde iç organlarımızın olduğunu söylemesi.
	Görsel - Uzaysal	Vücut modeli üzerinde iç organların ve bulunduğu yerlerin öğrencilere tanıtılması. (Akciğerler, Kalp, Böbrekler, Mide, Bağırsaklar, Karaciğer) Vücut modeli üzerinde öğrencilerin organları çıkarıp incelemelerinin istenmesi ve organları yerlerine yerleştirme çalışmaları yaptırılması. İç organlarla ilgili slayt gösterisinin sunulması.
	Bedensel - Kinestetik	Organların çalışmalarının sınıf ortamında çocuklar tarafından canlandırılması (Kalp atışını ellerin yumruk yapıp açılıp kapanması) bu uygulama sırasında görevlerinin anlatılması. Öğrencilerin 4-5 'er gruplara ayrılarak renkli oyun hamuru ile iç organların vücut modelinden faydalanarak yaptırılması.
	Mantıksal / Matematiksel	Kalbimizin bir dakika içinde kaç kez attığını saydırılması.
	Sosyal – Kişiler Arası	Mide rahatsızlığı olan bir çocuğun doktora gitmesi ve doktor ile mide arasında geçen konuşmanın canlandırılması. (Midenin çocuktan dengeli beslenmediği ve zara verici yiyecek yediği için şikayette bulunması) Sınıfta 6 öğrencinin seçilerek hangi iç organımızın daha önemli olduğunu çocuklar tarafından kısaca tartışılması.
	İçsel – Bireysel	Vücudumuzdaki iç organlardan birisi olmak isteseydiniz hangisi olurdunuz? Niçin?
	Doğacı	Vücudumuzda ki iç organlarımızı korumak için doğadan nasıl faydalanabiliriz? (Akciğerlerimiz için temiz hava , midemiz için doğal besinler, kalbimiz için kır yürüyüşleri ...vb)
	Müziksel - Ritmik	Öğrencilerin sıra arkadaşlarının kalp atışlarının dinleme çalışması yaptırılması. Basit müzik araçlarıyla kalp atışlarının ritminin tutulması.
Özet	Gövdemizin içinde bulunan organlara iç organlar denildiğinin söylenmesi . İç organlarımızın karaciğer, akciğer, böbrekler, mide, kalp ve bağırsaklar olduğunu söylemesi. İç organlarımızın görevlerinin kısaca anlatılması.	

BÖLÜM III

Ölçme – Değerlendirme • Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için ek ölçme Değerlendirme etkinlikleri	Bireysel değerlendirme : Kalbimizin görevlerini söyleyiniz? Böbreklerimiz yerini gösteriniz? Grup değerlendirme : Vücut maketi üzerinde iç organlarımızın grupça yerleştirilmesi Öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin değerlendirilmesi: Vücudumuzda kaç tane akciğerimiz vardır? İleri düzeyde olan öğrencilerin değerlendirilmesi: Kalbimizi çevremizde bulunan varlıklardan hangisine benzetebiliriz? (Pompa, motor... vb)
Dersin Diğer Derslerle İlişkisi	Beden Eğitimi dersinde iç organlarımızı çalıştırıcı nefes açıcı çalışmaların yapılması.

BÖLÜM IV

Planın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	Plan sağlıklı bir biçimde uygulanmıştır. Her hangi bir sorunla karşılaşmamıştır.
--	--

DR. NECLA YAZICIOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU 3.SINIF DERS PLANI

BÖLÜM I

Dersin adı	Hayat Bilgisi
Sınıf	3
Ünitenin Adı/No	Sağlıklı Büyüyelim
Konu	Sağlıklı Büyüyelim-Temizlik
Önerilen Süre	40'+40'+40'+40'

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanımları Hedef ve Davranışlar	<p>HEDEF 5: Temizlik kurallarına uymanın önemini kavrayabilme DAVRANIŞLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vücudunu temiz tutmanın önemini söyleme. 2. Tırnakları kesmenin ve temiz tutmanın önemini söyleme. 3. Dişleri düzenli olarak fırçalamanın önemini söyleme. 4. Sık sık banyo yapmanın önemini söyleme. 5. Tuvaletten önce ve sonra ellerini sabunla / sıvı sabunla yıkamanın önemini söyleme. 6. Tuvalet kâğıdı kullanmanın neden gerekli olduğunu söyleme / yazma. 7. Tuvaletleri kullandıktan sonra, temiz bırakmanın önemini söyleme. 8. Giysilerin neden temiz tutulması gerektiğini söyleme. 9. Giysileri kirlendiğinde neden değiştirmesi gerektiğini söyleme. 10. Yere tükürmenin neden yanlış bir davranış olduğunu söyleme. 11. Kirlili ve çamurlu sularda oynamanın neden yanlış olduğunu açıklama. 12. Tozlu, dumanlı, kirlili ve havasız yerlerde bulunmanın sağlığa olan olumsuz etkilerini söyleme. 13. Bulunduğu çevreyi temiz tutmanın önemini söyleme. <p>HEDEF 6: Temizlik kurallarına uyabilme DAVRANIŞLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elini, yüzünü, burnunu, boynunu, kulağını ve ayağını yıkama. 2. Düzenli olarak tırnak kesme. 3. Tırnaklarını kestikten sonra ellerini yıkama. 4. Düzenli olarak dişlerini fırçalama. 5. Dişlerini tekniğine uygun fırçalama. 6. Tuvaletten önce ve sonra ellerini sabunla / sıvı sabunla yıkama. 7. Yerlere tükürmeme. 8. Kirlili ve çamurlu sularda oynamama. 9. Tozlu, dumanlı ve kirlili havalı yerlerde bulunmama. 10. Bulunduğu çevreyi temiz tutma	
Ünite Kavramları ve Sembolleri Davranış Örüntüsü	Temizlik, Banyo yapmak, Çevre Temizliği Sağlıklı büyümek için çevre ve vücut temizliğinin önemini bilir.	
Güvenlik Önlemleri (Varsa) :		
Öğretme – Öğrenme – Yöntem ve Teknikleri	Tartışma, anlatım, rol yapma, canlandırma, soru –cevap, dinleme, uygulama, gözlem, gösterip yaptırma, beyin fırtınası	
Kullanılan Eğitim Teknolojileri – Araç, Gereçler ve Kaynakça • Öğretmen • Öğrenci	Tırnak makası, slayt, eğitim cd, "Ellerim" şarkısı, diş fırçası, diş macunu, lavabo, sabun, şampuan, tarak, tuvalet kâğıdı, giysi fırçası, çöp poşeti, lif	
Öğretme – Öğrenme Etkinlikleri	Sözel – Dilsel	Sağlıklı büyümek için çocuklara nelere dikkat edilmesi gerektiğinin sorulması, çocuklar arasında temizliğin sağlığımız açısından önemine ilişkin bir tartışma yaptırılması, öğrencilerin düşüncelerinin alınması, sabah kalktıgımızdan itibaren günlük yapılan temizliğin neler olduğunun sorulması, öğrencilere söz hakkı verilerek konuşturulması. Bu dersimizde tırnak, diş, el, giysi, vücut ve çevre temizliğinin nasıl yapılması gerektiğini birlikte öğreneceğimizin söylenmesi.
	Müziksel – Ritmik	Temizliğin önemini anlatan "Ellerim" şarkısının çocuklara öğretilmesi

	Görsel – Uzaysal	Temizliğin önemini anlatan bir slayt gösterisinin çocuklara gösterilmesi.Eğitim cd 'den konuya ilişkin el, tırnak, diş, giysi, vücut ve çevre temizliğinin nasıl yapılması gerektiğinin izlettirilmesi.
	Bedensel - Kinestetik	Tırnak temizliğinin önemi anlatılarak gerekli araçlarla uygulamalı olarak çocuklara gösterilmesi.Diş temizliğinin önemi anlatılarak gerekli araçlarla uygulamalı olarak çocuklara gösterilmesi. Öğrencilerle birlikte okul lavabosunda diş fırçalama çalışması yaptırılması.Birkaç öğrencinin tahtaya kaldırılarak nasıl banyo yapılması gerektiğinin rol yapma yöntemiyle sınıfta canlandırılması.Sınıfa temizlik malzemeleri getirilerek neler olduğu tanıtılması.(tırnak makası, şampuan, lif, tarak)El temizliğinin tuvaletten önce ve sonra nasıl yapılması gerektiğinin uygulamalı olarak çocuklara gösterilmesi. Tuvalet kağıdı kullanmanın neden gerekli olduğunun anlatılması, nasıl kullanılması gerektiğinin gösterilmesi.Çevre ve giysi temizliğinin nasıl yapılması gerektiğinin uygulamalı olarak anlatılması.
	Sosyal – Kişiler Arası	Temizliğin önemini anlatan bir şiir oluşturulması. Öğrencilerin bu şiiri oluşturmada aktif katılımlarının sağlanması.Oluşturulan şiirin sınıf panosuna asılması.
	İçsel – Bireysel	Günlük yapılması gereken temizliğinizi aksattığınızda neler hissediyorsunuz? Niçin?
	Mantıksal / Matematiksel	Düzenli tırnak temizliğimizi yapmadığımızda ne gibi sonuçlarla karşılaşırız?Tuvalet ve diş temizliğimizi gerekli bir biçimde yapmadığımızda ne gibi sonuçlarla karşılaşırız? Diye sorular sorulması ve çocukların konuşurulması.
	Doğacı	Öğrencilerle birlikte sınıf ve bahçe temizliğinin yapılması
Özet		Sağlıklı olmak için neler yapılması gerekli olduğunun anlatılması. El, tırnak, diş, tuvalet, giysi, ve çevre temizliğinin öneminin ne olduğunun söylenmesi. Bu temizliklerin yapılmasının sağlığımıza etkilerinin anlatılması.

BÖLÜM III

Ölçme – Değerlendirme • Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Öğrenme güclüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için ek ölçme Değerlendirme etkinlikleri	Bireysel değerlendirme : Dişlerimizin temizliğini nasıl yapmalıyız gösteriniz? Grup değerlendirme : Çevre temizliğinde bizlere düşen görevlere nelerdir? Öğrenme güclüğü olan öğrencilerin değerlendirilmesi: Ellerimizi ne zaman yıkamalıyız? İleri düzeyde olan öğrencilerin değerlendirilmesi: Tozlu, kirli, dumanlı ve havasız yerlerde bulunmak sağlığımıza nasıl zararları olabilir? Araştırma yapınız.
Dersin Diğer Derslerle İlişkisi	Resim –iş: Temizliğin önemini anlatan bir resim çalışması yaptırılması Türkçe:Temizliğin önemini anlatan kısa bir parça okunabilir.

BÖLÜM IV

Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	Plan sağlıklı bir biçimde uygulanmıştır. Her hangi bir sorunla karşılaşmamıştır
--	---

DR. NECLA YAZICIOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU 3.SINIF DERS PLANI

BÖLÜM I

Dersin adı	Hayat Bilgisi
Sınıf	3

Ünitenin Adı/No	Sağlıklı Büyüyelim
Konu	Dinlenme, Uyku, Oyun ve Spor
Önerilen Süre	40'

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanımları Hedef ve Davranışlar		HEDEF 7: Dinlenmenin sağlığımız için önemini kavrayabilme DAVRANIŞLAR 1. Dinlenmenin vücut için önemini söyleme / yazma. 2. Uykunun, vücut için önemli olduğunu söyleme / yazma. 3. Günde en az kaç saat uyuması gerektiğini söyleme / yazma. 4. Kitap okuma, müzik dinleme, oyun oynamanın dinlenme yolları olduğunu söyleme / yazma.
Ünite Kavramları ve Sembolleri Davranış Örtütüsü		Dinlenme, Uyku Dinlenmenin sağlığımız için önemini bilir.
Güvenlik Önlemleri (Varsa) :		
Öğretme – Öğrenme – Yöntem ve Teknikleri		Anlatım, soru-cevap, canlandırma, rol yapma, gösterip yaptırma, beyin fırtınası
Kullanılan Eğitim Teknolojileri – Araç, Gereçler ve Kaynakça • Öğretmen • Öğrenci		Ders kitabı, slayt gösterisi, eğitim cd, klasik müzik cd 'leri, defter, okul bahçesi
Öğretme – Öğrenme Etkinlikleri	Sözel – Dilsel	Gün boyunca koşarız, oyun oynarız, çeşitli işler yaparız. Sürekli güç harcarız ve yoruluruz. Vücudumuzun yeniden güç kazanması için dinlenmeye ihtiyacımız olduğunu söylenmesi. Uykunun vücudumuzun büyüüp , gelişmesine katkısı olduğunu söylenmesi. Günde en az 10-12 saat uyumamız gerektiğinin anlatılması. Kitap okumanın, müzik dinlemenin ve oyun oynamanın dinlenmenin diğer yolları olduğunu söylenmesi.
	Görsel - Uzaysal	Dinlenmenin sağlığımız için önemini anlatan bir slayt gösterisinin sunulması. Bu slayt gösterisi üzerinde çocukların konuşturulması. Konunun eğitim cd izlettirilmesi.
	Bedensel - Kinestetik	Dinlenme yollarımızın neler olduğunu söylenmesi. Sınıfta öğrenciler tarafından nasıl yapılacağına canlandırılması. (Uyuma, kitap okuma, televizyon seyretme, oyun oynama)
	Müziksel - Ritmik	Vücudumuzu dinlendirme yollarından birisinde müzik dinlemek olduğunu söylenmesi .Çocuklara klasik müzik dinlettirilmesi ve dinleme sonucunda neler hissettiklerinin sorulması.
	Sosyal – Kişiler Arası	Çocuklara kısa bir oyun hazırlattırılması. Oyunda dinlenmemiş uykusuna dikkat etmemiş bir kişi ile uykusuna dikkat etmiş vücudunu iyice dinlendirmiş bir kişinin diyaloglarını anlatan bir konuşmanın sınıfta canlandırılması.
	İçsel - Bireysel	Vücudunuzu dinlendirmedeğinizde neler hissediyorsunuz? Anlatınız. Vücudunuzu dinlendirdiğinizde neler hissediyorsunuz? Anlatınız. Hissettiklerini yüz mimikleriyle canlandırma çalışmaları yaptırılması.
	Mantıksal / Matematiksel	Gün içerisinde dinlenmemiz ve çalışmamız gereken zamanları sıralayınız.
Doğacı	Teneffüste dinlenmek amacıyla hangi oyunları oynuyorsunuz?	
Özet		Dinlenmenin çalışmak kadar önemli olduğunu anlatılması. Vücudumuzun sürekli çalışmayacağından ara ara dinlenmeye ihtiyacı olduğunu söylenmesi. Kitap okumanın, müzik dinlemenin, tv seyretmenin ve oyun oynamanın dinlenmenin diğer yolları olduğunu söylenmesi. Her gün en az 10-12 uyumamız gerektiğinin belirtilmesi. Uyku düzenimize dikkat etmemiz gerektiğinin belirtilmesi. Uykunun vücudumuzun sağlıklı olması için gerekli olduğunu belirtilmesi.

BÖLÜM III

<p>Ölçme – Değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için ek ölçme Değerlendirme etkinlikleri 	<p>Bireysel değerlendirme : Dinlenme vücudumuz için niçin önemlidir?</p> <p>Grup değerlendirme : Sınıfta grup halinde dinlenme çeşitlerinin yaptırılması</p> <p>Öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin değerlendirilmesi: Siz nasıl dinleniyorsunuz?</p> <p>İleri düzeyde olan öğrencilerin değerlendirilmesi: Vücudumuz yeterince dinlenmezse sağlığımız bundan nasıl etkilenir?</p>
Dersin Diğer Derstlerle İlişkisi	<p>Müzik :Klasik müzik dinletilerek dinlenme çalışması yaptırılabilir. Beden Eğitimi: Çeşitli oyunlarla dinlenme çalışması yaptırılması. Türkçe:Dinlenmenin önemini anlatan bir parçanın okunması.</p>

BÖLÜM IV

Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	Plan sağlıklı bir biçimde uygulanmıştır. Her hangi bir sorunla karşılaşmamıştır
--	---

DR.NECLA YAZICIOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU 3.SINIF DERS PLANI

BÖLÜM I

Dersin adı	Hayat Bilgisi
Sınıf	3
Ünitenin Adı/No	Sağlıklı Büyüyelim
Konu	Oyun ve Spor
Önerilen Süre	40'+40'

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanımları Hedef ve Davranışlar	<p>HEDEF 8: Açık havada oyunun sağlığımız için önemini kavrayabilme</p> <p>Bölüm 1.01 DAVRANIŞLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oyunun, sağlığımız için önemini söyleme / yazma. 2. Sporun, sağlığımız için önemini söyleme / yazma. 3. Temiz havanın sağlığımız için önemini açıklama. 4. Güneş ışınlarından yararlanmanın, sağlığımız açısından önemini söyleme / yazma. 5. Güneş ışınlarının hangi durumlarda zararlı olduğunu açıklama.
Ünite Kavramları ve Sembolleri Davranış Örüntüsü	Sağlık, Açık hava, Güneş ışığı, Spor Açık havada oyun oynamanın sağlığımız için önemini bilir.
Güvenlik Önlemleri (Varsa) :	
Öğretme – Öğrenme – Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Soru-cevap, Canlandırma, Rol yapma, Tartışma, Gösterip yaptırma
Kullanılan Eğitim Teknolojileri – Araç, Gereçler ve Kaynakça • Öğretmen • Öğrenci	Ders kitabı, slayt gösterisi, eğitim cd, okul bahçesi,park,

Öğretme – Öğrenme Etkinlikleri	Sözel – Dilsel	Çocuklara söz hakkı verilerek oyunun sağlığını için önemi konusunda konuşulması. Sporun vücudumuzdaki organların gelişmesine ne gibi katkıları bulunduğu konusunda öğrencilerin bilgilendirilmesi. Spor yapan öğrencilere söz verilerek düşüncelerini arkadaşlarına aktarmalarının sağlanması. Spor yaparken ve oyun oynarken nelere dikkat edilmesi gerektiğinin belirtilmesi. Açık alanlarda ve temiz havalı yerlerde spor yapmamız gerektiğinin belirtilmesi. Spor yaparken ve oyun oynarken güneş ışınlarından nasıl faydalanmamız gerektiği konusunda öğrencilerin konuşulması.
	Görsel – Uzaysal	Açık havada oyun oynamanın ,spor yapmanın ve güneş ışınlarından faydalanmanın önemini anlatan bir slayt gösteri sunulması. Eğitim cd 'den konun izlettirilmesi.
	Bedensel – Kinestetik	Okul bahçesinde açık havada öğrencilere çeşitli oyunlar oynatılması, hareketler yaptırılması, güneş ışığından faydalanma çalışması yaptırılması.
	Sosyal – Kişiler Arası	Sınıfta öğrenciler tarafından açık havada oyun oynamanın sağlığını faydalarını anlatan ve buna karşı olan öğrenciler arasında kısa bir tartışma yaptırılması.
	Mantıksal / Matematiksel	Güneş ışınlarının yararlarının ve zararlarının neler olduğunun kısaca listelenme çalışması yaptırılması.
	Müziksel – Ritmik	Öğrencilerle birlikte konuya ilişkin bir şarkı yazma çalışması yaptırılması.
	Doğacı	Açık havadan ,güneş ışınlarından ve temiz havadan çevremizde bulunan yerlerden yararlanma çalışması yaptırılması. Okul bahçesinde ve çevre parklarda yürüyüşler yaptırılması.
	İçsel – Bireysel	Sağlığını uygun olmayan bir çevrede bulunduğunuzda neler hissediyorsunuz? Sağlığını uygun , temiz havalı bir yerde spor yaptığınızda , oyun oynadığınızda neler hissediyorsunuz? Mimiklerle canlandırılması
Özet	Açık havada spor yapmanın, oyun oynamanın sağlığını olumlu katkılarının bulunduğunun belirtilmesi. Açık havada oyun oynarken ,spor yaparken bazı şeylere dikkat edilmesi gerektiğinin belirtilmesi. Güneş ışınlarının bizlere yararı olduğu gibi bazı durumlarda zararı olabileceğinin anlatılması. Özellikle öğle vakitlerinde güneş ışığı altında fazla kalınmaması gerektiğinin belirtilmesi.	

BÖLÜM III

Ölçme – Değerlendirme • Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için ek ölçme Değerlendirme etkinlikleri	Bireysel değerlendirme : Sporun sağlığını için ne gibi yararları vardır? Grup değerlendirme : Grup halinde temiz havadan yararlanma çalışması yaptırılması. Öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin değerlendirilmesi: Güneş ışınları ne zaman zararlı olur? İleri düzeyde olan öğrencilerin değerlendirilmesi: Güneş ışınlarından yararlanmazsak vücudumuz nasıl etkilenir?
Dersin Diğer Derslerle İlişkisi	Beden Eğitimi:Güneş ışınları ve temiz havadan faydalanarak spor aktiviteleri yaptırılması. Türkçe:Açık havada bulunmanın sağlığını faydalarını anlatan bir parça okunması.

BÖLÜM IV

Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	Plan sağlıklı bir biçimde uygulanmıştır. Her hangi bir sorunla karşılaşmamıştır
--	---

DR.NECLA YAZICIOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU 3.SINIF DERS PLANI

BÖLÜM I

Dersin adı	Hayat Bilgisi
Sınıf	3
Ünitenin Adı/No	Sağlıklı Büyüyelim
Konu	Beslenme
Önerilen Süre	40'+40'

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanımları Hedef ve Davranışlar	<p>HEDEF 9: Beslenme ve sağlık kurallarını kavrayabilme DAVRANIŞLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Çeşitli besinlerin büyümeye olan etkilerini söyleme. 2. Dengeli beslenmenin sağlıkla olan ilgisini söyleme. 3. Besinlerin temiz tutulmasının önemini söyleme. 4. Yemek öncesi temizlik kurallarının önemini söyleme. 5. Yemek sonrası temizlik kurallarının önemini söyleme. <p>HEDEF 10: Yemekte görgü kurallarına uyabilme DAVRANIŞLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ağızda yiyecek varken konuşmama. 2. Yemek yerken ağızdan ses çıkarmama. 3. Yemeğini dökmeyen yeme. 4. Yemek yerken kaşık, çatal, bıçak ve peçete kullanma. 5. Yemek yerken kazalara yol açabilecek davranışlardan kaçınma
Ünite Kavramları ve Sembolleri Davranış Örtütüsü	Beslenme, Dengeli beslenme, Sağlık kuralları, Besin, Görgü kuralları, Temizlik Beslenme ve sağlık kurallarını bilir. Yemekte uyulması gereken kuralları yerine getirir.
Güvenlik Önlemleri (Varsa) :	Bıçakları kullanırken dikkatli olmaları konusunda öğrencilerin uyarılması.
Öğretme – Öğrenme – Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Soru-cevap, Keşfetme, Rol yapma, Beyin fırtınası, Uygulama, Tartışma.
Kullanılan Eğitim Teknolojileri – Araç, Gereçler ve Kaynakça • Öğretmen • Öğrenci	Çeşitli besin maddeleri (zeytin, peynir, bal, elma, yumurta, süt, reçel, slayt gösterisi, eğitim cd, çatal, tabak, kaşık, bıçak, peçete, bardak, hazırlanmış olan şarkı.

Öğretme – Öğrenme Etkinlikleri	Sözel – Dilsel	Çocuklara evlerinde hangi yiyecekleri yediklerinin sorulması.Sabah kahvaltısında , öğle yemeğinde, akşam yemeğinde neler yediklerinin anlatılması .Yediğimiz yiyeceklerin hepsine besin denildiğinin söylenmesi .İyi ve dengeli beslenmek için tüm besinlerden yememiz gerektiğinin anlatılması. Yiyecekleri yemeden önce nelere dikkat etmemiz gerektiğinin çocuklara sorularak bunların çocuklara bildirilmesi. Yemek yerken hangi görgü kurallarına uymamız gerektiği konusunda çocukların fikirlerinin alınması.
	Görsel - Uzaysal	Konuyla ilgili çeşitli besin maddelerinin sınıfa getirilmesi.(Zeytin, peynir,al, elma, yumurta, süt, reçel, ekme ,sebzeler...vb) Bu besin maddelerinin çocuklara gösterilmesi ve incelenmesi .Besin maddelerimiz ve yemekteki görgü kurallarımız konusunda bir slayt gösterisinin sunulması. Eğitim cd'den konunun izlettirilmesi.Görüntüler üzerinde öğrencilerin konuşturulması.
	Sosyal – Kişiler Arası / Bedensel - Kinestetik	Bir ailenin yemek yerken yaptıklarını anlatan kısa bir oyunun çocuklar tarafından arkadaşlarına sunulması.Sınıfta öğrencilerle birlikte yemekte uyulması gereken görgü kurallarının nasıl olması gerektiği sınıfta hareketlerle yapılması.
	İçsel - Bireysel	Yemekte görgü kurallarına uymadığınızda neler hissediyorsunuz? Bu soru üzerine öğrencilerin duygularını ifade etme imkanı verilmesi. Dengeli beslenmediğinizde kendinizi nasıl hissediyorsunuz? Öğrencilerin konuşturulması.Dengeli beslenme ve yemekte görgü kurallarıyla ilgili yarım bırakılmış metin hazırlanması ve çocukların bu metni kendi duygu ve düşüncelerine göre tamamlamalarının sağlanması.
	Mantıksal / Matematiksel	Dengeli ve sağlıklı beslenmezsek ne gibi sonuçlar ortaya çıkabilir? Sorusu üzerine öğrencilerin düşüncelerinin sağlanması ve istekli öğrencilere söz verilerek konuşturulması. Dengeli ve dengesiz beslenme şekillerinin nasıl olacağı liste halinde hazırlanması. Yemekte uyulması gereken görgü kurallarının ve ya yapılmaması gerekenlerin neler olduğunun liste halinde hazırlanması. Yapılan listelerin sınıf panosuna asılması.
	Doğacı	Çevremizde bulunan insanların nasıl beslendikleri konusunun araştırılması.Yedikleri yiyeceklerin dengeli beslenme konusunda yeterli olup olmadığının araştırılması. Çevremizde bulunan kişilerin yemekte görgü kurallarına uyup uymadıklarının araştırılması.
	Müziksel - Ritmik	Sınıfça dengeli beslenme ve yemekteki görgü kurallarını anlatan bir şarkının oluşturulması. Sınıfça şarkının seslendirilmesi.
Özet	Sağlıklı bir insan olmamız için beslenmemize dikkat etmemiz gerektiğinin söylenmesi. Tüm besinlerden yememiz gerektiğinin söylenmesi. Dengeli beslenmek için bunun şart olduğunun belirtilmesi.Yemeğimizi yemeden önce temizlik kurallarına uymamız gerektiğinin anlatılması. Yemek yerken bazı görgü kurallarına uymamız gerektiğinin anlatılması.	

BÖLÜM III

Ölçme – Değerlendirme • Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme – Değerlendirme • Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için ek ölçme Değerlendirme etkinlikleri	Bireysel değerlendirme : Dengeli beslenme nasıl olur? Grup değerlendirme : Bir grup arkadaşla yemekte görgü kurallarına nasıl uymamız gerektiğinin canlandırılması. Öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin değerlendirilmesi: Yemek yerken hangi araçları kullanmalıyız? İleri düzeyde olan öğrencilerin değerlendirilmesi: Dengeli beslenmezsek vücudumuz bundan nasıl etkilenir?Örnek vererek açıklayınız.
Dersin Diğer Derslerle İlişkisi	Türkçe: Beslenme ve yemekte görgü kurallarının anlatıldığı bir parça okunabilir. Müzik: Beslenme ve yemekte görgü kurallarının anlatıldığı bir müzik parçası seslendirilebilir.

BÖLÜM IV

BÖLÜM IV

Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	Plan sağlıklı bir biçimde uygulanmıştır. Her hangi bir sorunla karşılaşmamıştır
--	---

EK.2. Öğrenci Fotoğrafları

Boş İnsan Maketi Üzerine Duyu Organlarının Yerleştirilmesi

Projeksiyon Makinesinden Sunulan Slaytlar

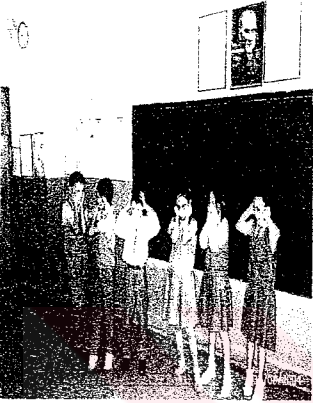
Duyu Organlarını Tanıma Çalışmaları

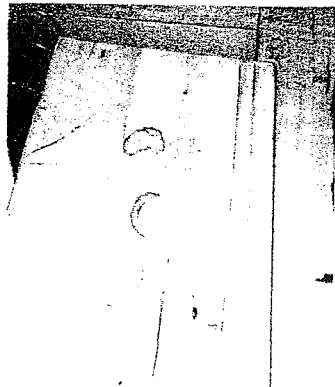
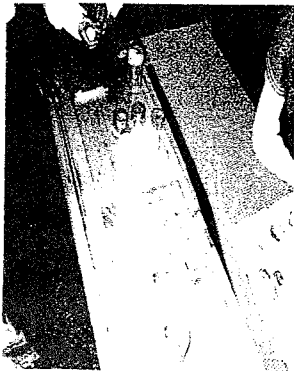

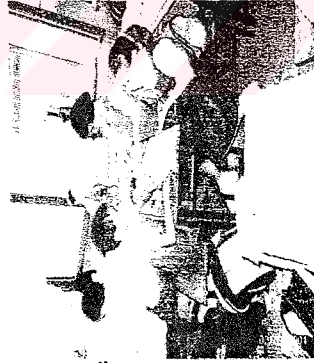
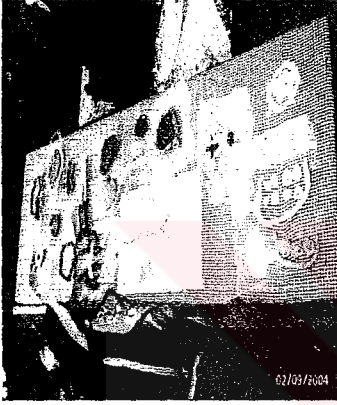
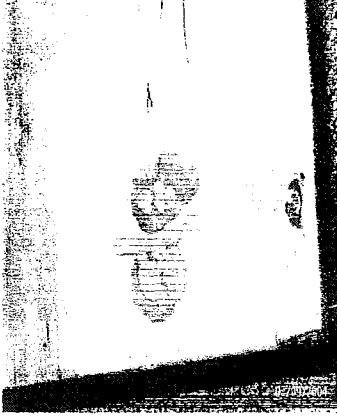

İç Organlarımızı Tanıma Çalışmaları

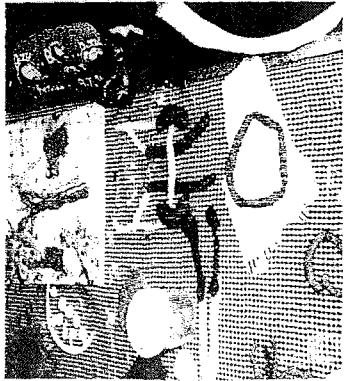

Oyun Hamurlarıyla İç Organlarımızın Yapılması

Temizliğin Öneminin Anlatıldığı Çalışmalar

Yemekte Uyulması Gereken Görgü Kuralları

EK.3. Öğrenci Başarı Testi

Not

Hazırlanmış olan bu test Hayat Bilgisi dersinin "Sağlıklı Büyüelim" ünitesiyle ilgilidir. Bu üniteyle ilgili 20 tane soru hazırlanmıştır. Her sorunun 3 tane seçeneği vardır. Soruların 1 tane doğru cevabı bulunmaktadır. Soruları cevaplama süreniz 40 dakikadır. İstedığınız sorudan cevaplama başlatabilirsiniz.

Hepinize başarılar diliyorum.

Yavuz AKPINAR

Sınıf Öğretmeni

1. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde vücudumuzun bölümleri doğru olarak verilmiştir?

- a) Göz, Kulak, Baş
- b) Baş, Gövde, Kollar ve Bacaklar
- c) Dirsek, Bilek, Bacak

2. Vücudumuz kaç bölüme ayrılır?

- a) 1
- b) 2
- c) 3

3. Aşağıdakilerden hangisi duyu organlarımızdan değildir?

- a) Akciğer-Mide
- b) Burun-Dil
- c) Göz-Kulak

4. Aşağıdakilerin hangisinde duyu organlarımız ve görevi yanlış bir şekilde eşleştirilmiştir?

- a) Dil-----Dokunma
- b) Kulak ----- İşitme
- c) Burun-----Koklama

5. Aşağıdaki organlardan hangisi dokunma organıdır?

- a) Deri
- b) Göz
- c) Burun

6. .... Kalp
..... Akciğer
..... Mide
..... Göz
..... Kulak

Yukarıdaki verilen organlardan kaç tanesi iç organlarımızdandır?

- a) 2
b) 3
c) 4

7. Aşağıdakilerden hangisi temizlik kurallarından değildir?

- a) Tuvaletten önce ve sonra elleri sıvı sabunla yıkamak.
b) Dişleri düzenli olarak fırçalamak.
c) Tozlu, dumanlı, kirlili ve havasız yerlerde bulunmak.

8. İç organlarımız vücudumuzun hangi bölümünde bulunur?

- a) Baş
b) Gövde
c) Kollar ve Bacaklar

9. Aşağıdakilerden hangisi görme organımızdır?

- a) Göz
b) Burun
c) Dil

10. Sağlığımızı korumak için aşağıdakilerden hangisini yapmalıyız?

- a) Dinlenmeden sürekli çalışmalıyız.
b) Kirlili, dumanlı ve havasız yerlerde bulunmalıyız.
c) Uykumuza dikkat etmeliyiz.

11. -Spor sağlığımız için çok önemlidir.
- Temiz hava sağlıklı olmamız için gereklidir.
-Güneş ışınlarının bizlere hiç zararı yoktur.
-Açık havada oyun oynamak sağlığımız için zararlıdır.

Yukarıdaki ifadelerin kaç tanesi doğrudur?

- a) 2
b) 3
c) 4

12. Sağlıklı bir hayat sürdürebilmek için aşağıdakilerden hangisini yapmalıyız?

- a) Temizlik kurallarına dikkat etmemeliyiz.
b) Dengeli beslenip, tüm besinlerden almalıyız.

c) Sadece süt imeliyiz.

13. Aşağıdakilerden hangisi yemekteki görgü kuralarından biri değildir?

- a) Ağızda yiyecek varken konumamak.
- b) Yemek yerken kaık, atal, bıçak ve peçete kullanmak.
- c) Yemek yerken ağızdan ses çıkarmak.

14. Aşağıdakilerden hangisi i organlarımızdan değildir?

- a) Akciğerler
- b) Gz
- c) Mide

15. Bilek, dirsek, omuz aşağıdakilerden hangisinin bölümleridir?

- a) Bacak
- b) Ba
- c) Kol

16. Akciğer, mide, kalp hangi organlarımızdır?

- a) i organlarımız
- b) dış organlarımız
- c) orta organlarımız

17. Sağlıklı bir insan olmak için aşağıdakilerden hangisini yapmalıyız?

- a) Kirli, dumanlı ve havasız yerlerde bulunmalıyız.
- b) Spor yapmalıyız.
- c) Az uyumalıyız.

18. Beynimiz vücudumuzun neresindedir?

- a) Gvdemizde
- b) Kafatasımızda
- c) Midemizde

19. Aşağıdaki organlardan hangisi tat alma organımızdır?

- a) Göz
- b) Deri
- c) Dil

20. Aşağıdaki davranışlardan hangisi yanlıştır?

- a) Düzenli olarak tırnakları kesmek.
- b) Giysilerimizi temiz tutmak.
- c) Tırnakları kestikten sonra elleri yıkamamak.

EK.4.Veli Görüşü Metni

Sayın Veli

Geçtiğimiz günlerde Hayat Bilgisi dersinin ‘‘Sağlıklı Büyüyelim’’ ünitesini öğrencilerle birlikte işledik. Bu ünite işlenirken farklı çalışmalar yaptık. Öğrencinizde Hayat Bilgisi dersine karşı sizin gözlemlediğiniz olumlu- olumsuz değişimler neler olmuştur? Bu ünitenin bu şekilde işlenmesi konusundaki sizin düşünceleriniz nelerdir? Görüşlerinizi aşağıdaki boş yere yazmanızı rica ederim.

Yavuz AKPINAR
3-F Sınıf Öğretmeni

EK.5.Öğretmen Görüşü Metni

Değerli Arkadaşım

- Eğitim sistemimize yeni bir anlayış getiren “ Çoklu Zeka Kuramı” konusundaki düşünceleriniz nelerdir ?
- Çoklu zeka kuramına göre hazırlanmış olan planların sınıflarda uygulanabilirliği ve öğrenci için kazanımlarının neler olacağı konusundaki görüşleriniz nelerdir?
- Kendinizi bu konuda yeterli olarak görüyor musunuz? Yapılmasını istediğiniz şeyler nelerdir?
- Çoklu zeka kuramına göre hazırlanmış olan bir planı uyguladıktan sonra öğrencilerinizde ne gibi olumlu – olumsuz değişimler gözlemlediniz?
- Bu konuyla ilgili diğer görüş ve önerileriniz nelerdir?

Öğretmenin;

Adı-Soyadı:

Branşı:

Meslekte kaçınıcı yılı:

EK.6.Okul Yöneticisi Görüş Metni

Sayın Okul Yöneticim

- Eğitim sistemimize yeni yeni girmeye başlayan “Çoklu Zeka Kuramı” hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?
- “Çoklu Zeka Kuramı” konusunda kendinizi yeterli hissediyor musunuz?
- Bir okul yöneticisi olarak “Çoklu Zeka Kuramı’nın” okullarda uygulanabileceğini düşünüyor musunuz?
- “Çoklu Zeka Kuramı’nın” okullarda uygulanmasıyla ne gibi olumlu, olumsuz sonuçlar ortaya çıkabilir?
- “Çoklu Zeka Kuramı’nın” okullarda uygulanması için okulların fiziki yapısında ne gibi değişiklikler yapılmalıdır?

EK.7.Hikaye Tamamlama

Sağlığımız İçin

Öğretmen yoklama yaptı. Orhan sınıfta yoktu. Orhan sonraki gün de sınıfa gelmedi. Herkes onu merak etmeye başladı. Öğretmen:

---Çocuklar Orhan hastahanedede tedavi görüyor, dedi.

Öğrenciler endişeyle:

---Nesi varmış öğretmenim, diye sordular.

---Beslenme yetersizliğinden kaynaklanan rahatsızlıklar...Vitamin eksikliği nedeniyle vücudu zayıf düşmüş.

---Öğretmenim Orhan niçin iyi beslenmemiş?

---Orhan yemek seçiyormuş. Annesi ne yapsa yemeği beğenmediğini söyleyip yemiyormuş. Oysa sağlıklı büyümek için yemek seçmemeliyiz. Böylece dengeli beslenmiş oluruz. Uzun ve sağlıklı bir ömür için bu gerekli. Ayrıca vücutta vitamin eksikliği olmamalıdır. Vitaminler, hastalıklara karşı vücudun askerleridir.

Öğretmen konuşmasını bitirdikten sonra Ayşe söz alıp şunları söyledi.

---Orhan çalışma ve dinlenme zamanlarını da dikkat etmiyordu. Biz ders aralarına da açık havada gezinirken o hep sınıfta oturuyordu.

Oğuz:

---Oyun ve eğlencelere de ilgi duymuyordu, dedi. Oysa sağlıklı olmak için bunlarda gerekli.

Öğretmen:

--- Çok haklısınız, dedi. Ders çalışmalısınız, ancak oyun da oynamalı, sporda yapmalısınız. Açık, temiz havadan yararlanmalısınız. Eğlenmek de gereklidir. Eğlenmesini bilmeyen insanlar yaşama küserler. İşlerinde başarılı olamazlar, hatta sağlıklarını bile yitirirler. Onun için çalışmak kadar oyun, dinlenme ve eğlenceye de zaman ayırmalısınız. "Neşeli ol ki genç kalasın; bu dünyadan zevk alasın" sözü boşuna söylenmemiştir.

Tüm öğrenciler:

---Haklısınız öğretmenim, dediler. Öğretmenlerinin konuyla ilgili açıklamalarını unutmayacaklarına söz verdiler.

Ahmet Gümüş
Çocuk Edebiyatı Antolojisi

EK.8.Öğrenci Günlüğü

1. 10. 2004

Cuma

Bugün hayat bilgisi dersinde sağlığın önemini anlattık. Bin gün elimsiz yüzümüzü yıkmamasak, Bango yopmassak, dişlerimizi fırçalamasak ne olur diye konuştuk. Sonra dersimiz bitiyordu. Sonra dersimiz bitmeden kendi aklımızdan bir şarkı yazdık tahtaya. Şarkımızın adı Sağlık ve Temizlik'ti. Dersimiz çok eğlenceli ve güzel geçti. Burada dersimiz sona erdi.

RABİA ALİMDAR

Bu gün 5.10.2004
Dünan Salı
Bugün öğretmenimiz
yine slayt makinasını
getirdi. Slayt makina-
sından sağlıklı büyü-
yelimle ilgili konuları
gösterdi. Dikenlerin
yaratıcısını anlattı.
Çok sevindim ve
çok heyecanlıydım.

28.9.2008

Bugün hayat Bilgisi dersinde kalbimizin atısını masanın üstünde gösterdik. Kalp, böbrek, akciğer, karaciğer ve midedemizin bize ne kadar çok yararı olduğunu öğrendik. Öğretmenimiz oyun oynattı. Çocuklardan biri yaramaz çok abur cubur yiyen bir çocukmuş. Öbür çocuk ise çok sağlıklı bir çocukmuş. Çok abur cubur yemeyen bir çocukmuş. Sonra ikiside doktora gitmiş. Doktor Hüseyin'in miğdesi ağrıyordu. Hüseyin çok abur cubur yiyormuş. Biriside çok abur cubur yemeyen bir çocukmuş. Doktor miğdesi ağrıya ilaç vermiş. Sonra miğdelec konuşmaya başlamış. Benim miğdedeki çocuk çok abur cubur yiyen bir çocukmuş. Birisi ise benim miğdedeki çocuk çok abur cubur yemeyen bir çocuktu. Çok sağlıklı bir çocukmuş.

4.10.2008

Pazartesi
Emirhan
Azur

miğde
şarkı

Bugün öğretmenimiz slayt makinesini getirdi. Sonra öğretmenimiz sağlıklı büyüme gelişimi ağı. Sonra dinlenme, uyku, oyun ve spor ünitesi işledik. Sonra da spor ünitesi kapadık. Öğretmenimiz bizi gözleri açtı. Çok mutluyum. bide bize